

महाराष्ट्र विधानपरिषद

तिसरे अधिवेशन, २०१८

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८ / अग्रहायण ७, १९४० (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) गृहनिर्माण मंत्री		
(३) कामगार, भूकंप पुनर्वसन, कौशल्य		
विकास, माजी सैनिकांचे कल्याण मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - १२६

मुंबईतील चेंबूर येथे बीपीसीएलच्या हायड्रोकार्बन प्लांटच्या
बाँयलरमध्ये भीषण स्फोट होऊन आग लागल्याबाबत

(१) * ४४०६७ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.विक्रम काळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील चेंबूर येथे बीपीसीएलच्या हायड्रोकार्बन प्लांटच्या बाँयलरमध्ये दिनांक ८ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास भीषण स्फोट होऊन आग लागली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या स्फोटात ४५ जण जखमी झाले असून किती जण मृत पावले आणि हा स्फोट होण्याची कारणे काय आहेत, तसेच या स्फोटातील जखमींना कोणती तातडीची मदत दिली वा देण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, मुंबईत सन १९९२ मध्ये बॉम्बस्फोट झाल्यानंतर पेट्रोकेमिकल कंपन्यांच्या सुरक्षेचे ऑडिट करण्यात आलेल्या सल्लागारांनी दुर्घटना झाल्यानंतर प्रतिबंधात्मक उपाय करण्याऐवजी दुर्घटना होऊ नये म्हणून

संपूर्ण यंत्रणेची देखभाल ठेवणे आवश्यक असल्याची शिफारस केली होती या शिफारशीनुसार कंपनीच्या व्यवस्थापनाने कोणतीच पावले उचलली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मुंबईतील चेंबूर येथे बीपीसीएलच्या हायड्रोकार्बन प्लांटमध्ये दिनांक ०८/०८/२०१८ रोजी इफ्ल्युट कुलरमधील दाबयुक्त अतिज्वालाग्रही वायुची गळती झाल्याने सदर वायु वातावरणात मिसळला व त्याचा स्फोट होऊन इफ्ल्युट कुलरमध्ये आग लागली.

(२) सदर स्फोटात एका ४१ कामगार जखमी झाले असून सदर घटनेत कोणासही अपंगत्व आलेले नाही वा कोणीही मृत पावले नाही. सदर कारखान्यातील इफ्ल्युट कुलरमधील फ्लोटींग हेडरचे वेल्डिंग तुटल्यामुळे तेथून दाबयुक्त अतिज्वालाग्रही वायुची गळती झाल्याने सदर वायु वातावरणात मिसळला व त्याचा स्फोट होऊन इफ्ल्युट कुलरमध्ये आग लागली होती. या स्फोटातील जखमी कामगारांवर तात्काळ कारखान्याच्या प्रथमोपचार केंद्रात उपचार करण्यात आले व त्यापैकी १९ कामगारांना त्याचदिवशी घरी सोडण्यात आले. उर्वरित २२ कामगारांना खाजगी दवाखान्यात दाखल करून उपचारानंतर घरी सोडण्यात आले. सदर कामगारांच्या उपचाराचा खर्च कारखाने व्यवस्थापनाने केलेला आहे.

(३) सदरबाबत बी.पी.सी.एल. कंपनी प्रशासनामार्फत श्री.राव यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

(४) सदर घटनेची चौकशी औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालयामार्फत करण्यात आलेली आहे. सदर कारखान्यातील इफ्ल्युट कुलरमधील फ्लोटींग हेडरचे वेल्डिंग तुटल्यामुळे तेथून दाबयुक्त अतिज्वालाग्रही वायुची गळती झाल्याने सदर वायु वातावरणात मिसळला व त्याचा स्फोट होऊन इफ्ल्युट

कुलमध्ये आग लागली होती. सदर घटनेमध्ये कारखान्यातील काम करणाऱ्या कामगारांच्या सुरक्षेची व आरोग्याची खात्री न केल्या कारणामुळे कारखाने अधिनियम, १९४८ चे कलम ७A(२)(a) चा भंग आढळून आला. सदर भंगाबाबत कारखान्याचे भोगवटादार यांचेविरुद्ध मा.न्यायदंडाधिकारी, दादर, मुंबई यांचे न्यायालयात खटला क्र. २९०२९१४/२०१८ दाखल करण्यात आला आहे.

(५) विलंब झालेला नाही.

**मुंबईतील इमारतींना महानगरपालिकेकडून भोगवटा
प्रमाणपत्र (ओसी) न मिळाल्याबाबत**

(२) * ४४८०६ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जयंत पाटील, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर व उपनगरात मुंबई महापालिकेच्या बांधकाम नियमांचे उल्लंघन करून अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्या सुमारे ५० हजार इमारतींना महानगरपालिकेने भोगवटा प्रमाणपत्र (ओसी) दिले नसून भोगवटा प्रमाणपत्र नसतानाही रहिवासी राहत असलेल्या जवळपास ७० टक्के इमारती मुंबईत असल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर इमारतीत राहणाऱ्या रहिवाश्यांना पाणी तसेच इतर नागरी सुविधा दुप्पट दराने घ्यावे लागत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू इमारती संदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरहू इमारतीमध्ये ओसी नसतानाही राहणाऱ्या रहिवाशांविरोधात तसेच विकासका विरोधात कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे तसेच भोगवटा प्रमाणपत्र प्राप्त नसलेल्या इमारतीबाबत शासन कोणती ठोस भूमिका घेणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडील उपलब्ध अभिलेखानुसार एकूण २२,००० इमारतींना भोगवटा प्रमाणपत्र दिलेले नाही.

(२) भोगवटा प्रमाणपत्र नसलेल्या रहिवाशांना पाणी दुप्पट दराने घ्यावे लागते असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) विकासकाने अटी व शर्तीची पूर्तता न केल्यामुळे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत भोगवटा प्रमाणपत्र जारी केले जात नाही.

परंतु विकासकाने बेकायदेशीर बांधकाम केले असल्यास किंवा रहिवाशी भोगवटा प्रमाणपत्राशिवाय इमारतीत रहिवास करित असल्यास, त्यांच्यावर महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगररचना अधिनियम १९६६ तसेच मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ अन्वये कारवाई करण्यात येते.

तथापि, भोगवटा प्रमाणपत्राशिवाय वापरात असलेल्या इमारतीतील रहिवाशांची गैरसोय होऊ नये याकरीता सदर इमारतींना भोगवटा प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याकरीता दिनांक १२/०५/२००८ पासून तीन वर्षांच्या मुदतीकरीता माफीची योजना लागू करण्यात आली. या योजनेस रहिवाशांकडून पुरेसा प्रतिसाद मिळाला नाही.

सदर योजना पुन्हा लागू करण्याबाबत आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी केलेल्या विनंतीनुसार सदर प्रस्तावाची पडताळणी करून पुढील निर्णय संकल्पित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील मिहान प्रकल्पात खाजगी कंपनीला प्रकल्पासाठी जागा दिल्याबाबत

(३) * ४४१०२ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील मिहान प्रकल्पातील सेक्टर १० मधील २० एकर भूखंड विदर्भ डिफेन्स इंडस्ट्रियल हब या खाजगी कंपनीला संरक्षण साहित्य निर्मितीसाठी देण्याबाबतचा निर्णय महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीच्या

संचालक मंडळाबरोबर मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १० ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास सहयाद्री अतिथीगृहात झालेल्या बैठकीत घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निर्णयाचे स्वरूप व त्यासाठी लावण्यात आलेले निकष, अटी, कंपनीचे कार्यक्षेत्र काय असून कंपनीची मूळ नोंदणी कोणत्या प्रयोजनांसाठी केव्हा व कुठे करण्यात आलेली आहे तसेच दिनांक १० ऑगस्ट, २०१८ रोजीपर्यंत संरक्षण साहित्य निर्मितीचे कोणते प्रकल्प सदर खाजगी कंपनीमार्फत राबविण्यात आलेले आहेत,

(३) तसेच मिहान प्रकल्पासाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मूळ उद्देश विचारात घेता उक्त खाजगी कंपनीला २० एकर क्षेत्रफळाचा भूखंड देण्याची कृती नियमबाह्य असून संरक्षण साहित्य निर्मिती ही संवेदनशील बाब असल्यामुळे भूखंड वितरणाच्या निर्णयाचा फेरविचार करण्याची नितांत गरज असल्याचे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीच्या मंडळाने मंजूर केलेल्या धोरणानुसार मिहान मधील भूखंडांचे आवंटन करण्यात येते. त्यानुसार, कार्यक्षेत्र आधारित निर्धारित केलेले दर, तसेच प्रस्तावित उद्योगासंदर्भात धोरणानुसार निर्देशित केलेली सर्व माहिती संपादित करून भूखंडांचे आवंटन करण्यात येते.

विदर्भ डिफेन्स इंडस्ट्रियल हब ही कंपनी संरक्षण क्षेत्रात लागणारे विविध सुटे भाग तसेच अनुषंगिक सेवा देण्यासाठी तसेच यासंदर्भात लागणारे तंत्र शिक्षण, कौशल्य यासाठी प्रशिक्षण देणे आणि यासंदर्भातील सूक्ष्म व लघु उद्योगांना लागणारी संसाधने उपलब्ध करून देणे यादृष्टीने स्थापन करण्यात आलेली असून तिची नोंदणी दिनांक १२/०९/२०१७ रोजी नागपूरला करण्यात आलेली आहे. सदर कंपनी नुकतीच स्थापन करण्यात झालेली असल्याने

संरक्षण साहित्य निर्मितीतील मोठे प्रकल्प राबविण्यात आलेले नाहीत. तथापि, या क्षेत्रातील विशेष अनुभव असलेले, भारतीय लष्करातील उच्च पदस्थ अधिकारी सेवानिवृत्तीनंतर (त्यांचा या क्षेत्रातील ज्ञानाचा व अनुभवाचा लाभ या उपक्रमात देण्यासाठी) या संस्थेत सहभागी झालेले आहेत.

(३) महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीच्या भूखंड आवंटन धोरण तसेच कंपनीच्या बोर्डाचे निर्देशित केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार सदर आवंटनाची प्रक्रिया सुरु असल्याने सदर कृती नियमबाह्य आहे, असे म्हणता येणार नाही. त्यामुळे, या निर्णयाचा फेरविचार करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शहरात रस्त्यावर खाजगी बसेस उभ्या राहत असल्यामुळे
वाहतूक कोंडी निर्माण होत असल्याबाबत**

(४) * ४४०८७ प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरात मोठ्या प्रमाणात मेट्रो, सिमेंट रस्ते, उड्डाणपूल यासारखे कामे सुरु असून अनेक रस्त्यावर खाजगी बसेस उभ्या राहत असल्यामुळे वाहतूक कोंडी निर्माण होवून नागरिकांना मोठ्या प्रमाणात मनस्ताप सहन करावा लागत असल्याचे दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वास्तविक जड वाहणांना शहरात प्रवेश बंदी असताना मोठ्या प्रमाणात खाजगी बसेस वाहतूक कोंडी निर्माण करित असल्याने संबंधित खाजगी बसेसवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

नागपूर शहरात मोठ्या प्रमाणात मेट्रो, सिमेंट रस्ते, उड्डाणपूल यासारखे कामे सर्वत्र सुरु आहेत. तथापि, वाहतुकीची कोंडी निर्माण होऊ नये. याकरीता वाहतूक पोलिसांकडून आवश्यकत्या उपाययोजना करण्यात येत असून वाहतूक सुरळीत ठेवण्यात येत आहे.

तसेच रस्त्यांवर खाजगी बसेस उभे राहत असल्याचे आढल्यास वाहतुकीची कोंडी होऊ नये यादृष्टीने त्यावर नियंत्रण ठेवण्याकरीता कलम १२२ मोटार वाहन कायदा अन्वये २०१७ मध्ये ११९५ कारवाई तर माहे सप्टेंबर, २०१८ अखेरपर्यंत ७०८ कारवाई खाजगी बसेसवर कारवाई करण्यात आल्या आहेत व कारवाई सातत्याने सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शहरात शाळा महाविद्यालयात डॅंग्यू अळ्या
आढळून आल्याबाबत**

(५) * ४४७०२ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहर महापालिकेच्या हिवताप व हत्तीरोग विभागाने शाळा महाविद्यालयाची तपासणी केली असता १४ शाळा-महाविद्यालयामध्ये डॅंग्यू डासांच्या अळ्या आढळून आल्याचे दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) यासंदर्भात, शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार नागपूर महानगरपालिकेमार्फत नियमितपणे पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे. :-

- डॅंग्यू आजार पसरविणाऱ्या एडिस डासांची उत्पत्तीस्थाने नष्ट करण्यात येणे.
- किटक नियंत्रण विभाग व आरोग्य स्वयंसेविकांमार्फत ड्रममध्ये भरून ठेवलेल्या अथवा साठलेल्या पाण्यामध्ये टेमिफॉस डास अळीनाशक टाकण्यात येते.

- इतर डास उत्पत्तीस्थांनावर डास अळीनाशक तेलांची फवारणी करण्यात येते.
- एडिस डासांचे उत्पत्ती शोधकांना प्रशिक्षण देणे.
- नियमितपणे धुम्रफवारणी यंत्राद्वारे धुम्रफवारणी करण्यात येते.
- एडिस डासांची उत्पत्ती होऊ नये यासाठी प्रमुख वृत्तपत्राद्वारे माहिती प्रसिध्द करून जनजागृती करणे.
- याशिवाय माहितीपत्रके, भिंतीपत्रकाच्या माध्यमातून, प्रशिक्षण शिबीरांच्या माध्यमातून जनजागृती करणे.
- याव्यतिरिक्त डासांच्या अळ्या सापडल्यावर ताकिद पत्रे देणे.
- तसेच अशा डासांच्या अळ्यांची उत्पत्ती होऊ नये यासाठी आवश्यकत्या प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्याबाबत सर्व संबंधितांस नोटीसाही बजावण्यात आलेल्या आहेत.

मुंबई झोपडपट्टी मुक्त प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(६) * ४४४१० श्री.प्रसाद लाड, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई झोपडपट्टी मुक्त करण्याचे प्रयत्न गत २२ वर्षांपासून सुरु असूनही केवळ १.५० लाख झोपु वासियांचे पुनर्वसन होऊ शकले असून झोपु योजना नियमावलीतील अडचणी दूर न करताच अस्तित्वात असलेल्या झोपु योजनेची अंमलबजावणी उच्चस्तरावर होत असल्याने मुंबईतील ६५ लाख झोपु वासियांच्या पुनर्वसनाचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, झोपडपट्टी कायद्यात ३ब हे कलम समाविष्ट करून झोपु प्राधिकरणाशी संबंधित अधिकारी, योजनेतील विकासक, वास्तुरचनाकार आदींशी सल्लामसलत करून योजनेच्या अंमलबजावणीत येणाऱ्या अडचणीवर उत्तरे शोधून तसेच पुढील २० वर्षांचा आलेख विचारात घेवून नवीन सुधारित झोपु योजना नियमावली तयार करणे अपेक्षित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त बाबींबाबत निर्णय न घेण्याची सर्वसाधारण कारणे काय असून सर्वसमावेशक आणि प्रभावीपणे झोपु योजना राबविण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१), (२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना राबविण्याच्या अनुषंगाने सन १९९५ मध्ये झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाची स्थापना झाली आहे. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई यांचेकडे दिनांक ३१/१०/२०१८ अखेर २८५३ पुनर्वसन योजना प्राप्त असून त्यातील १५६० योजना मंजूर करण्यात आल्या असून त्यातून ५,०१,०६६ पुनर्वसन सदनिका प्राप्त होणार आहेत. तसेच आजमितीपर्यंत १,९७,६२८ झोपडीधारकांचे पुनर्वसन सदनिकेमध्ये पुनर्वसन करण्यात आले आहे. सन २०११ च्या जनगणनेनुसार मुंबई शहरा मध्ये एकूण ११.२३ लक्ष झोपड्या आहेत.

झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना राबविताना येणाऱ्या अडचणी विचारात घेवून पुनर्वसन कार्याला गती मिळावी, त्यातील तांत्रिक, प्रशासकीय तसेच वैधानिक अडचणी विचारात घेवून शासनाने विविध प्रशासकीय, तांत्रिक तसेच वैधानिक उपाययोजना केल्या आहेत. जसे की, झोपडीधारकांचे Ledar Base GPS बायोमेट्रीक सर्वेक्षण, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाचे संगणकीकरण तसेच शासनाने महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्वसन) अधिनियम, १९७१ मध्ये मा.राष्ट्रपती महोदयांच्या मान्यतेने सुधारणा केली आहे. तसेच अपात्र झोपडीधारकांचे प्रमाण विचारात घेवून शासनाने सन २०११ पर्यंतच्या झोपडीधारकांचे सशुल्क पुनर्वसन करण्याच्या अनुषंगाने शासन निर्णय, दिनांक १६/०५/२०१८ व दिनांक ०७/०९/२०१८ अन्वये अथोचित आदेश निर्गमित केलेले आहेत.

बृहन्मुंबई क्षेत्रातील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना ही झोपडपट्टी अधिनियम व बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण नियमावलीमधील तरतुदींवर आधारित आहे. त्या अनुषंगाने महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्वसन)(सुधारणा) अधिनियम, २०१७ मधील कलम ३ब मधील तरतुदीनुसार प्रसिध्द करण्यात येणाऱ्या "सर्वसाधारण झोपडपट्टी पुनर्वसन योजने" चे सुधारीत प्रारूप तयार करण्यात येत आहे. त्यामध्ये नगरविकास विभागाच्या

अंतिमतः मंजूर विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली, २०३४ मधील अनुषंगिक समकक्ष तरतुदीचा अंतर्भाव करून “सर्वसाधारण झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना” तयार करण्याची कार्यवाही झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्यास्तरावर करण्यात येत असून नजिकच्या कालावधीत हे प्रारूप शासनाच्या मान्यतेसाठी प्राप्त होणे अपेक्षित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई येथील मरोळ, दादर, घाटकोपर पोलीस वसाहतीतील सदनिका
पोलीस महिला विधवांना भाडेतत्वावर नियमित करण्याबाबत**

(७) * ४४३५१ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई येथील मरोळ, दादर, घाटकोपर पोलीस वसाहतीतील सदनिका पोलीस महिला विधवांना भाडेतत्वावर नियमित करण्याबाबत दिनांक १९ जुलै, २०१८ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांनी बैठक आयोजित करून याबाबत धोरण तयार करण्याचे आश्वासन दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पोलीस दलातील हवालदार, सब-इन्स्पेक्टर यांचा कर्तव्यावर असताना अचानक मृत्यू झाल्यास त्यांच्या विधवेला घरातून बाहेर न काढता पर्यायी घरे देण्याबाबत तसेच वाढीव भाडेपट्टी कमी करण्याबाबत धोरण करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पोलीस उपआयुक्त (मुख्या-२) बृहन्मुंबई, वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, पवई पोलीस ठाणे यांच्यासह अन्य वरिष्ठ पोलीस निरीक्षकांनी सदर विधवा महिलांना बेकायदेशीर भाडेवाढ करून थकीत आणि दंडात्मक रक्कम भरा अन्यथा पोलीस कारवाई केली जाईल असे आदेश दिनांक १० ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने पोलीस विधवांना घरे भाडेतत्वावर वितरीत करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) सदर बैठक दिनांक १९/०६/२०१८ रोजी आयोजित करण्यात आली होती. मृत पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या विधवा महिला यांना दादर रेल्वे वसाहत, मरोळ पोलीस कॅम्प इ. पोलीस शासकीय निवासस्थानांमध्ये आकारण्यात येणाऱ्या वाढीव भाडेदराबाबत तसेच निवासस्थान खाली करण्याबाबत प्राप्त झालेल्या नोटीसांबाबत धोरण तयार करून सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

(३) दिवंगत मधुकर केसरकर यांच्या पत्नी श्रीमती केसरकर यांना शासकीय निवासस्थान रिक्त करण्यासाठी वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, पवई यांच्या मार्फत दिनांक १८/०६/२०१८ रोजी निष्कासन आदेश पाठविले आहेत.

(४) पोलीस अधिकारी, कर्मचारी अथवा त्यांचे कुटुंबिय यांना शासकीय निवासस्थानात ९ महिन्यांपेक्षा जास्त मुदतवाढ देण्यात येत नाही. श्री.केसरकर यांचे दिनांक २८/०४/२०१७ रोजी निधन झालेले आहे. त्यांच्या कुटुंबियांनी ताब्यात असलेले शासकीय निवासस्थान अद्याप रिक्त केलेले नाही. सबब दिनांक १८/०६/२०१८ रोजी निष्कासन आदेश पाठविण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात समूह विकास योजना लागू करण्याबाबत

(८) * ४४६४९ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३७७६६ ला दिनांक ७ मार्च, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने संपूर्ण एम.एम.आर. रिजनमध्ये समूह विकास योजना (Cluster Development Scheme) कार्यान्वित करण्याबाबतची सुनावणी करून तसेच प्राप्त झालेल्या अहवालानुषंगाने सदर प्रस्तावावर शासनाने आजमितीस निर्णय घेतलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावावर एक महिन्याच्या आत निर्णय घेण्याची ग्वाही दिलेली असतानाही त्यास विलंब झाल्याने लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या पत्र क्र. जे.एस.एस/वि.प.स/१८६/२०१८ अन्वये

मा.मुख्यमंत्र्यांना पत्र पाठवून याबाबत लवकरात लवकर निर्णय घेण्याबाबतची मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात असलेल्या जुन्या, धोकादायक व मोडकळीस आलेल्या इमारतीत राहणाऱ्या रहिवाशांचे हित लक्षात घेऊन शासनाने कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात समूह विकास योजना (Cluster Development Scheme) विनाविलंब लागू करण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) मुंबई महानगर प्रदेशातील बृहन्मुंबई महानगरपालिका, नवी मुंबई महानगरपालिका व पनवेल महानगरपालिका क्षेत्रातील सिडकोचे क्षेत्र वगळून इतर सर्व महानगरपालिकांना एकात्मिक विकास नियंत्रण नियमावली लागू करण्याचा निर्णय शासनाने घेऊन प्रारूप नियमावलीची सूचना दिनांक २८/०२/२०१७ रोजी आम जनतेकडून हरकती/सूचना मागविण्याकरीता प्रसिध्द केली आहे. सदर नियमावलीमध्ये नागरी पुनर्निर्माण समूह विकास योजनेचे विनियम समाविष्ट आहेत. प्रस्तुत सूचनेच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेल्या हरकती/सूचनांवरील नियुक्त अधिकारी तथा सहसंचालक, नगर रचना, कोकण विभाग, नवी मुंबई व संचालक, नगर रचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे अहवाल शासनास प्राप्त झाले आहेत. प्रकरणी वैधानिक कार्यवाही पूर्ण झालेली आहे.

(२) होय.

(३) शासनाकडून प्रारूप नियमावलीसंदर्भात अंतिम निर्णय संकल्पित असून, त्यानंतर नियमावली अंमलात येईल. सदर नियमावली अंमलात आलेनंतर नागरी पुनर्निर्माण समूह विकास योजनेचे विनियम लागू होणार असून ते कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेसही लागू रहाणार आहेत. कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रासाठी स्वतंत्ररित्या कार्यवाही शासनाकडून प्रस्तावित नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दहिसर (प), मुंबई येथील लोकमान्य टिळक मार्गावरील
स्कायवॉकच्या दुरुस्तीचे काम करण्याबाबत**

(९) * ४४००९ श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दहिसर (प), मुंबई येथील लोकमान्य टिळक मार्गावरील स्कायवॉकची दुरुवस्था झाल्याने पादचाऱ्यांच्या आणि स्थानिक नागरिकांच्या जिवितास धोका निर्माण झाला असून स्कायवॉकच्या दुरुस्तीचे काम हाती घेण्याबाबतची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या दुसऱ्या सप्ताहात मा.मुख्यमंत्री व आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांचेकडे लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर स्कायवॉकची शासनाकडून पाहणी करण्यात आली आहे काय, पाहणीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने स्कायवॉक दुरुस्तीचे काम हाती घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा स्वरूपाचे दिनांक ०३/०७/२०१८ रोजीचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना दिले आहे.

(२) व (३) लोकमान्य टिळक मार्गावरील सदर स्कायवॉकची पाहणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने नियुक्त केलेल्या सल्लागारांकडून करण्यात आली आहे.

सदर सल्लागारांच्या शिफारशीनुसार स्कायवॉकच्या दुरुस्तीकरीता दिनांक २०/०८/२०१८ रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संकेतस्थळावर निविदा जाहीर करण्यात आली असून, सदर निविदेस चार कंत्राटदारांनी प्रतिसाद दिला आहे.

त्यानुषंगाने पुढील निविदा प्रक्रिया प्राधान्याने सुरु असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

परळी (जि.बीड) येथील वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखान्यात रसाच्या टाकीच्या स्फोट दुर्घटनेसंबंधीची चौकशी पूर्ण करण्याबाबत

- (१०) * ४४४३२ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे :
सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) परळी (जि.बीड) येथील वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखान्यात दिनांक ८ मे, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास रसाच्या टाकीच्या स्फोट दुर्घटनेसंबंधी चौकशी सुरु करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गुडस् मॅन्युफॅक्चरिंग प्रॅक्टिसेस अॅक्ट अंतर्गत सदर कारखान्याचा निलंबित करण्यात आलेला परवाना पुन्हा बहाल करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, परवाना रद्द करण्याची कारवाई करणाऱ्या सहायक आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन यांना कोणत्या कारणास्तव निलंबित करण्यात आले आहे तसेच दुर्घटनेसंबंधी सुरु करण्यात आलेल्या चौकशीचा अहवाल प्राप्त झाला आहे काय व त्यात काय निष्पन्न झाले आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना लि., पांगरी, परळी वैजनाथ, जि.बीड या कारखान्यात दिनांक ०८/१२/२०१७ रोजी अंदाजे ३.०० वा. इव्हॅपोरेटर बॉडी क्र. १ चे वाफ गळती दुरुस्तीचे काम झाल्यानंतर सदरील बॉडीचे बॉटम प्लेटचे वेल्डींग अचानक निघून बॉटम प्लेट जमिनीवर पडले. या दुर्घटनेसंबंधी औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, औरंगाबाद मार्फत चौकशी सुरु करण्यात आली आहे.

(२) मा.विरोधी पक्ष नेता श्री.धनंजय मुंडे यांचेकडून प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने परळी (जि.बीड) येथील मे.वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखान्यात दिनांक ०८/०५/२०१७ रोजी वा त्यासुमारास रसाच्या टाकीच्या झालेल्या स्फोट दुर्घटनेसंबंधी अन्न व औषध प्रशासन गुप्त वार्ता शाखेचे अन्न सुरक्षा अधिकारी व अन्न व औषध प्रशासन, बीड येथील सुरक्षा अधिकारी यांचे पथकाने दिनांक १६/१२/२०१७ रोजी वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना, परळी, जि.बीड पेढीची सखोल तपासणी करून दोन साखरेचे अन्न नमुने

विश्लेषणासाठी घेतले. साखरेच्या नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल प्रमाणित आले असून तपासणी मधील त्रुटीच्या अनुषंगाने पेढीला दिनांक २३/०१/२०१८ रोजी सुधारणा नोटीस सहायक आयुक्त (अन्न) तथा पदावधीत अधिकारी, अन्न व औषध प्रशासन, बीड यांनी पाठविली. पेढीने सुधारणा नोटीसीला दिनांक १६/०२/२०१८ रोजी उत्तर दिले. त्यानुषंगाने गुप्त वार्ता शाखेचे अन्न सुरक्षा अधिकारी व अन्न व औषध प्रशासन, बीड येथील अन्न सुरक्षा अधिकारी यांचे पथकाने दिनांक १५/०३/२०१८ रोजी पुन्हा पेढीची फेरतपासणी केली. त्यानुषंगाने सहायक आयुक्त (अन्न) तथा पदावधीत अधिकारी, अन्न व औषध प्रशासन, बीड यांनी पेढीला दिनांक १९/०३/२०१८ रोजी परवाना निलंबन आदेश काढले.

वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना, परळी (जि.बीड) यांनी दिनांक २६/०३/२०१८ च्या पत्रान्वये मा.आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन यांचेकडे सहायक आयुक्त (अन्न), अन्न व औषध प्रशासन, बीड हे महाराष्ट्र राज्याच्या बीड जिल्ह्याकरीता सहायक आयुक्त (अन्न) म्हणून कार्यरत आहेत व त्यांना केंद्रीय परवाना निलंबन करण्याचे अधिकार नाहीत. त्यामुळे त्यांनी दिलेले दिनांक १९/०३/२०१८ रोजीचे अधिकार चुकीचे व बेकायदेशीर असल्याबाबत तक्रार दाखल केली.

सहायक आयुक्त (अन्न), बीड यांनी दिलेले परवाना निलंबनाबाबतचे दिनांक १९/०३/२०१८ रोजीचे आदेश हे प्रभावशून्य असल्याने सदर प्रकरणात पुढील बाबी पाहण्यासाठी केंद्रीय परवाना अधिकारी तथा पदावधीत अधिकारी, अन्न सुरक्षा व मानके प्राधिकरण, पश्चिम विभाग, मुंबई यांचेकडे सदर प्रकरण दिनांक २७/०३/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये वर्ग करण्यात आलेले आहे.

वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना, परळी (जि.बीड) या आस्थापनेकडे अन्न सुरक्षा व मानके प्राधिकरण अंतर्गत केंद्रीय परवाना क्र.१००१३०२२००१९१३ मुदत दिनांक ३१/१२/२०२१ असून केंद्रीय परवाना अधिकारी तथा पदावधीत अधिकारी, अन्न व सुरक्षा मानके प्राधिकरण, पश्चिम विभाग, मुंबई यांनी मंजूर केलेला असल्याने तो रद्द तथा निलंबित करण्याचे अधिकार केंद्रीय परवाना अधिकारी तथा पदावधीत अधिकारी, अन्न सुरक्षा व मानके प्राधिकरण, पश्चिम विभाग, मुंबई यांनाच आहेत.

(३) सह आयुक्त (दक्षता), अन्न व औषध प्रशासन यांच्या चौकशी अहवालानुसार अन्न सुरक्षा व मानदे अधिनियम २००६ मधील कलम ३२ अन्वये संबंधित पदावधीत अधिकारी यांना विहित प्रक्रियेनंतर एखाद्या अन्न आस्थापनेचा परवाना निलंबित करण्याचे प्राधिकार आहेत. तसेच, अन्न, सुरक्षा व मानदे (परवाना व नोंदणी) नियमन, २०११ मधील तरतुदीनुसार केवळ परवाना प्राधिकारी यांना परवाना निलंबनाचे अधिकार आहेत. मे.वैद्यनाथ सहकारी साखर कारखाना, पांगरी, ता.परळी, जि.बीड या आस्थापनेला केंद्रीय परवाना प्राधिकारी यांचेकडून परवाना देण्यात आलेला असल्यामुळे या नियमनाच्या तरतुदीनुसार सदर परवाना निलंबनाचे अधिकार हे केवळ पदावधीत अधिकारी तथा केंद्रीय परवाना अधिकारी प्राधिकारी यांनाच आहेत. नसलेल्या अधिकाराचा वापर करून व अधिकार क्षेत्राच्या बाहेर जाऊन सहायक आयुक्त (अन्न), बीड श्री.अ.ए.केरुरे यांनी केलेल्या बेकायदेशीर कृतीमुळे अन्न व औषध प्रशासनाची शिस्त व प्रतिमा यांना धक्का पोहोचला असल्याने श्री.केरुरे यांचेविरुद्ध उचित शिस्तभंगविषयक कारवाई करण्याची शिफारस आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन यांनी शासनास केली होती. सदर शिफारशीच्या अनुषंगाने श्री.केरुरे यांना सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या मान्यतेने दिनांक १६/०८/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले असून त्यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे.

सदर दुर्घटनेसंबंधी औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, औरंगाबाद यांचेमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे. चौकशीत असे आढळून आले की, सदर इव्हेंपोरेटर बॉडीचे बॉटम प्लेटचे वेल्डींग हे Corrosion, Erosion मुळे तसेच २००७ पासून बॉडी वापरात असल्याने कमकुवत झाल्याने तुटले. याबाबत कारखान्याचे भोगवटादार श्री.नामदेवराव आघाव यांचेवर कारखाने अधिनियम, १९४८ चे कलम ७अ(२)(अ) च्या भंगाबाबत मा.मुख्य न्यायदंडाधिकारी, बीड यांचे न्यायालयात खटला (खटला क्र. २५६४/२०१७) दाखल करण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील तंत्र शिक्षण विभागातील एमसीव्हीसीच्या शिक्षक निर्देशकांची
विना अनुदान काळातील सेवा ग्राह्य धरण्याबाबत

(११) * ४४५३५ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.दत्तात्रय सावंत : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१२७३ ला दिनांक ४ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शालेय शिक्षण विभागाप्रमाणे तंत्र शिक्षण विभागातील एमसीव्हीसीच्या शिक्षक निर्देशकांची विनाअनुदान काळातील सेवा ग्राह्य धरण्याबाबत शासनाच्या विचाराधीन असलेल्या प्रस्तावावरील शासनाचा विचार पूर्ण झाला आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेली अधिक माहिती संकलित करून प्रस्तावावर कोणती आवश्यक ती कार्यवाही सुरु करण्यात आली वा येत आहे.

(३) असल्यास, प्रस्तुत प्रस्तावावरील कार्यवाही पूर्ण होऊन शासनाने निर्णय घेतला आहे काय व उक्त निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१), (२) व (३) नाही. यासंदर्भातील प्रस्ताव अद्यापि शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने अधिक माहितीची आवश्यकता असल्यामुळे सदर माहिती संकलित करण्यात येत आहे.

आंबेनळी (जि.रायगड) घाटात दापोली कृषी विद्यापीठाची बस कोसळून
झालेल्या अपघातात मृत पावलेल्यांच्या कुटुंबियांना मदत देण्याबाबत

(१२) * ४३९७९ श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव

वडकुते, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.अनिल भोसले, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.मोहनराव कदम, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पोलादपूर-महाबळेश्वर मार्गावर आंबेनळी (जि.रायगड) घाटात दिनांक २८ जुलै, २०१८ रोजी दापोली कृषी विद्यापीठाची बस ८०० फूट खोल दरीत कोसळून झालेल्या अपघातात ३३ कर्मचारी मृत्यूमुखी पडले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू अपघात स्थळ परिसरात लोखंडी खांब व पट्ट्या उभारण्यासाठी तरतूद झालेली असतानाही ठेकेदाराच्या बेजबाबदार व निष्काळजीपणामुळे लोखंडी खांब व पट्ट्या लावण्यात आलेल्या नव्हत्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आंबेनळी अपघातात मृत्यू पावलेल्या मृतांच्या नातेवाईकांनी बचावलेल्या प्रकाश सावंत देसाई यांच्यावर कारवाई व्हावी अशी मागणी करित दिनांक २९ ऑगस्ट २०१८ रोजी वा त्यासुमारास सर्वपक्षीय मोर्चा काढून मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर घटनेस जबाबदार असणाऱ्याविरुद्ध कारवाई करून मृत पावलेल्यांच्या कुटुंबियांना कोणती मदत केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) सदर अपघातामध्ये बसमधील एकूण ३० प्रवासी मयत झाले असून एक प्रवासी बचावला आहे.

(२) हे खरे नाही.

प्रश्नामधील अपघाताच्या ठिकाणी रस्त्याच्या डांबरी पृष्ठभागाची रुंदी ५.५० मीटर आणि दोन्ही बाजूच्या साईडपट्टीसह रस्त्याची रुंदी १०.५० मीटर इतकी आहे.

या विभागातील इतर घाटांमधील रस्त्यांची डांबरी पृष्ठभागाची रुंदी ५.५० मीटर व दोन्ही बाजूच्या साईडपट्टीसह रस्त्याची रुंदी सुमारे ८.०० मीटर ते १२.०० मीटर दरम्यान आहे. अपघात घडलेल्या ठिकाणी ३०० मीटरचा रस्ता सरळ आहे. अपघाताच्या पुढे व मागे वळणांवर क्रॅश बॅरिअर्स, सूचनाफलक लावण्यात आलेले आहेत.

(३) दिनांक २९/०८/२०१८ रोजी रत्नागिरी जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधी, दुर्घटनेत मृत्यूमुखी पडलेल्यांचे नातेवाईक व सुमारे १५० ते २०० गांवकरी यांनी दुर्घटनेतून बचावलेले श्री.प्रकाश सावंत देसाई यांचेवर कोकण कृषी विद्यापीठाकडून कारवाई का करण्यात आली नाही याचा जाब विचारण्याकरीता व त्यांना तात्काळ सक्तीच्या रजेवर पाठवावे या मागणीकरीता निबंधक, कोकण कृषी विद्यापीठ यांना निवेदन दिलेले आहे.

(४) याप्रकरणी अपघात रजि.क्र. ५२/२०१८ प्रमाणे पोलादपूर पोलीस ठाणे (जि.रायगड) येथे दाखल असून पुढील कार्यवाही पोलादपूर पोलीस ठाणे यांचेमार्फत चालू आहे.

त्याचप्रमाणे, महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन) यांचे दिनांक ०७/०९/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये विभागीय आयुक्त कोकण विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती नेमण्यात आली आहे. सदर अपघाताच्या घटनेची चौकशी समितीकडून सुरु आहे.

अपघातग्रस्त दिवंगत कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांना पंतप्रधान सहाय्यता निधीतून प्रत्येकी रुपये दोन लाख (एकूण रुपये ६० लाख) आणि मुख्यमंत्री सहाय्यता निधीतून प्रत्येकी रुपये ४ लाख (एकूण रुपये १.२० कोटी) असे एकूण प्रत्येकी रुपये ६ लाख अदा करण्यात आलेले आहेत.

याव्यतिरिक्त अपघातग्रस्त दिवंगत कर्मचाऱ्यांच्या पात्र कुटुंबियांना खास बाब म्हणून गट "क " व गट "ड" मधील रिक्त पदांवर अनुकंपा कारणास्तव नेमणूक मिळणेबाबतचा प्रस्ताव कोकण कृषी विद्यापीठाकडून शासनाच्या कृषी विभागास प्राप्त झालेला आहे. त्या अनुसरून पुढील कार्यवाही चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात विशेषतः मुंबई तसेच चिपळूण (जि.रत्नागिरी) शहर
आणि आजूबाजूच्या परिसरात अंमली पदार्थाची राजरोस
विक्री होत असल्याबाबत**

(१३) * ४४३१६ अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः मुंबई तसेच चिपळूण (जि.रत्नागिरी) शहर आणि आजूबाजूच्या परिसरात एम.डी., चरस, गांजा सारख्या अत्यंत घातक अंमली पदार्थांचा पुरवठा सराईत गुन्हेगारांकडून होत असल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या शेवटच्या सप्ताहात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई शहरातील व उपनगरातील विविध कॉलेजमधील विद्यार्थ्यांपर्यंत अंमली पदार्थ पोहोचविण्यासाठी शाळकरी मुलांचा वापर होत असून विद्यार्थ्यांना व्यसनाच्या जाळ्यात ओढण्यासाठी नशेबाज विद्यार्थ्यांचाही अतिशय शिताफीने वापर केला जात असल्याचे बोरिवली एमएचबी कॉलनी, वांद्रे तसेच अंधेरी आदी ठिकाणी माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान पोलिसांनी घातलेल्या धाडीनंतर सुरु केलेल्या अटकसत्राद्वारे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार अंमली पदार्थांच्या विक्रीस परिणामकारकरीत्या आळा घालण्याचेदृष्टीने दोषींवर कोणत्या कलमान्वये गुन्हा दाखल करून कारवाई करण्यात आली वा येत आहे तसेच अंमली पदार्थांची विक्री थांबवून व्यसनाधीन तरुणांसाठी व्यसनमुक्ती केंद्र सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये मुंबई शहरात एम.डी., चरस, गांजा यांचे अनुक्रमे १७ व २ गुन्हे दाखल झाले आहेत. तर रत्नागिरी जिल्ह्यातील चिपळूण पोलीस ठाणे १ गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(२) अंमली पदार्थ विरोधी कक्षाचे अभिलेखावर विद्यार्थ्यांवर ताबा केसेस अथवा सेवनार्थी गुन्हे नाहीत.

दिनांक ०७/०९/२०१८ रोजी इंदिरा नगर झोपडपट्टी, हॅपी होम सोसायटी लगत, बोरीवली पश्चिम, मुंबई या ठिकाणी २ किलो ५० ग्रॅम गांजा किंमत रुपये २०,०००/- किंमतीचा अंमली पदार्थ इसम नामे मोसीन उर्फ चिंकू मेहमदीन शेख वय २३ वर्षे याने बेकायदेशीररित्या स्वतःच्या कब्जात बाळगला म्हणून त्यास अटक करून त्याचेविरुद्ध एम.एच.बी. कॉलनी पोलीस ठाणे वि.स्था. गु.र.क्र. २९/२०१८ कलम ८(क), सह २० (ब) एन.डी.पी.एस. अॅक्ट १९८५ अन्वये कारवाई करण्यात आलेली आहे.

तसेच दिनांक २३/०८/२०१८ रोजी गांवदेवी डोंगर अंधेरी पश्चिम, मुंबई या ठिकाणी ५८ ग्रॅम मेफेड्रॉन (एम.डी.) रुपये १,१६,०००/- अंदाजे किंमतीचा अंमली पदार्थ इसम नामे आसिफ इकबाल खान उर्फ चुहा ३४ वर्षे याने बेकायदेशीररित्या स्वतःच्या कब्जात बाळगला म्हणून त्यास अटक करून त्याचेविरुद्ध बांद्रा युनिटने अपविक्र गु.र.क्र. ३७/२०१८ कलम ८ (क), सह २२ एन.डी.पी.एस. अॅक्ट १९८५ अन्वये कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(३) एम.एच.बी. कॉलनी पोलीस ठाणे, मुंबई येथे नोंदविलेल्या वि.स्था. गु.र.क्र. २९/२०१८ संदर्भातील आरोपी सध्या न्यायालयीन कोठडीत आहे व दोषारोपपत्र तयार करून मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र सादर करण्यात आले आहे.

तसेच अंमली पदार्थ विरोधी कक्ष, बांद्रा युनिट येथे नोंदविलेल्या गु.र.क्र. ३७/२०१८ संदर्भातील आरोपी सध्या न्यायालयीन कोठडीत आहे व या प्रकरणाचा तपास पोलीसस्तरावर चालू आहे.

अंमली पदार्थांची तस्करी करणाऱ्यांवर एनडीपीएस कायद्यांन्वये प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात येत असून, शाळा, महाविद्यालय या ठिकाणी भिंतीपत्रके, जाहिराती आणि वेगवेगळ्या प्रसारमाध्यमाद्वारे जनजागृती करून अंमली पदार्थ विक्रीस आणि जवळ बाळगणाऱ्या व्यक्तीविरुद्ध प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात येत आहे.

या व्यतिरिक्त व्यसनाधीन तरुणांसाठी व्यसनमुक्ती केंद्र सुरु करण्याबाबतची बाब शासनस्तरावर विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चिल्ड्रन्स वेल्फेअर सेंटर संस्थेचे प्राथमिक, माध्यमिक आणि
महाविद्यालय आणि कामथ एज्युकेशनल ट्रस्ट संचलित नॅशनल
हायस्कूल या शाळांचे आरक्षण बदलल्याबाबत**

(१४) * ४४५०५ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चिल्ड्रन्स वेल्फेअर सेंटर संस्थेचे प्राथमिक, माध्यमिक आणि महाविद्यालय न.भू.क्र. १६०अ व १६३क, मौजे वळणाई धारण करणारा भूखंड आणि कामथ एज्युकेशनल ट्रस्ट संचलित नॅशनल हायस्कूल न.भू.क्र. २८४४ व त्यालगतचा न.भू.क्र. ३५०९, मौजे मालवणी धारण करणारा भूखंड या शाळा २५ वर्षांपासून अस्तित्वात असताना मुंबई महापालिकेच्या नवीन विकास आराखड्यात आरक्षण बदलले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित शाळांना संरक्षण देण्यासंदर्भात शासनाचे धोरण काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

सन १९९१ च्या मंजूर पुनर्रचित विकास आराखड्यानुसार न.भू.क्र. १६०अ व १६३क, मौजे वळणाई धारण करणारा भूखंड महापालिकेच्या प्राथमिक शाळेकरीता आरक्षित होता.सन २०३४ च्या विकास आराखड्यानुसार उपरोक्त भूखंड हा महानगरपालिका शाळा या विद्यमान सुविधेकरीता दर्शविला आहे.

सन १९९१ च्या मंजूर पुनर्रचित विकास आराखड्यानुसार न.भू.क्र. २८४४ व त्यालगतचा न.भू.क्र. ३५०९, मौजे मालवणी धारण करणारा भूखंड अंशतः खेळाच्या मैदानासाठी आरक्षित असून दवाखान्यासाठी नामनिर्देशित आहे. सदर भूखंड १३.४० मी. रुंद विकास नियोजन रस्त्याने, अस्तित्वातील रस्त्याने व नाल्याने बाधित असून तो निवासी क्षेत्रात वसलेला आहे.

सन २०३४ च्या विकास आराखड्यानुसार उपरोक्त भूखंड अंशतः खेळाच्या मैदानासाठी आरक्षित असून महानगरपालिका दवाखाना व आरोग्य केंद्र (२ Nos.) या विद्यमान सुविधेकरीता दर्शविला आहे.

उपरोक्त वस्तुस्थिती विचारात घेता भूखंडावरील आरक्षण बदलले अशी बाब दिसून येत नाही.

राज्यातील ध्वनीप्रदूषण रोखण्याबाबत

(१५) * ४४६३१ आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मोहनराव कदम, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४९३७ ला दिनांक २१ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत महापालिकेने नियमावलीनुसार नव्याने शांतता क्षेत्रांची यादी तयार करण्यास सुरुवात केली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वर्षभरात केवळ ११० शांतता क्षेत्रे निश्चित करण्यात आली असून गतवर्षीच्या तुलनेत सुमारे एक हजारांची तफावत दिसून आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, केंद्राच्या ध्वनिप्रदूषण नियंत्रण नियमांनुसार शाळा, महाविद्यालय, धार्मिक स्थळे, रुग्णालयाचा १०० मीटर परिसर शांतता क्षेत्र म्हणून घोषित करणे बंधनकारक असताना काही ठिकाणी शांतता क्षेत्रांच्या यादीतून वगळण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील वाढते ध्वनीप्रदूषण रोखून शांतता क्षेत्र वाढविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल या मंत्रालयाच्या दिनांक १०/०८/२०१७ रोजीच्या अधिसूचनेनंतर शांतता क्षेत्रांची यादी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने केली आहे.

(२) उक्त अधिसूचनेच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने पहिल्या टप्प्यात सादर केलेली ११० शांतता क्षेत्रे शासनाने अधिसूचित केली आहेत.

दुसऱ्या टप्प्यात अंदाजे ११० क्षेत्रे निश्चित करण्याबाबतचा प्रस्ताव बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विचाराधीन आहे.

(३) उक्त अधिसूचना दिनांक १०/०८/२०१७ मध्ये नमूद केल्यानुसार शांतता क्षेत्र निश्चित करण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत असल्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने अहवाल सादर केला आहे.

(४) राज्यातील उर्वरित २६ महानगरपालिकांच्या क्षेत्रात शांतता क्षेत्रे अधिसूचित करण्यात आली आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मॉल्स, मल्टीप्लेक्स, नाट्यगृह, सिनेमागृह
बेकायदेशीर वाहनशुल्क आकारीत असल्याबाबत**

(१६) * ४४१७६ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मॉल्स, मल्टीप्लेक्स, नाट्यगृह, सिनेमागृहात वाहन पार्किंगसाठी जागा ठेवणे कायद्याने बंधनकारक असतानाही पार्किंगसाठी वाहनांना शुल्क आकारले जात असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महापालिकेच्या विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये सदर आस्थापनेच्या पार्किंगच्या वापरासाठी शुल्क आकारणीबाबत तरतूद नसतानाही बहुतांश ठिकाणी वाहनांसाठी शुल्क आकारले जाते, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर आस्थापनांमधील वाहनतळ ही सेवा नसून आवश्यक बाब असल्यामुळे सदर बेकायदेशीर वाहनशुल्क रद्द करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) ते (४) राज्यातील महानगरपालिका, नगरपालिका इत्यादींच्या विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये इमारतीच्या वापरानुसार वाहनतळाच्या किती जागा असाव्यात याबाबत तरतुदी आहेत. त्यानुसार वाहनतळाच्या आवश्यक जागा ठेवणे बंधनकारक आहे. अशा वाणिज्य वा सार्वजनिक वापराच्या आस्थापनामध्ये वाहनतळासाठी शुल्क आकारण्याची किंवा न आकारण्याची तरतूद विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये नाही.

तथापि, अशा आस्थापनामधील वाहनतळांच्या जागांमध्ये विद्युत पुरवठा, सुरक्षा यंत्रणा व अशा वाहनतळाची निगा राखणे यानुषंगाने इतर आवश्यक बाबींसाठी अशा आस्थापनांना निधीची आवश्यकता असते. त्यामुळे अशा आस्थापनांवर कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर शहरात मोकट श्वानांचा त्रास सुरु असल्याबाबत

(१७) * ४४४५० श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः नागपूर शहरात माहे नोव्हेंबर, २०११ ते जुलै, २०१८ या सहा वर्षांत मोकट श्वानांनी महिला व बालक असे मिळून ३१ हजार नागरीकांचा चावा घेतल्याचे दिनांक २१ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात मोकट श्वानांचा मोठ्या प्रमाणात त्रास सुरु असून बंदोबस्त करण्यासाठी नगरपालिका व महानगरपालिका यांना आदेश देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, नागपूर शहरात माहे नोव्हेंबर, २०११ ते जुलै, २०१८ या कालावधीत ३१,२५८ श्वानदंश झाल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) शासन निर्णय, दिनांक ११ नोव्हेंबर, २०१६ अन्वये कुत्र्यांमुळे निर्माण होणाऱ्या समस्याकरीता प्राणी जन्म नियंत्रण-पर्यवेक्षण समित्या स्थापन करणे व श्वान नसबंदी संदर्भात सूचना सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना दिलेल्या आहेत.

तसेच शासन परिपत्रक, दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१६ अन्वये The prevention of cruelty of Animals Act व The Animal Birth Control (Dogs) Rules, २००१ ची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्याची सूचना सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना दिल्या आहेत.

शासन परिपत्रक, दिनांक ०५ नोव्हेंबर, २०१६ अन्वये राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या रुग्णालय व प्राथमिक आरोग्य केंद्रातून श्वानदंशावरील लस मोफत देण्याबाबत सूचना दिल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मागासवर्गीयांच्या रिक्त पदांचा अनुशेष भरण्याबाबत

(१८) * ४५३६१ श्री.प्रकाश गजभिये, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मोहनराव कदम, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या सेवेतील गट अ व ब या संवर्गातील अनुसूचित जाती-जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्गीयांच्या १ लाख १२ हजार पदांपैकी सुमारे ५० हजार रिक्त पदांचा अनुशेष भरला नसल्याची व त्यापैकी सरळ सेवेने ११ हजार पदे भरावयाची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागील ४ वर्षांच्या कार्यकाळात मागासवर्गीयांच्या रिक्त पदांचा अनुशेष भरून काढण्यास एकदाही विशेष मोहीम राबविण्यात आलेली नाही. हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी उक्त प्रवर्गातील मागासवर्गीयांची रिक्त असलेली पदे भरण्यासंदर्भात निर्णय घेण्याबाबत 'समर्थन' संस्थेने दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री, मा.सामाजिक न्याय मंत्री, मा.आदिवासी विकास मंत्री व मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग यांच्याकडे लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, गट 'अ' 'ब' 'क' व 'ड' मधील किती पदे रिक्त आहेत व रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व ही कार्यवाही केंव्हापर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) ऑगस्ट, २०१८ अखेर राज्यात गट अ व गट ब ची सरळसेवा व पदोन्नतीची एकूण १६९९५२ मंजूर पदे आहे. त्यापैकी मागासवर्गीयांची ८२१९६ मंजूर पदे आहेत, तर ५०६७० पदे भरलेली आहेत आणि सुमारे ३१५२६ पदे रिक्त आहेत.

(२) रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनस्तरावर कार्यवाही चालू असून रिक्तपदांपैकी मागासवर्गीयांची रिक्त पदे भरण्यास प्राधान्य दिले जाते.

(३) होय.

(४) व (५) राज्यात गट अ, ब, क व ड ची एकूण १४२७६३८ मंजूर पदे आहेत. त्यापैकी सुमारे ३३११८५ पदे रिक्त आहेत.

पदोन्नतीतील आरक्षणासंदर्भात प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्याने मागासवर्गीय कोट्याची पदे भरता आली नाहीत. तथापि, ज्येष्ठतेनुसार खुल्या प्रवर्गातील पदांवर मागासवर्गीयांना प्रतिनिधीत्व देण्यात येते. सरळसेची पदे भरण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

परभणी महानगरपालिकेच्या गाळ्यांच्या अवाजवी भाडे वाढीबाबत

(१९) * ४४९९० श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी महानगरपालिकेच्या गाळ्यांच्या अवाजवी भाडे वाढीबाबत तात्काळ तोडगा काढण्यात येईल असे आश्वासन परभणीचे मा.संपर्क मंत्री यांनी माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान गाळेधारकाच्या शिष्ट मंडळास दिले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांनी अवाजवी भाववाढ रद्द करून कारवाई करण्याबाबतचे आदेशही देण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) मा.मंत्री, पाणीपुरवठा व स्वच्छता तथा संपर्कमंत्री परभणी जिल्हा यांनी अशा आशयाच्या मौखिक सूचना आयुक्त, परभणी शहर महानगरपालिका यांना दिल्या, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

तथापि, मंत्री, पाणीपुरवठा व स्वच्छता तथा संपर्कमंत्री परभणी जिल्हा यांनी माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये जिल्ह्याच्या दौऱ्यावर असताना महानगरपालिकेच्या गाळ्यांचे भाडे सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून निश्चित करून भाडे वसुली करता येईल किंवा कसे याबाबत शासनाचे मार्गदर्शन मागविण्यासंदर्भात आयुक्त, महानगरपालिका यांना मौखिक सूचना दिल्या, ही वस्तुस्थिती आहे.

सदर सूचनेनुसार आयुक्तांकडून प्राप्त प्रस्तावाच्या अनुषंगाने या प्रकरणी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील प्रचलित तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्याबाबत आयुक्त, परभणी महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

**खालापूर (जि.रायगड) तालुक्यातील अॅसिड प्रकार
थांबविण्यासाठी कार्यवाही करण्याबाबत**

(२०) * ४५०१९ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खालापूर (जि.रायगड) तालुक्यातील शेडोली भागातील जलवाहिनीत अॅसिडसदृश रसायन टाकण्याचा प्रकार दिनांक २८ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, खालापूर (जि.रायगड) तालुक्यातील खोपोली परिसरात माहे जुलै, २०१८ मध्ये जलवाहिनीत अॅसिड टाकण्यात आल्याच्या तीन घटना घडल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, खोपोली शहरात पाणीपुरवठा करणारी चिंचवली-शेडोली ही प्रमुख जलवाहिनी असल्यामुळे या जलवाहिनीत अॅसिड टाकण्याचे प्रकार सुरुच असल्याने तेथील नागरिकांच्या जीवास धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू प्रकार थांबविण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) नगरपरिषदेच्या अहवालानुसार खोपोली नगरपरिषद हद्दीतील शेडवली भागामधील मुख्य जलवाहिनीच्या दुरुस्तीचे काम नगरपरिषदेमार्फत सुरु होते.

दिनांक २८ जुलै, २०१८ रोजी सकाळी नगरपरिषदेचे संबंधित कर्मचारी सदर ठिकाणी काम करण्यास गेले असता, जलवाहिनीजवळील नाल्यात व शेत जमिनीत अॅसिड सदृश्य रसायन त्यांच्या निदर्शनास आले.

त्याचप्रमाणे, दिनांक ०४ ऑगस्ट, २०१८ व दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१८ रोजी त्याच ठिकाणी अॅसिड सदृश्य रसायन आढळून आले, ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) व (४) उपरोक्त घटनांव्यतिरिक्त इतर वेळी अशा प्रकारच्या घटना घडलेल्या नाहीत.

दिनांक २८ जुलै, २०१८ रोजी जेव्हा सदर बाब निदर्शनास आली तेव्हा जलवाहिनीच्या दुरुस्तीचे काम सुरु असल्याने सदर ठिकाणी पाणीपुरवठा बंद होता. सदर जलवाहिनी नगरपरिषदेमार्फत तातडीने दुरुस्त करण्यात आली.

त्याचप्रमाणे दिनांक ०४ ऑगस्ट, २०१८ व दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या सदर घटनेनंतर या ठिकाणी असलेली २० मीटर लांबीची जलवाहिनी बदलण्यात आली असल्याने नागरीकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला, अशी वस्तुस्थिती नाही.

उपरोक्त प्रकरणी अज्ञात इसमाविरुद्ध पोलीस ठाणे, खोपोली येथे दिनांक २८ जुलै, २०१८ रोजी नगरपरिषदेने गुन्हा दाखल केला आहे, असे नगरपरिषदेच्या अहवालात नमूद आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वैद्यकीय प्रतिनिधी व औषध विक्री संवर्धन कर्मचाऱ्यांच्या कामाच्या वेळेत बदल करण्याबाबत

(२१) * ४५२३८ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.विक्रम काळे, श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात जवळपास ४५ हजार वैद्यकीय प्रतिनिधी व औषध विक्री संवर्धन कर्मचारी कार्यरत असून त्यांच्या कामाची वेळ महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये सकाळी १० ते दुपारी २ व सायंकाळी ४ ते ६ अशी असून इतर क्षेत्रांमध्ये सकाळी १० ते ६ अशी आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भातील अधिसूचना क्रमांक एसपीई-२०१०/प्र.क्र.१४३/काम-३, दिनांक १५ जानेवारी, २०१४ अन्वये काढण्यात आलेल्या अधिसूचनेत बदल करून महानगरपालिका व इतर क्षेत्रात ही वेळ सकाळी १० ते सायं. ६ वाजेपर्यंत करावी अशी मागणी औषध विक्री संवर्धन व वैद्यकीय प्रतिनिधी संघटनेने अनेकवेळा आंदोलने करून, मोर्चे काढून व मा.मंत्री महोदय यांना निवेदने देऊन केली असूनही उक्त प्रकरणी कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार वैद्यकीय प्रतिनिधी यांच्या कामांच्या वेळेत बदल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) या संदर्भात निवेदने प्राप्त झाली असून त्यानुषंगाने दखल घेऊन संबंधितांच्या बैठका घेण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कफपरेड, कुलाबा, नेव्हीनगर
या भागात कमी दाबाने पाणीपुरवठा होत असल्याबाबत**

(२२) * ४५४४५ अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या अ वार्डातील कफपरेड, कुलाबा, नेव्हीनगर या भागात पिण्याच्या पाण्याचा गत सहा महिन्यांपासून कमी दाबाने पुरवठा होत असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाणीपुरवठा कमी दाबाने होण्याची कारणे काय असून नागरीकांची होत असलेली गैरसोय लक्षात घेता त्यांना पुरेशा प्रमाणात पाणीपुरवठा करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या ए वॉर्डमधील कफ परेड, कुलाबा, नेव्ही नगर या भागात पिण्याच्या पाण्याचा कमी दाबाने पुरवठा होत असल्याची बाब खरी आहे.

(२) व (३) सदर विभागातील पाणी पुरवठ्यात वाढ करण्यासाठी प्रभागात पाणीपुरवठा करणाऱ्या ६०० मि.मी. व्यासाच्या जलवाहिनीवर भूमिगत गळती शोधण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत विशेष मोहिम राबविण्यात आली होती. सदर मोहिमेंतर्गत सदर ठिकाणी ४ भूमिगत गळत्या आढळून आल्या. त्यामुळे सदर ठिकाणी कमी दाबाने पाणीपुरवठा होत होता.

सदर विभागात पुरेशा प्रमाणात पाणीपुरवठा करण्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या/येत आहेत :-

- सदर विभागात आढळून आलेल्या ४ भूमिगत गळत्यांच्या दुरस्तीचे काम करण्यात आले आहे.
- कफ परेड भागातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर नगर येथे नवीन ३०० मि.मी. व्यासाची जलवाहिनी टाकण्याचे काम पूर्ण झाले असून, सदर जलवाहिनी मुख्य जलवाहिनीशी जोडण्याचे काम दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१८ पर्यंत पूर्ण होणार आहे.
- कुलाबा परिसरातील बधवार पार्क येथील ६०० मि.मी. व्यासाची जलवाहिनी या विभागास पाणीपुरवठा करणाऱ्या ४५० मि.मी. व्यासाच्या जलवाहिनीशी जोडण्यात आली आहे.

**मुंबई महानगरपालिकेच्या अनुदानित शाळांमधील शिक्षक व
मुख्याध्यापकांवर उपासमारीची वेळ आल्याबाबत**

(२३) * ४४६७६ श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या ६४ अनुदानित शाळांमधील शिक्षक व मुख्याध्यापकांवर उपासमारीची वेळ आल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या चौथ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त खाजगी प्राथमिक शाळा गत १५ वर्षांपासून सुरु असून अनुदानाच्या पात्रतेसाठी आवश्यक असणाऱ्या २५ अटीपैकी सर्व अटीची पूर्तता करूनही शासनाच्या आदेशानंतर पालिकेने या शाळांना देण्यात येणारे अनुदान बंद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पालिका मुख्यालयात दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१५ रोजी केलेल्या आंदोलनानंतर तत्कालीन अतिरिक्त आयुक्त यांनी शिक्षकांच्या अनुदानासाठी १६ कोटी मंजूर केले असून प्रत्यक्षात याची अंमलबजावणी झालीच नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) मुंबईतील मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित ६३ शाळांना शासन किंवा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून अनुदान मिळत नसल्याबाबतचे वृत्त दिनांक २२/१२/२०१७ रोजीच्या महाराष्ट्र टाईम्स या वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाले होते ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील खाजगी प्राथमिक शाळांना लागू असलेल्या अनुदान सहाय्य संहितेनुसार, प्रथम मान्यता दिलेल्या पात्र शाळांना अनुदान सहाय्य मंजूर करण्यात येते.

बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील सन २००१ पर्यंतच्या खाजगी प्राथमिक शाळांना राज्य शासनाकडून ५०% व बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून ५०% अनुदान देण्यात येते.

तथापि, सन २००१-०२ या शैक्षणिक वर्षापासून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने त्यांच्या क्षेत्रात मान्यता दिलेल्या खाजगी प्राथमिक शाळांचे अनुदान यापुढील कालावधीत राज्य शासनाच्या अनुदानासाठी ग्राह्य धरले जाणार नसल्याबाबत शालेय शिक्षण विभागाने दिनांक १३/०१/२००४ रोजी महानगरपालिकेस कळविले आहे.

सन २००१ ते २००४ पर्यंतच्या खाजगी प्राथमिक शाळांना शासनाच्या ५०% अनुदानासाठी ग्राह्य धरण्यासाठी दिनांक ०३/१२/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये शालेय शिक्षण विभागास विनंती करण्यात आली होती. तथापि, दिनांक १३/०१/२००४ रोजीच्या पत्रामधील निर्णयात कायम असल्याचे शालेय शिक्षण विभागाने महानगरपालिकेस कळविले आहे.

यानुषंगाने दिनांक १३ जानेवारी, २००४ नंतर विनाअनुदानित तत्वावर प्रथम मान्यता दिलेल्या खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान मंजूर करता येत नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत संबंधित शाळा व्यवस्थापनास कळविण्यात आले आहे.

(३) अशा प्रकारचे आंदोलन झाले नसल्याचे, तसेच बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील ज्या खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान सुरु आहे अशा शाळांव्यतिरिक्त इतर शाळांना अनुदान देण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अर्थसंकल्पात तरतूद करण्यात आली नसल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(४) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

जव्हार नगरपरिषद (जि.पालघर) येथे आदिवासी सृष्टी

प्रकल्प उभारण्याबाबत

(२४) * ४५४४१ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार नगरपरिषद (जि.पालघर) येथे आदिवासी सृष्टी प्रकल्प उभारण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी सृष्टी प्रकल्प उभारण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री यांस निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, आदिवासी सृष्टी प्रकल्प उभारण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) जव्हार शहरातील जुन्या राजवाड्यामध्ये आदिवासी कला व संस्कृती यांचे प्रदर्शन घडविणाऱ्या दालनाची निर्मिती करण्याच्या अनुषंगाने “आदिवासी सृष्टी प्रकल्प” निर्माण करणेबाबत जव्हार नगरपरिषदेने ठराव मंजूर केला आहे, हे खरे आहे.

(२) “आदिवासी सृष्टी प्रकल्पास” निधी उपलब्ध होण्यासंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे निवेदन शासनास प्राप्त झाले आहे, हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकल्पाच्या कामाचे स्वरूप, प्राकलन आराखडे, खर्च विषयक बाबी तसेच इतर अनुषंगिक बाबींचा प्रस्ताव तयार करण्याची कार्यवाही सुरु असल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील रस्ते अपघातात वाढ झाल्याबाबत

(२५) * ४४१५९ डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.सुभाष झांबड, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील रस्ते अपघातात चिंताजनक वाढ झाली असून सन २०१४-१६ दरम्यान ७२९ अपघात, सन २०१७ मध्ये ३५ हजार ८५३ अपघात व १२ हजार २६४ जणांचा मृत्यू झाला तर २० हजार ४६५ जण गंभीर जखमी झाले तसेच सन २०१८ च्या अखेरपर्यंत ९ हजार २४३ अपघात ३ हजार ३६१ जणांचा मृत्यू झाला असल्याचे महामार्ग पोलिसांनी दिलेल्या अहवालातून माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या शेवटच्या सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार राज्यातील अपघात प्रवण क्षेत्रामध्ये होत असलेली वाढ थांबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) राष्ट्रीय महामार्ग/राज्य महामार्ग/द्रुतगती मार्ग/ इतर मुख्य रस्ते यावरील सन २०१४ ते २०१७ या कालावधीतील संपूर्ण राज्यातून एकूण १३२४ ब्लॅक स्पॉटची माहिती पोलीस विभागाकडून संकलित आलेली आहे. त्यासंदर्भात परिवहन विभाग व महामार्गाची देखभाल करणारे (PWD/NHAI/MSRD /Local Body) संबंधित विभागातील अधिकारी यांचेसह भेटी देऊन रस्ते अपघातांचे विश्लेषण करण्यात येते व अपघातांची कारणे शोधून सदर ठिकाणी करावयाच्या तातडीच्या, अल्प व दिर्घ मुदतीच्या उपाययोजना करण्याबाबत संबंधित विभागाकडून पाठपुरावा करण्यात येतो.

वाहन चालकांचे तसेच नागरिकांचे प्रबोधन व्हावे याकरीता विविधस्तरावर विशेषत शाळा, महाविद्यालये, शासकीय व निमशासकीय कार्यालये औद्योगिक क्षेत्र येथे रस्ता सुरक्षा विषयक जनजागृतीपर कार्यक्रम आयोजित करण्यात येतात.

रस्ते अपघातामधील मृत्यूंचे प्रमाण कमी व्हावे यासाठी महामार्गावरील/द्रुतगती मार्गावरील टोलनाका येथे महामार्ग पोलीस विभागाकडून दुचाकी व मोटार कार यांना थांबवून त्यांना हेल्मेट व सिटबेल्ट लावण्याकरीता सक्ती करण्यात येते. तसेच वाहतूक नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या वाहनांवर नियमानुसार कारवाई करण्यात येते. त्याशिवाय अन्य उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (आय.टी.आय.)
वसतिगृहाची दुरवस्था झाल्याबाबत**

(२६) * ४४९६८ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (आय.टी.आय.) वसतिगृहाची दुरवस्था झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ग्रामीण भागातील विद्यार्थी आय.टी.आय.ला प्रवेश घेत असून सदर वसतिगृह राहण्याजोगे नसल्याने विद्यार्थ्यांना आर्थिक भुर्दंड सहन करून इतरत्र राहण्याची व्यवस्था करावी लागत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वसतिगृहाची तूटलेली दारे, खिडक्या, फरश्या, कपाटे, नळ, ड्रेनेज पाईप इत्यादी दुरुस्तीकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, औरंगाबाद येथील उपलब्ध साधन सामुग्री व मनुष्यबळाचा वापर करून वसतिगृहातील तळमजल्यावरील १९ खोल्यांचे इलेक्ट्रीफिकेशन, खिडक्या, दरवाजे, फरश्या/कपाटे, रंगरंगोटी ही कामे तात्पुरत्या स्वरूपात केलेली आहेत. तसेच स्वच्छतागृह व बाथरूम यांची दरवाजे खिडक्या व फरश्या यांची तात्पुरती दुरुस्ती करून विद्यार्थ्यांना आर्थिक भुर्दंड सहन करून इतरत्र राहण्याची व्यवस्था करावी लागू नये म्हणून वसतिगृहात राहण्याची व्यवस्था करून त्यांची अडचण दूर करण्यात आलेली आहे. सद्यःस्थितीत वसतिगृहात ७८ प्रशिणार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आलेला आहे.

(३) व (४) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, औरंगाबाद येथील वसतिगृहाच्या नुतनीकरणाच्या रूपये ९५,७७,३४५/- इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास दिनांक ०८/०७/२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. वसतिगृहाच्या नुतनीकरणाच्या कामास निधीची तरतूद उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात करण्यात येईल.

तथापि, दरम्यान औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, औरंगाबाद येथील उपलब्ध साधन सामुग्री व मनुष्यबळाचा वापर करून तात्पुरत्या स्वरूपात १९ खोल्यांची दुरूस्ती/रंगरंगोटी, २ स्वच्छतागृह / स्नानगृहांची दुरूस्ती तसेच पाण्याच्या १ हजार लिटर क्षमतेच्या एका टाकीची दुरूस्ती संस्थास्तरावर करण्यात आलेली आहे. याशिवाय सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून विद्युतीकरणाची दुरूस्तीची कामे करून घेण्यात आलेली आहेत.

महिला व बालविकास विभागात उपसचिव असल्याचे सांगून बेरोजगारांची फसवणुक केल्याबाबत

(२७) * ४५१४५ डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महिला व बालविकास विभागात उपसचिव असल्याचे सांगून उस्मानाबाद येथील एका व्यक्तीने दोनशे बेरोजगार तरुणांना कोट्यवधी रुपयांना फसविले असल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यांच्याविरुद्ध (जि.भंडारा) येथे गुन्ह्याची नोंद करण्यात आली असून त्यांच्यावर कोणती कारवाई केली व आतापर्यंत किती जणांना अटक करण्यात आली असून त्यांच्याकडून किती पैसे हस्तगत करण्यात आले आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भविष्यात असे प्रकार घडू नये म्हणून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

एका आरोपीने लोकसेवक असल्याची बतावणी करून ४३ लोकांना महाराष्ट्र शासनाच्या वेगवेगळ्या पदावर नोकरी लावण्याचे आमिष दाखवून फसवणूक केल्याची बाब माहे जुलै, २०१८ मध्ये निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी एका आरोपीविरुद्ध भंडारा पोलीस स्टेशन येथे अपराध क्रमांक ५२१/१८ भादंवि कलम १७०, ४१९, ४२०, ४६५, ४७०, ४७३ सहकलम ६६(ड) माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम सन २००८ अन्वये गुन्हा दाखल केला असून गुन्हा तपासावर आहे.

सदर गुन्ह्यातील आरोपीचे आंध्र बँक, भंडारा या बँकेतील खात्यात असलेले रुपये २३,०७,२१२/- गोठविण्यात आले आहेत. तसेच आरोपीच्या राहत्या घरातील रुपये १,३६,१७०/- चा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे.

भविष्यात अशा प्रकारचे फसवणूकीचे प्रकार घडू नयेत याकरीता नागरिकांमध्ये जनजागृती करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील मोकळ्या
भूखंडावरील कर कमी करण्याबाबत**

(२८) * ४३९६४ अॅड.अनिल परब : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१३८४ ला दिनांक १८ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील मोकळ्या भूखंडावरील कर कमी केला जाणार नाही असे मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी कबुल केले असतानाही शासनाने व महासभेने संगनमताने चालू आर्थिक वर्ष अर्धे संपून गेल्यानंतर मोकळ्या भूखंडावरील कर योग्यमुल्य ६७ टक्क्याहून कमी करून महानगरपालिकेचे आर्थिक नुकसान केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कर ६७ टक्क्याहून कमी करण्याबाबत बेकायदेशीररित्या ठराव मंजूर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार महानगरपालिकेचे झालेले नुकसान भरून काढण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील बांधकामाखालील जमिनीवरील कर कमी करण्याबाबत धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, असे दिनांक २३/०६/२०१६ रोजीच्या बैठकीत निर्देश देण्यात आले.

तसेच, दिनांक ०१/०३/२०१७ रोजीच्या बैठकीत बांधकामाखालील जमिनीवर आकारण्यात येणाऱ्या कराबाबतच्या प्रकरणाची गुणवत्तेवर आधारीत तपासणी करून यथोचित प्रस्ताव महानगरपालिकेच्या मान्यतेसाठी सादर करणेबाबत महानगरपालिकेस निर्देश देण्यात आले, ही वस्तुस्थिती आहे.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण सभेने ठराव क्र.५८, दिनांक १०/०९/२०१८ अन्वये जमीन मिळकतीवरील करयोग्य मुल्य निश्चित करताना गृहीत धरावयाचे भाडेमुल्य दर १०% वरून ३.४६% इतका करण्याकरीता खालील बाबी विचारात घेऊन ठराव पारित केला आहे.

- १) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील बांधकामाखालील जमिनीवरील कर आकारणी आजुबाजूच्या इतर महानगरपालिकेच्या तुलनेत जास्त आहे.
- २) महानगरपालिकेतील बांधकामाखालील जमिनीवरील कर आकारणी व त्या जमिनीवर उभारण्यात येणाऱ्या इमारतीची कर आकारणी याचे प्रमाण व्यस्त आहे.
- ३) जमिनीवरील रेडीरेकनरच्या दरात गेल्या पंधरा वर्षात १० पटीपेक्षाही जास्त वाढ झाली आहे.
- ४) तसेच गुंतवणुकीवरील परतावाच्या दरात कपात झाली आहे.
 - मालमत्ता कराचे दर कमी करण्यात आलेले नाहीत ते आजमितीसही ७१.५०% इतके आहे.

- उपरोक्त ठरावान्वये अधिनियमातील तरतूदीनुसार जमीन मिळकतीचे करयोग्य मुल्य कमी करण्यात आलेले आहे. त्यामुळे केलेला ठराव अधिनियमातील तरतूदीशी सुसंगत आहे.

(३) सर्वसाधारण सभेने पारीत केलेला ठराव अधिनियमातील तरतूदीनुसार असल्याने सदर निर्णयामुळे महानगरपालिकेचे नुकसान झाले नसल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दिग्रस (जि.यवतमाळ) शहरातील बनावट घरकुल बांधकामांबाबत

(२९) * ४५३४८ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर :

सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिग्रस (जि.यवतमाळ) शहरात ९५२ बनावट घरकुलाचे बांधकाम झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बनावट बांधकाम करणाऱ्या ठेकेदार व त्यांना सहकार्य करणाऱ्या अभियंत्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१) अशा आशयाचे निवेदन नगर परिषद, दिग्रस यांना प्राप्त झाले आहे.

(२) या अनुषंगाने दिग्रस नगरपरिषदेकडून त्रयस्थ यंत्रणेकडून तपासणी (Third Party Audit) करण्यात आली असून, याबाबतच्या निष्कर्षाच्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील रस्त्यांची दुरवस्था झाल्याबाबत

(३०) * ४४१८६ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.सुभाष झांबड, श्री.मोहनराव कदम, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरिवली, मुंबई येथील रस्त्यावर ७०१ खड्डे पडले असून मुंबईत इतर ठिकाणी खड्डे पडले असल्यामुळे रस्त्यांची दुरवस्था झाली असून काही ठिकाणी रस्ते खचले आहेत तर २० ते २५ टक्के रस्त्यांची केबल टाकण्याच्या कामामुळे दुरवस्था झाली असल्याचे दिनांक २ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्ते निकृष्ट दर्जाचे असून महापालिकेच्या नियमानुसार केबल टाकून झाल्यानंतर ७ दिवसांच्या आत चर बुजवणे आवश्यक असताना नियमाचे उल्लंघन करून रस्ते दुरुस्तीकडे प्रशासन दुर्लक्ष करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषी आढळून येणाऱ्या कंत्राटदारावर तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बोरीवली परिसरात ७०१ खड्डे पडल्याबाबतची बातमी दिनांक ०२/०८/२०१८ रोजीच्या लोकसत्ता या दैनिकात प्रसिध्द झाली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

तथापि, बोरीवलीमधील रस्त्यांवर पावसाळ्यात २७५ खड्डे पडले होते. सदर खड्डे तातडीने बुजविण्यात आल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतर्फे उपयोगिता सेवा संस्थांना चर खोदण्यासाठी परवानगी दिली जाते.

चर खोदलेल्या ठिकाणी केबल टाकण्याचे काम पूर्ण झाल्यावर संबंधित कंत्राटदारामार्फत चर पुनर्भरणीचे काम तातडीने करून घेण्यात येते.

(३) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विभागीय परीक्षेत उत्तीर्ण झालेल्या कर्मचाऱ्यांना विभाग वितरीत करण्याबाबत

(३१) * ४४८१४ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात एसआरए, इमारत बांधकाम अशा प्रकारच्या विविध विभागांमध्ये पदस्थापना मिळण्याकरीता विभागीय परीक्षेचे आयोजन केले जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१४ मध्ये विभागीयस्तरावर परीक्षा घेण्यात येऊनही बऱ्याच कर्मचाऱ्यांना विभाग वितरीत करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई महानगरपालिकांतर्गत सन २०१४ मध्ये उत्तीर्ण झालेल्या अभियंत्यांना विभाग वितरीत केल्यानंतरच नवीन परीक्षा घेण्याबाबत विधान परिषद लोकप्रतिनिधी (कोकण पदवीधर) यांनी आयुक्त, मुंबई मनपा यांना दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१८ रोजी विभागीय परीक्षा घेण्याची कारणे काय आहेत तसेच सन २०१४ मध्ये उत्तीर्ण झालेल्या अभियंत्यांना प्राधान्याने विभाग वितरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील "अ" गटातील खात्यांतर्गत दुय्यम अभियंता (स्थापत्य) या पदाकरीता विभागास्तरावर दिनांक ०९/०/२०१४ रोजी परीक्षा घेण्यात आली होती.

सदर परीक्षेमध्ये पात्र १२४ अभियंत्यांच्या गुणवत्ता यादीची वैधता दिनांक ११/०९/२०१४ पासून पुढील दोन वर्षांकरिता होती. तदनंतर, सदर गुणवत्ता यादीची वैधता दिनांक ०१/०९/२०१७ पर्यंत वाढविण्यात आली होती.

- उत्तीर्ण झालेल्या अभियंत्यांच्या यादीतील अ.क्र. १ ते ९३ पैकी ७५ अभियंत्यांना नियुक्त्या देण्यात आल्या आहेत व १८ अभियंत्यांना विविध कारणास्तव नियुक्ती देण्यात आली नाही.
- त्यानंतर अ.क्र. ९४ ते १२४ पर्यंतच्या पात्र उमेदवारांची गुणवत्ता यादी रद्द करण्यात आल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) सन २०१४ रोजी घेण्यात आलेल्या परिक्षेच्या निवड यादीची वैधता संपुष्टात आल्यामुळे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१८ रोजी "अ" गटातील खात्यांतर्गत परीक्षा घेण्यात आल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विक्रोळी (पूर्व), मुंबई येथील क्रांतीवीर महात्मा फुले
रुग्णालयाची दुरवस्था झाल्याबाबत**

(३२) * ४४९५१ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कन्नमवार नगर, विक्रोळी (पूर्व), मुंबई येथील क्रांतीवीर महात्मा ज्योतिबा फुले रुग्णालयाच्या दुरवस्थेमुळे रुग्णांची गैरसोय होत असल्याकारणास्तव सदर रुग्णालयाचा पुनर्विकास एका वर्षात पूर्ण करण्याची मुदत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी महानगरपालिका प्रशासनाला दिल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रुग्णालयाला ठिकठिकाणी टेकू लावून ती कशीबशी उभी ठेवण्याचा प्रयत्न करण्यात येत असून कोणत्याही क्षणी दुर्घटना घडून रुग्णांच्या जीवाला धोका असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) क्रांतीवीर महात्मा ज्योतिबा फुले महानगरपालिका रुग्णालय नव्याने बांधण्याचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ०८/०१/२०१७ रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस दिले आहे हे खरे आहे.

(२) रुग्णालयाच्या इमारतीचे संरचनात्मक परिक्षण केले असता सदर इमारत सी-२ए (रिक्त करून दुरुस्ती) प्रवर्गातील असून संरचनात्मक सल्लागाराच्या सूचनेनुसार इमारतीस टेकू लावण्यात आलेले आहेत.

यास्तव रुग्णालयातील आंतररुग्ण व अपघात विभाग टागोरनगर, विक्रोळी (पूर्व) येथील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रसुतीगृहाच्या इमारतीमधील तळमजला व तिसरा मजला येथे स्थलांतरीत करण्यात आले आहेत.

सद्यःस्थितीत अतिदक्षता विभाग, क्ष-किरण विभाग आणि प्रयोगशाळा क्रांतीवीर महात्मा ज्योतिबा फुले महानगरपालिका रुग्णालयामध्ये कार्यरत आहेत.

(३) सदर रुग्णालयाची दुरुस्ती करण्याचे प्रस्तावित होते. तथापि, सदर इमारत पूर्णतः निष्कासित करून तळघर + तळमजला + १० मजले या स्वरूपाचे ३१० खाटांचे रुग्णालय प्रस्तावित असून आराखडा बनविण्याची कार्यवाही बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील पाणीपुरवठा वेळेत सुरु करण्याबाबत

(३३) * ४५२८९ श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरातील २४ बाय ७ समान पाणीपुरवठा योजनेच्या पाण्याच्या टाक्यांच्या निविदेबाबत शासनाने उच्चस्तरीय समिती नेमून एक वर्षाचा कालावधी उलटूनही उक्त समितीचा चौकशी अहवाल जाहीर झाला नसल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार २४ बाय ७ समान पाणीपुरवठा वेळेत सुरु न करणाऱ्या जबाबदार अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३)

- याबाबत सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वृत्तपत्रात बातमी आली होती, हे खरे आहे.
- या प्रकरणी सखोल चौकशी करण्याबाबत दिनांक ०६/०५/२०१७ च्या पत्रान्वये विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे यांना आदेश देण्यात आले आहेत.
- विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे यांचेस्तरावर चौकशीची कार्यवाही सुरु असून सदर चौकशी अंतिम टप्प्यात आहेत.
- चौकशी अहवाल एक महिन्याच्या कालावधीत शासनास सादर करण्याबाबत विभागीय आयुक्तांना सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.
- चौकशी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पुढील योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.

**सिडकोतील अधिकाऱ्यांची जात प्रमाणपत्रे बनावट
असल्याचे निदर्शनास आल्याबाबत**

(३४) * ४४२६८ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय
मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिडकोचे सहाय्यक जनसंपर्क अधिकारी पद मिळविण्यासाठी अनुसूचित जमातीचे बनावट प्रमाणपत्र सादर करणारे सिडकोचे वरिष्ठ जनसंपर्क अधिकारी डॉ.मोहन निनावे यांच्यासह ४२ अधिकारी, अभियंता आणि वास्तुविशारद यांची सिडकोत भरती करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रमाणपत्र राज्य जात वैधता प्रमाणपत्र समितीकडून वैध ठरविली नसल्यामुळे समितीने सिडको प्रशासनास प्रमाणपत्र पडताळणीकरीता अनेक स्मरणपत्रे पाठवून देखील सिडकोकडून कोणताही प्रतिसाद दिला जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त संपूर्ण प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषींविरोधात कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) नाही.

वरिष्ठ जनसंपर्क अधिकारी, सिडको यांची 'हलबा' या अनुसूचित जमाती प्रवर्गातून दिनांक १५/१/१९९६ रोजी नियुक्ती करण्यात आली होती. तथापि, जात पडताळणी समिती, नागपूर यांनी श्री.निनावे यांचा 'हलबा' या अनुसूचित जमातीचा दावा दिनांक १५/२/२०१८ रोजीच्या आदेशानुसार अवैध ठरवला होता. समितीच्या सदर आदेशाच्याविरुद्ध वरिष्ठ जनसंपर्क अधिकारी यांनी मा.उच्च व सर्वोच्च न्यायालयासमोर अपिल दाखल केले होते. परंतु मा.न्यायालयाने सदर अपिल फेटाळल्याने श्री.निनावे, वरिष्ठ जनसंपर्क अधिकारी, सिडको यांच्या सेवा दिनांक ७/९/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये सिडको महामंडळाने संपुष्टात आणल्या आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्हयातील नागरिकांना पंतप्रधान आवास
योजनेतर्गत घरकुल मिळण्याबाबत**

(३५) * ४४५३१ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.सुभाष झांबड :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हयातील १० नगरपालिकांना पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत १६ हजार घरकुलांचे उद्दिष्ट देण्यात आले असूनही प्रशासनाच्या उदासिनतेमुळे गत तीन वर्षांत एकाही लाभार्थ्यास घरकुल मिळाले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी आराखडे तयार करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

सोलापूर जिल्हयातील १० नगरपालिकांना पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत ५ वर्षांसाठी १६०८६ घरांचे उद्दिष्ट देण्यात आले आहे.

प्रत्यक्षात ६७२० लाभार्थ्यांना घरकुल देण्याबाबत डीपीआर मंजूर झालेले आहेत. ९०३ लाभार्थ्यांचे घरकुल मंजूरीचे डीपीआर राज्य / केंद्रीय समितीच्या मंजूरीस्तव सादर करण्यात आले आहेत.

उर्वरित लाभार्थ्यांचे घरकुल मंजूरीचे डीपीआर तयार करून त्यास राज्य / केंद्रीय समितीची मंजूरी घेण्याची कार्यवाही युध्द पातळीवर करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अभिनव नगर, बोरिवली, मुंबई येथील विविध प्रलंबित कामांबाबत

(३६) * ४५२६० श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई

गिरकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अभिनव नगर, बोरिवली, मुंबई येथील युपीएससी, एमपीएससी स्टडी सेंटर उभारणे, रहेजा वसाहत कुलुनवाडी येथील बॉटलनेक काढून रस्ता रुंदीकरण, ठाकूर व्हिलेज येथे भूमिगत वाहनतळ, वन जमिनीवरील रहिवाशांना मूलभूत नागरी सुविधा पुरविणे, चेकनाका येथे जकात नाक्याच्या जागेवर सुपर स्पेशॅलिटी हॉस्पिटल उभारणे, ठाकूर व्हिलेज येथील ईएसआयएस हॉस्पिटलमध्ये मॅटरनिटी होम उभारणे, दत्तानी जवळून हायवे कनेक्टिव्हिटी व अन्य विविध प्रलंबित कामांसंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने उक्त प्रलंबित कामांसंदर्भात शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा स्वरूपाचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे दिनांक ०८/०८/२०१८ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(२) सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे:-

युपीएससी, एमपीएससी स्टडी सेंटर उभारणे :- मौजे दहिसर मधील "इतर शिक्षणासाठी" नामनिर्देशित असलेल्या एकूण भूखंडांचा वापर महानगरपालिका प्रशिक्षण केंद्र या उद्दिष्टाकरीता करावयाचा असल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

रहेजा वसाहत कुलुनवाडी येथील बॉटलनेक काढून रस्ता रुंदीकरण :- कुलुपवाडी, बोरीवली (पूर्व) येथील मौजे कन्हेंरी न.भू.क्र. ५३७ हा भूखंड १८.३० मी. रुंदीचे दोन विकास नियोजन रस्ते व त्यांचे जंक्शन यांनी बाधित असून, सदर भूखंड वन विभागाच्या मालकीचा आहे.

सदर भूखंडाच्या हस्तांतरणाची कार्यवाही सुरु आहे.

ठाकूर व्हिलेज येथे भूमिगत वाहनतळ :- सदर ठिकाणी वाहनतळ या सार्वजनिक उद्दिष्टासाठी मौजे पोईसर येथील एकूण चार भूखंड प्रस्तावित होते, त्यापैकी ३ भूखंडांवर एकत्रित समायोजित आरक्षणांतर्गत विकास

परवानगी देण्यात आली होती. तथापि, सदर भूखंडांच्या खालून मोठ्या व्यासाची जलवाहिनी जात असल्यामुळे तेथे विकास करणे शक्य झाले नाही.

त्यामुळे न.भू.क्र. ८०९अ/१/१९/अ/१/६ या भूखंडावर वाहनतळ विकास करण्याबाबत विकासकास परवानगी देण्यात आली आहे.

तसेच, मंजूर विकास आराखडा २०३४ मध्ये सदर आरक्षणे पुनःश्च प्रस्तावित करण्यात आली आहेत.

वन जमिनीवरील रहिवाशांना मूलभूत नागरी सुविधा पुरविणे :- वन जमिनीवरील रहिवाशांना मूलभूत नागरी सुविधा उपलब्ध करून देण्याकरीता सुविधांची यादी तयार करण्याचे काम सुरु असून, एकत्रित यादी वन विभागाच्या ना-हरकत प्रमाणपत्रासाठी सादर करण्यात येणार आहे.

चेकनाका येथे जकात नाक्याच्या जागेवर सुपर स्पेशॅलिटी हॉस्पिटल उभारणे :- दहिसर जकात नाक्याचे न.भू.क्र. ३०८९अ/१, ३०९०, ३११३बी, ३०९१अ व ३११३ अ हे भूखंड सन २०३४ च्या प्रारूप विकास आराखड्यामध्ये ट्रक टर्मिनस असे नामनिर्देशित करण्यात आले आहेत. तसेच, सदर भूखंड हे मध्यवर्ती वाणिज्य जिल्हा मध्ये समाविष्ट आहेत.

विकास नियंत्रण प्रोत्साहन नियमावली २०३४ च्या भाग ७-भूवापर वर्गीकरण आणि अनुज्ञेय वापर मधील नियमावली ३४(३.३/३) च्या तरतुदीनुसार महानगरपालिकेच्या सर्व जकात नाक्यांची जागा ट्रक टर्मिनल म्हणून किंवा इतर दर्शविली आहे ती व्यापक परिवहन संकुल म्हणून विकसित करण्यात येईल.

सदर भूखंडांचा वापर सुपर स्पेशॅलिटी हॉस्पिटल उभारण्यासाठी करता येणार नाही.

ठाकूर व्हिलेज येथील ईएसआयएस हॉस्पिटलमध्ये मॅटरनिटी होम उभारणे :- आकुर्ली रोड, कांदिवली (पूर्व) येथील प्रसुतीगृह तात्पुरत्या स्वरूपात मागाठाणे येथे स्थलांतरीत केले होते. परंतु सदर प्रसुतीगृह आता ठाकूर व्हिलेज येथील ईएसआयएस हॉस्पिटल येथे स्थलांतरीत करण्यात आले असून, सदर प्रसुतीगृह सुरु करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खारघर (नवी मुंबई) येथील गोल्फ कोर्स प्रकल्पाच्या
कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(३७) * ४५०८९ श्री.बाळाराम पाटील, श्री.रमेश पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खारघर येथे महाराष्ट्र शहर व औद्योगिक विकास महामंडळातर्फे (सिडको) गोल्फ कोर्स बांधण्यासाठी सन २००८ मध्ये रुपये १० कोटी खर्चाच्या निविदा काढून मे.काँटीनेंटल फेअरवेज कंपनीस काम देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मे.काँटीनेंटल फेअरवेज कंपनीने उक्त कामासाठी बोली सादर करण्यास नकार देवूनही कामाचा व्याप्तीत बदल करून संचालक मंडळाच्या मान्यते शिवाय रुपये ५.६२ कोटी खर्चाचे काम बहाल करण्यात आले असून गोल्फ कोर्सच्या कामात अधिकारी, ठेकेदार तसेच सल्लागार यांनी संगनमतानी कोट्यवधी रुपयाचा गैरव्यवहार केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कंपनीने गोल्फ कोर्सचे १८ होल्सचे बांधकाम करण्याऐवजी ९ होल्सचे काम केले असून उर्वरित काम अपूर्ण आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषीं विरोधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) नवी मुंबईतील खारघर, सेक्टर क्र. २२ मधील गोल्फ कोर्स प्रकल्पाच्या विकासासाठी साधारणपणे रुपये २५ कोटी इतक्या खर्चास सिडको संचालक मंडळाने २००८ मध्ये मान्यता दिली आहे.

गोल्फ कोर्स प्रकल्पातील फाइन शॅपिंग या कामामध्ये मे.काँटीनेंटल फेअरवेज ही कंपनी तज्ञ व अनुभवी असल्यामुळे गोल्फ कोर्सच्या विविध कामांसाठी सल्लागार म्हणून नेमणूक केलेल्या मे.ए.सी.ई.गोल्फ फाऊंडेशनच्या अहवाल व सल्ल्याप्रमाणे निविदेतील अटी व शर्तीनुसार कामाची व्याप्ती कमी

करण्याचे अधिकार व्यवस्थापकीय संचालक यांना असल्याने सदरचे काम त्यांचे अधिकारात उक्त कंपनीला काम प्रदान करण्यात आले होते.

गोल्फ कोर्सच्या एकूण कामापैकी फीचर कन्स्ट्रक्शन करणे, ग्रीन्स, टीज, फेअरवेज, बंकर्स, रफ्स, लेक्सचे फाइन शेपिंग व ड्रेनेज इत्यादी कामासाठी अर्हता प्राप्त निविदाधारक मे.कॉन्टीनेंटल फेअरवेज या कंपनीची नियुक्ती करून त्यांना रुपये ५.६२ कोटी खर्चाचे काम प्रदान करण्यात आले आहे.

(३) सदर गोल्फ कोर्स प्रकल्पाच्या संकल्पचित्रानुसार सिडकोच्या ताब्यात असलेल्या जागेमध्ये एकूण ११ होल्सची कामे डिसेंबर, २०१२ पर्यंत पूर्ण झाली असून त्यापैकी ९ होल्सचे गोल्फ कोर्स दिनांक १/१/२०१३ पासून खेळासाठी खुले करण्यात आले आहे.

(४) प्रस्तुत विषयाच्या अनुषंगाने सार्वजनिक उपक्रम समितीच्या दिनांक १९/०७/२०१८ रोजीच्या १८ व्या अहवालामध्ये सदर कामाची समिती नेमून सखोल चौकशी करण्याबाबत सिडकोस निर्देश दिले आहेत. त्यानुसार सिडको महामंडळाने दिनांक २८/०८/२०१८ रोजी द्वासदस्यीय समिती गठीत केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर महानगरपालिकेने कंत्राटदारांची देयके थकविल्याबाबत

(३८) * ४४७७५ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय

मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर महानगरपालिकेतील कंत्राटदारांची देयके माहे एप्रिल, २०१८ पासून अदा करण्यात आलेली नसल्याने लहान कंत्राटदारांवर उपासमारीची वेळ ओढविली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर महानगरपालिकेत पाच ते दहा लाखांपर्यंतची काम करणाऱ्या लहान कंत्राटदारांची देयके प्रलंबित असल्याने मजूरांना देण्यासाठी पैसेच नसल्याने अनेक कंत्राटदारांनी आपली कामे बंद केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कंत्राटदारांनी देयके अदा करण्याकरीता महानगरपालिकेच्या मुख्यालयासमोर धरणे आंदोलनेही केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषी महानगरपालिका अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, तसेच कंत्राटदारांची देयके कधीपर्यंत अदा करण्यात येणार आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) महानगरपालिकेस माहे एप्रिल, २०१८ ते ऑक्टोबर, २०१८ या कालावधीत कंत्राटदारांची देयके अदा करता आलेली नाहीत, ही वस्तुस्थिती आहे.

तथापि, महानगरपालिकेच्या आर्थिक परिस्थितीनुसार आणि उपलब्ध असलेल्या निधीच्या प्रमाणात प्रलंबित असलेल्या रुपये २ लक्षच्या वरील प्रलंबित देयकापैकी ४०% रक्कम आणि रुपये २ लक्षच्या आतील देयकांचे १००% या प्रमाणे एकूण रुपये १२५.७९ कोटीचे कंत्राटदारनिहाय प्रदान नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये करण्यात आलेले आहे.

तथापि, कंत्राटदारांनी कामे बंद केली असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही असे आयुक्त, नागपूर मनपा यांच्या अहवालात नमूद आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) महानगरपालिकेच्या आर्थिक परिस्थितीनुसार व उपलब्ध निधीच्या प्रमाणात देयकांचे वाटप वेळोवेळी करण्यात येत असल्याचे आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांच्या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे.

राज्यात सेवा हमी कायद्याची प्रभावीपणे अमलबंजावणी होणेबाबत

(३९) * ४५०२४ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सेवा हमी कायदा ३ वर्षापूर्वी लागू करण्यात आला असूनही सदर कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी अधिकारी व कर्मचारी यांच्या संधगतीमुळे होत नसल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सुमारे २०० च्या जवळपास संख्या असलेल्या स्थानिक स्वराज्य व शासकीय प्राधिकरण संस्थेमार्फत २० हजार सेवा पुरविल्या जात असून गत ३ वर्षात केवळ ५०० सेवांची नोंद झाल्याचे निदर्शनात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त सर्व सेवा नोंदणीकृत करणेबाबत तसेच सेवा नोंदणीकृत करण्यास दिरंगाई करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई होणेबाबत शासनामार्फत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे तसेच सेवा हमी कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नाही.

(२) या अधिनियमांतर्गत विविध मंत्रालयीन विभागांकडून आज अखेर एकूण ४९२ लोकसेवा अधिसूचित करण्यात आलेल्या आहेत.

शासन / सार्वजनिक प्राधिकरण यांनी ते सध्या देत असलेल्या सर्व सेवांची मास्टर लिस्ट करून त्या अधिसूचित करण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम आखण्याबाबत सर्व विभागांना सूचित करण्यात आले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नगरपरिषद व महानगरपालिकेची हद्दवाढ प्रलंबित असल्याबाबत

(४०) * ४४४५८ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया, श्री.विप्लव बाजोरिया : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३८२१७ ला दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील २२६ नगरपालिका व २६ महानगरपालिकांमधून बहुतांश नगरपरिषद व महानगरपालिकांचे हद्दवाढ विकास आराखड्यांची पुर्नप्रसिध्दी मुदत संपल्यानंतरही प्रलंबित असल्यामुळे नगरपरिषदेच्या कामकाजांवर विपरीत परिणाम होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अमरावती तसेच परभणी, हिंगोली जिल्ह्यातील बहुतांश विकास आराखडे सुध्दा पुर्नप्रसिध्दीसाठी प्रलंबित असून राज्यात नव्याने अस्तित्वात आलेल्या १२५ नगरपंचायतीच्या विकास आराखड्याबाबतही शासन अकार्यशील असल्यामुळे नगरपालिका व महानगरपालिकांची हद्दवाढ प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर विकास आराखडा तयार करताना स्थानिक नगरसेवकांना कोणत्याही प्रकारे विश्वासात घेवून माहिती देण्यात येत नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

सुधारित विकास योजना प्रसिध्द होवून मंजूर होईपर्यंत मंजूर असलेली विद्यमान विकास योजना अंमलात असते त्यामुळे विकास योजना सुधारित न केल्यामुळे विकास प्रलंबित आहे, असे म्हणता येणार नाही.

परभणी जिल्ह्यामध्ये कोणतीही विकास योजना प्रलंबित नाही. हिंगोली जिल्ह्यामध्ये हिंगोली नगर परिषदेची दुसरी सुधारित विकास योजना शासनाकडे सादर झालेली आहे. परंतु अमरावती जिल्ह्यातील अंजनगावसुर्जी नगरपरिषद, मोर्शी नगरपरिषद व धामणगाव रेल्वे नगरपरिषद या ३ नगरपालिकांच्या विकास योजना मंजूर होऊन २० वर्षांचा कालावधी झालेला आहे. त्यामुळे उक्त नगरपरिषदांच्या विकास योजना सुधारित करण्याची कार्यवाही करण्यासाठी संबंधित नगरपरिषदांना सूचना देण्याचे प्रस्तावित आहे.

(३) महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम २१ ते ३१ मधील तरतुदीनुसार विकास योजना तयार करण्यात येते. प्रारूप विकास योजना तयार करण्याची सर्व प्रक्रिया संबंधित नियोजन प्राधिकरणाच्या सर्वसाधारण सभेचे ठराव करून होत असते. तसेच विकास योजना, सर्वसाधारण सभेपुढे विचारार्थ ठेवण्यात आल्यानंतर ती सदर अधिनियमातील कलम २६ नुसार जनतेकडून सूचना व हरकती मागविण्यासाठी प्रसिध्द करण्यात येऊन त्यापुढील वैधानिक कार्यवाही करून ती शासनास सादर करण्यात येते. त्यामुळे विकास योजनेबाबत नगरसेवकांना विश्वासात घेण्यात येत नाही, अशी परिस्थिती नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बांधकाम कामगारांसाठी आरोग्य विमा योजना सुरु करणेबाबत

(४१) * ४५४२९ श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील बांधकाम कामगारांसाठी आरोग्य विमा योजना सुरु करणेबाबत लालबावटा बांधकाम व्यवसाय कामगार संघटना, जिल्हा कोल्हापूर यांचेकडून शासनाकडे अनेकवेळा निवेदन देण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बांधकाम कामगारांना आरोग्य विमा योजना लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) हे खरे आहे.

(२) महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळातील नोंदणीकृत बांधकाम कामगार व त्यांच्यावर अवलंबित कुटुंबियांकरीता उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय, दिनांक २१/०९/२०१६ व

सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन निर्णय, दिनांक २/०६/२०१७ अन्वये महात्मा ज्योतीबा फुले जन आरोग्य विमा योजना लागू करण्यात आली आहे. (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात गणपती विसर्जन करताना अनेक जणांचा
बुडून मृत्यू झाल्याबाबत**

(४२) * ४४२७४ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गणपती विसर्जन करताना २५ जणांचा बुडून मृत्यू झाल्याची घटना घडल्याचे दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गणपती विसर्जन करताना घ्यावयाच्या खबरदारीबाबत स्थानिक प्रशासनाकडून दुर्लक्ष होत असल्याने सदर घटना घडल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अशा प्रकारच्या घटना पुन्हा घडू नयेत याकरीता कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

राज्यात विसर्जनाचे ठिकाणी नियोजनबद्ध चोख पोलीस बंदोबस्त नियुक्त करण्यात येतात. तसेच सदर ठिकाणी पोहता येणारे पोलीस कर्मचारी, जीव रक्षक तसेच पोहता येणारे स्थानिक नागरिक व आपात्कालीन पथकाची सुध्दा नियुक्ती करून त्यांना सतत सतर्क ठेवण्यात येतात. स्थानिक पोलीस विभागाकडून मुर्ती विसर्जनाकरीता येणाऱ्या सर्व भाविकांना

खोल पाण्यात जावु नये, मुर्ती विसर्जन करताना दक्षता घ्यावी याबाबत वारंवार आवाहन करण्यात येतात. त्याचप्रमाणे सदर परिसरात पुरेशा प्रमाणात विद्युत प्रकाशाची व्यवस्था करण्यात येतात, नदीपात्रात खोलवर ठिकाणी लाल कपड्याचे धोक्याचे निशान लावण्यात येतात.

(३) सदर घडलेल्या दुर्घटनेच्या ठिकाणी संबंधित पोलीस ठाण्यामध्ये अकस्मात मृत्यू नोंद दाखल केली असून पुढील तपास सुरु आहे.

अशा घटनांची पुनरावृत्ती होवु नये म्हणून भविष्यात गणेश मंडळ व भाविकांमध्ये अधिक जनजागृती करून सर्तक करण्यात येईल व स्थानिक प्रशासनाकडून विसर्जनादरम्यान पाण्यात बुडून कोणाचाही मृत्यू होणार नाही याकरीता प्रभाविपणे लक्ष केंद्रीत करून आवश्यक त्या सर्व उपाययोजना करून अशा प्रकारच्या घटनेची पुनरावृत्ती होणार नाही. याबाबत दक्षता बाळगण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनुकंपाधारकांची नोकरभरती करण्याबाबत

(४३) * ४४३७२ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुकंपा भरतीच्या अनुषंगाने निर्माण झालेल्या तांत्रिक अडचणींवर तोडगा काढण्यासाठी मा.वित्त मंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रिमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात आली असूनही गत तीन वर्षांपासून समितीचा अहवाल शासनास अप्राप्त असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनामार्फत नियमित नोकरभरती केली जात नसल्याकारणास्तव अनुकंपा तत्वावर मृतांच्या कुटुंबियातील वारसाला शासकीय नोकरीकरीता वर्षानुवर्षे प्रतिक्षा करावी लागत असून शासनस्तरावरून अनुकंपा प्रकरणात निर्णय होत नसल्याने उमेदवारांमध्ये निराशेचे वातावरण पसरल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) राज्यातील अनुकंपा धारकांना तसेच प्रकल्पग्रस्तांना शासकीय सेवेत नोकरी देण्यासंदर्भात उपाययोजना सुचविण्यासाठी मा.वित्त मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रिमंडळ उपसमिती ही शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : अकंपा-१२१५/प्र.क्र.१२७ /आठ, दिनांक २०/०६/२०१५ अन्वये गठीत करण्यात आली आहे. मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या ५ बैठका झाल्या असून समितीचा अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

(२), (३) व (४) वित्त विभागाच्या दिनांक ०२/०६/२०१५ व दिनांक २३/०९/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये घालण्यात आलेले पदभरतीवरील निर्बंध लागू असेपर्यंत, गट-क व गट-ड संवर्गातील एका वर्षात भरण्यास मान्यता असलेल्या रिक्त पदांच्या २०% पदे ही अनुकंपा नियुक्तीने भरण्याबाबत दिनांक १५/०२/२०१८ च्या आदेशान्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

नाशिक जिल्ह्यातील जुन्या तांबट आळीतील वाडा कोसळून व्यक्तींचा मृत्यू झाल्याबाबत

(४४) * ४५४०५ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यातील जुन्या तांबट आळीतील वाडा कोसळून दोन जण ठार झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नाशिक शहरात सदर दुर्घटनेनंतर पोलिसांच्या मदतीने धोकादायक वाड्यांमधील रहिवाशांना बाहेर काढून ३९७ धोकादायक वाडे पाडण्यात येणार असून महानगरपालिकेच्यावतीने धोकादायक वाड्यांना नोटीस

देवूनही नागरिक वाडा रिक्त करीत नसल्याने केव्हाही दुर्घटना घडण्याची शक्यता निर्माण झाल्याने याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नाशिक शहरातील जुन्या तांबट आळीतील एक पुरातन वाडा दिनांक ०५/०८/२०१८ रोजी ढासळून झालेल्या दुर्घटनेत ०२ व्यक्तींचा मृत्यू होऊन ०३ व्यक्ती जखमी झाल्या ही वस्तुस्थिती आहे.

(२)

- नाशिक महानगरपालिकेमार्फत महानगरपालिका हद्दीतील धोकादायक इमारतींचे सर्वेक्षण दरवर्षी पावसाळ्यापूर्वी करण्यात येते.
- तसेच, वृत्तपत्रांमध्ये उक्त इमारतींना “धोकादायक इमारती” घोषित करणेबाबत जाहीर प्रगटन प्रसिध्द करून, नागरीकांना सदरच्या इमारती त्वरीत मोकळ्या करण्याबाबत आवाहन करण्यात येते.
- या वर्षीच्या सर्वेक्षणानुसार एकूण ३४२ इमारती/वाडे धोकादायक असल्याचे आढळून आले आहेत.
- महानगरपालिकेमार्फत सदर इमारती/वाडे यांना महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम २६४, २६५ व २६६ अन्वये नोटीसा देण्यात आल्या आहेत.
- तसेच, सदर धोकादायक इमारती/वाडे यामधील नागरीकांना सुरक्षित जागेत हलवून उक्त इमारती रिकाम्या करून देण्याबाबत पोलीस विभागास महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.
- शासन परिपत्रक दिनांक ०५/११/२०१५ मध्ये दिलेल्या सूचनांनुसार जुन्या/मोडकळीस आलेल्या इमारतीबाबत आवश्यक ती सर्व कार्यवाही तातडीने करणे अपेक्षित असल्याने, सदर कार्यवाही एक महिन्यात पूर्ण करण्याबाबत महानगरपालिकेस सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मान्यता प्राप्त शाळांना अनुदान देण्याबाबत

(४५) * ४४९१५ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड.हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील मान्यता प्राप्त ६३ शाळांना शासन आणि महानगरपालिकेकडून अनुदान मिळत नसल्याने अनेक शिक्षक व कर्मचाऱ्यांना गत पंधरा वर्षांपासून विनावेतन तर मुख्याध्यापक रुपये चार ते सहा हजार वेतनात काम करीत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त शाळांना अनुदान देण्यास विलंब केला जात असल्याने शिक्षकांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मान्यताप्राप्त शाळांना अनुदान व शिक्षकांना नियमाने वेतन देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) मुंबईतील मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित ६३ शाळांना शासन किंवा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून अनुदान मिळत नसल्याबाबतचे वृत्त दिनांक २२/१२/२०१७ रोजीच्या महाराष्ट्र टाईम्स या वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाले होते ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील खाजगी प्राथमिक शाळांना लागू असलेल्या अनुदान सहाय्य संहितेनुसार, प्रथम मान्यता दिलेल्या पात्र शाळांना अनुदान सहाय्य मंजूर करण्यात येते.

बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील सन २००१ पर्यंतच्या खाजगी प्राथमिक शाळांना राज्य शासनाकडून ५०% व बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून ५०% अनुदान देण्यात येते.

तथापि, सन २००१-०२ या शैक्षणिक वर्षापासून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने त्यांच्या क्षेत्रात मान्यता दिलेल्या खाजगी प्राथमिक शाळांचे अनुदान यापुढील कालावधीत राज्य शासनाच्या अनुदानासाठी ग्राह्य धरले जाणार नसल्याबाबत शालेय शिक्षण विभागाने दिनांक १३/०१/२००४ रोजी महानगरपालिकेस कळविले आहे.

सन २००१ ते २००४ पर्यंतच्या खाजगी प्राथमिक शाळांना शासनाच्या ५०% अनुदानासाठी ग्राह्य धरण्यासाठी दिनांक ०३/१२/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये शालेय शिक्षण विभागास विनंती करण्यात आली होती. तथापि, दिनांक १३/०१/२००४ रोजीच्या पत्रामधील निर्णयात कायम असल्याचे शालेय शिक्षण विभागाने महानगरपालिकेस कळविले आहे.

यानुषंगाने दिनांक १३ जानेवारी, २००४ नंतर विनाअनुदानित तत्वावर प्रथम मान्यता दिलेल्या खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान मंजूर करता येत नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत संबंधित शाळा व्यवस्थापनास कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली शहरातील भूमिगत गटार योजनेच्या खड्ड्यात पडून मुलाचा मृत्यू झाल्याबाबत

(४६) * ४४६५६ श्री.विप्लव बाजोरिया : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली शहरातील शासकीय रुग्णालयाच्या मुख्य रस्त्यावरील भूमिगत गटार योजनेच्या खड्ड्यात पडून शेख इब्राहिम शेख खिजर या १४ वर्षीय मुलाचा मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक १९ जून, २०१८ रोजी घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित घटनेला जबाबदार असणाऱ्या अधिकारी व गुत्तेदार यांच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल होत नाही तोपर्यंत अंतिम संस्कार करण्यात येणार नसल्याचा पवित्रा मृताच्या नातेवाईकांनी घेतला होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषी आढळून आलेल्या अधिकारी व गुल्लेदारांवर गुन्हा दाखल करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच मृत मुलाच्या नातेवाईकांना कोणत्या स्वरूपाची आर्थिक मदत देण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) यासंबंधी फिर्यादी शेख मोहम्मद खिजद अब्दुल रशिद यांनी दिनांक २०/६/२०१८ रोजी दिलेल्या फिर्यादीवरून पोस्टे हिंगोली शहरे येथे गुरनं २४७/१८ कलम ३०४, ३३७, ३३८, १६६, २६८, ३४ भादंवी प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पुढील तपास सुरु आहेत.

सदर प्रकरण हे नैसर्गिक आपत्तीमध्ये मोडत नाही. मात्र नगरपरिषद फंडातून दिली जाणारी आर्थिक मदत मृत मुलाच्या वडिलांनी स्विकारली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हनुमान कोळीवाडा (ता.उरण, जि.रायगड) गावाचे

पुनर्वसन करण्याबाबत

(४७) * ४४६५८ श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हनुमान कोळीवाडा (ता.उरण, जि.रायगड) गावाचे कायदेशीर पुनर्वसन चार महिन्यांच्या मुदतीत करण्याची शिफारस लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी दिनांक ११ जुलै, २०१७ रोजी मा.मुख्यमंत्री व मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य आणि प्रधान सचिव, नगरविकास यांना केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाबाबत निर्णय घेऊन हनुमान कोळीवाडा गावाचे पुनर्वसन करण्याबाबत मा.राज्यपाल यांना दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर निवेदन या विभागास प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३) हनुमान कोळीवाडा गावाच्या पुनर्वसनाच्या अनुषंगाने विधानसभा विनंती अर्ज समितीने शिफारस केल्यानुसार शासनाने दिनांक ८/११/२०१६ च्या पत्रान्वये हनुमान कोळीवाडा गावाच्या पुनर्वसनासाठी जवाहरलाल नेहरू पोर्ट ट्रस्ट यांनी जमीन उपलब्ध करून द्यावी व पुनर्वसनाची कार्यवाही करावी तसेच सध्याची जमीन जे.एन.पी.टी. ने ताब्यात घेऊन योग्य वापर करण्याचे निदेश दिले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सेनगाव (जि.हिंगोली) शहरातील अतिक्रमण निष्कासित करण्याबाबत

(४८) * ४५५९५ श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सेनगाव (जि.हिंगोली) शहरातील बहुतांश भागातील रस्ते अतिशय अरुंद असून फुटपाथवर मोठ्या प्रमाणावर अतिक्रमण झाले असून वाहनांच्याही प्रचंड संख्येमुळे संपूर्ण शहरात वाहतूक कोंडी होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शहरातील सर्वच रस्ते रुंदीकरण व फुटपाथवरील अतिक्रमणे निष्कासित करण्याबाबतची मागणी नागरिकांनी स्थानिक प्रशासनाकडे वारंवार करूनही प्रशासन त्याची दखल घेत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) महसूल विभागाच्या मालकीच्या जागेवरील अतिक्रमण हटविण्याची मागणी नागरिकांकडून प्राप्त होताच सदर जागेवरील व्यावसायिक अतिक्रमणे महसूल प्रशासन व नगरपंचायतीद्वारे निष्कासित करण्यात आली आहेत.

सद्यःस्थितीत शहरातील रस्त्यावर अतिक्रमणामुळे वाहतुकीची कोंडी होत नसल्याबाबत जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांनी अहवाल सादर केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबईतील घणसोली परिसरात डेब्रिज माफियाकडून राजरोसपणे
डेब्रिज टाकण्यात येत असल्याबाबत**

(४९) * ४५६७२ श्री.रमेश पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील घणसोली परिसरात मोठ्या प्रमाणात अनधिकृत बांधकामे सुरु असून डेब्रिज माफियाकडून घणसोली परिसरातील विविध ठिकाणी राजरोसपणे डेब्रिज टाकण्यात येत असल्याचे दिनांक १७ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात नागरिकांनी महानगरपालिकेकडे तक्रार दाखल करूनही कोणतीच कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर परिसरात नियमबाह्य डेब्रिज टाकणाऱ्यांची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीनुसार कारवाई करण्यास टाळाटाळ करणाऱ्या संबंधित अधिकारी व डेब्रिज माफियांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) घणसोली परिसरात अनधिकृतपणे डेब्रिज टाकत असल्याच्या घटना डेब्रिज विरोधी भरारी पथकाच्या निदर्शनास आल्या, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) अनधिकृत डेब्रिजबाबत महानगरपालिकेच्या वेबपोर्टलवर अथवा अन्य प्रकारे प्राप्त तक्रारींवर सत्वर कार्यवाही महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येते.

(३)

- महानगरपालिकेच्या डेब्रिज विरोधी भरारी पथकामार्फत मागील तीन वर्षांत अनधिकृत डेब्रिज टाकणारी एकूण २५० वाहने जप्त करून त्यांचेकडून ५६.२८ लाख इतका दंड वसूल केलेला आहे.
- अनधिकृत कामावर सक्षम नियंत्रण न ठेवल्यास संबंधित अधिकाऱ्यांस कारणे दाखवा नोटीस देण्यात येऊन आवश्यक शिस्तभंग विषयक कारवाई महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येते.
- तसेच नवी मुंबई महानगरपालिकेमार्फत त्यांच्या क्षेत्रात निर्माण होणाऱ्या बांधकाम व निष्कासन कचरा विल्हेवाटीसाठी कायमस्वरूपी उपाययोजना करण्यात येत आहे.
- त्यानुषंगाने तुर्भे येथे बांधकाम व निष्कासन कचरा प्रक्रिया प्रकल्प उभारणीसाठी निविदा प्रक्रिया महानगरपालिकास्तरावर सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चेंबूर, मुंबई येथे एका इसमावर हल्ला करणाऱ्यावर कारवाई करण्याबाबत

(५०) * ४५८०१ श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भारतनगर, वाशीनाका, चेंबूर, मुंबई येथे श्री.सुहास दादासाहेब गंगावणे यांच्यावर दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१८ रोजी काही तरुणांनी जीवघेणा हल्ला केला असून उक्त प्रकरणी दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास आर.सी.एफ. पोलीस ठाणे, चेंबूर येथे एफ.आय.आर. नोंदविण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी आर.सी.एफ. पोलीस ठाण्यात एफ.आय.आर. नोंदवूनही अद्यापपर्यंत हल्लेखोरांवर पोलिसांकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नसून सदर हल्लेखोरांची परिसरात मोठी दहशत असून

गुंडगिरी व समाजविघातक प्रवृत्तीचा स्थानिक नागरिकांना त्रास होत असल्याचे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार हल्लेखोरांवर कारवाई करून उक्त परिसरात शांतता प्रस्थापित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच सदर प्रकरणी हल्लेखोरांना संरक्षण देणाऱ्या तपास अधिकाऱ्यांवर शासन कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे,

(२) व (३) हे खरे नाही.

सदर प्रकरणी आर.सी.एफ. पोलीस ठाणे येथे गु.र.क्र ३२५/२०१८ कलम ३२६, ५०४, ५०६, ३४ भा.दं.वि. अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्हात ३ आरोपींना अटक करण्यात आली असून सदरचा गुन्हा तपासाधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उस्मानाबाद शहराला पाणीपुरवठा करण्याबाबत

(५१) * ४५८६८ प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद शहराला २१ एमएलडी पाण्याची गरज असताना केवळ आठ एमएलडी पाणी मिळत असून पावसाळ्यात सहा दिवसांनी एकदा पाणीपुरवठा होत असल्यामुळे नागरीकांना अत्यंत त्रास सहन करावा लागत असल्याचे दिनांक ५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उस्मानाबाद शहराला आवश्यक असणारे पाणी पुरविण्याचे काम अमृत योजनेतर्गत उजनी, रुईभर तसेच तेरणा धरणातुन सुरु असून ठेकेदार वेळेत काम पूर्ण करित नसल्यामुळे नागरीकांना तीव्र पाणी टंचाईला सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार उस्मानाबाद शहराला पाणीपुरवठा करण्यासाठी कार्यवाही करून संबंधित दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) उस्मानाबाद शहरास सध्याच्या लोकसंख्येस प्रतिमाणसी प्रतिदिन १३५ लिटर प्रमाणे दररोज २४ एमएलडी पाण्याची आवश्यकता आहे.

सध्या शहरास पाणीपुरवठा करणाऱ्या ३ स्रोतांपैकी उजनी धरणातून ५ एमएलडी व तेरणा धरणातून ३ एमएलडी असा एकूण ८ एमएलडी पाणीपुरवठा दररोज करण्यात येत आहे.

तिसरा स्रोत रुईभर प्रकल्प कोरडा पडलेला आहे. यामुळे सद्यःस्थितीत शहरातील नागरीकांना सप्टेंबर, २०१८ पासून ८ दिवसांतून एकदा पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे.

(२)

- केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत योजनेतर्गत उजनी धरणावरून उस्मानाबाद शहरास पाणीपुरवठा करण्यासाठी रुपये ६८.०१ कोटीच्या योजनेस शासनाने मान्यता दिली आहे.
- सदर योजनेतर्गत उजनी धरणातून उस्मानाबाद पाणीपुरवठा योजनेची अस्तित्वातील योजनेची क्षमता ८ एमएलडी वरून १६ एमएलडी करण्याचे प्रस्तावित आहे.
- सदर योजनेचे कार्यादेश उस्मानाबाद नगरपरिषदेमार्फत ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये देण्यात आले होते.
- सद्यःस्थितीत सदर योजनेची ६८% कामे पूर्ण करण्यात आलेली आहेत.
- सदर योजनेच्या कामाची अपेक्षित प्रगती न साधल्याने उस्मानाबाद नगरपरिषदेने कंत्राटदारावर दंडात्मक कार्यवाही केली आहे.

(३) व (४) अमृत अभियानांतर्गत मंजूर सदर प्रकल्पातील उर्वरित कामे पूर्ण करून फेब्रुवारी, २०१९ मध्ये सदर योजनेतून पाणीपुरवठा करण्याबाबत नियोजन उस्मानाबाद नगरपरिषदेने केले आहे.

सदर प्रकल्पाची कामे गुणवत्तापूर्णरित्या लवकरात लवकर पूर्ण करणेच्या अनुषंगाने शासनस्तरावरून पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

मुंबई महानगरपालिका फेरीवाल्यांना परवाना देणार असल्याबाबत

(५२) * ४६००४ श्री.रामनिवास सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई महानगरपालिकेने ९९, ४३४ फेरीवाल्यांना दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ पर्यंत डोमिसाईल सह अन्य कागदपत्रे सादर करण्याचे निर्देश नुकतेच माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त सादर केलेल्या कागदपत्राची छाननी करून फेरीवाल्यांना परवाना दिला जाणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त निर्देशानुसार आतापर्यंत किती फेरीवाल्यांनी कागदपत्रे सादर केली आहेत व त्यातील किती फेरीवाल्यांना परवाना देण्यात आला आहे व सदर प्रक्रिया कधीपर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने महानगरपालिका क्षेत्रातील ९९,४३९ पथविक्रेत्यांना दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ पर्यंत अधिवास प्रमाणपत्रासह अन्य कागदपत्रे सादर करण्याचे निर्देश दिले होते ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ पर्यंत ५१,७८५ पथविक्रेत्यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस कागदपत्रे सादर केली असून, त्यापैकी ४०,३३७ अर्जांची छाननी पूर्ण करण्यात आली आहे व उर्वरित अर्जांची छाननी सुरु आहे.

सदर छाननीमध्ये आतापर्यंत १४,०९१ पथविक्रेता पात्र ठरले आहेत.

पात्र पथविक्रेत्यांना परिमंडळीय नगर पथविक्रेता समिती तसेच नगर पथविक्रेता समिती यांची मंजूरी मिळाल्यानंतर पथविक्रेता प्रमाणपत्र वितरीत करण्यात येणार असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील पदवीधर अंशकालीन उमेदवारांच्या
वयोमर्यादेत वाढ करण्याबाबत**

(५३) * ४६०६० श्री.रामराव पाटील : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील पदवीधर अंशकालीन उमेदवारांना १० टक्के समांतर आरक्षण लागू करून वयोमर्यादा ५५ वर्षापर्यंत शिथिल करण्याची मागणी पदवीधर अंशकालीन कर्मचारी संघटना, महाराष्ट्र राज्य यांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.कामगार मंत्री यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्याच्या बालविकास विभागाच्या पर्यवेक्षिका पदाच्या निवडीसाठी वयोमर्यादा ५५ वर्ष केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्याच्या बालविकास विभागाच्या धर्तीवर पदवीधर अंशकालीन उमेदवारांची वयोमर्यादा सुद्धा ५५ वर्षे करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) होय.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तथापि, राज्यातील पदवीधर अंशकालीन उमेदवारांचा मागील १५ वर्षांपासून प्रलंबित प्रश्न निकाली काढण्याकरीता तसेच अंशकालीन उमेदवारांना विशेष बाब म्हणून कंत्राटी तत्त्वावर नोकरीची संधी उपलब्ध

करून देण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी दिनांक १६/०२/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये समिती गठित करण्यात आली आहे. या समितीने अहवाल शासनास सादर केला असून त्यावर पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

**मोरवाडी (जि.नाशिक) येथील कै.दत्तात्रय तुळशीराम जायभावे
यांच्या जमिनीचा मोबदला अदा करण्याबाबत**

(५४) * ४६०६७ श्री.नरेंद्र दराडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोरवाडी (जि.नाशिक) येथील कै.दत्तात्रय तुळशीराम जायभावे यांची जमीन सिडकोने सन १९९७ मध्ये विकासाकरीता घेवून जमिनीचा मोबदला म्हणून द्यावयाचे ३ लाख ५५ हजार ६११ रुपये अदा न केल्यामुळे सिडको प्रशासन कार्यालयातील साहित्य जप्तीचे आदेश दिनांक २७ सप्टेबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.न्यायालयाने दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जमिनीचा मोबदला म्हणून व्याजासह रुपये २० लाख जमीन मालकास अदा करावे, तसेच सदर रक्कम सिडको अधिकारी व संबंधित कर्मचारी यांच्याकडून वसूल करावी असा आदेशही मा.न्यायालयाने दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व न्यायालयाच्या आदेशाच्या अनुषंगाने सिडको प्रशासन व नगरविकास विभागाने आतापर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) सिडको नवीन नाशिक प्रकल्पाकरीता भूधारक कै.दत्तात्रय तुळशीराम जायभावे यांची सर्व्हे नं. ९२५/१ (१/२ हिस्सा) क्षेत्रफळ ६०५० चौ.मी. ही जमीन संपादित करण्यात आली असून त्याबाबतचा निवाडा दिनांक ५/०९/१९८६ रोजी घोषित करण्यात आला आहे. निवाड्यानुसार देय असलेली रक्कम रुपये ७०,३०२.७५/- संबंधित भूधारकास अदा करण्यात आली आहे.

तदनंतर भूसंपादन अधिनियम, १८९४ अंतर्गत कलम १८ खाली वाढीव मोबदला मिळणेबाबत भूधारकाने जिल्हा न्यायालय, नाशिक येथे भूसंदर्भ क्र.१८८/८७ दाखल केला. सदर भूसंदर्भासह इतर १३ भूसंदर्भांमध्ये मा.जिल्हा न्यायालयाने दिनांक २७/१०/१९९४ रोजी वाढीव मावेजा मंजूर केला आहे. त्याविरोधात मा.उच्च न्यायालयात शासनाच्यावतीने प्रथम अपील क्र. २८६/९७ व भूधारकाच्यावतीने प्रथम अपील क्र. १६०३/९६ दाखल करण्यात आले होते. सदर दोन्ही अपिले मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक ३१/०८/२००८ रोजी निकाली काढले आहेत.

दरम्यानच्या कालावधीत भूधारकाने जिल्हा न्यायालयात भूसंदर्भ दरखास्त क्र. ३९/२०१७ दाखल केली होती. त्यामध्ये मा.जिल्हा न्यायालयाने दिनांक १७/०९/२०१८ रोजीच्या सुनावणीदरम्यान सिडकोच्या बँक खात्यांची माहिती देणेबाबत व सिडकोची स्थावर मालमत्ता जप्त करण्याचे आदेश दिले होते. तदनंतर मा.न्यायालयाच्या आदेशानुसार आयकर कपाती नंतर वाढीव मोबदला रक्कम रुपये १६,१७,६४०/- मा.जिल्हा न्यायालयात दिनांक ३०/१०/२०१८ रोजी जमा करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उस्मानाबाद जिल्ह्यात चोरीच्या प्रमाणात वाढ झाल्याबाबत

(५५) * ४६२७४ श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद जिल्ह्यात चोऱ्या, घरफोड्या, लुटमार सुरु असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्ह्यातील एमआयडीसी परिसरात दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१८ रोजी ठेकेदाराचे गोडाऊन फोडून चोरट्यांनी २५ हजार ८८० रुपयांचा मुद्देमाल लुटल्याची घटना ताजी असतानाच उमरगा-लोहारा येथील मेडिकल दुकान फोडून चोरट्यांनी ९० हजारांची रोकड लुटल्याची घटना घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्ह्यात वाढलेल्या चोरीच्या संदर्भात शहर पोलीस ठाण्यात गुन्ह्याची नोंद होवूनही चोरट्यांना अटक करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार शासनस्तरावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) उस्मानाबाद जिल्ह्यात माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये चोरी या सदराखाली ४३ गुन्हे दाखल असून त्यापैकी १४ गुन्हे उघडकीस आले आहेत. घरफोडी या सदराखाली ८ गुन्हे दाखल आहेत. तसेच, जबरी चोरी या सदराखाली ४ गुन्हे दाखल असून त्यापैकी २ गुन्हे उघडकीस आले आहेत. सदरील दाखल गुन्ह्यांपैकी १ गुन्हा पोलीस स्टेशन परळी (रेल्वे) कार्यक्षेत्रातील असल्याने त्यांच्याकडे वर्ग करण्यात आला आहे. तसेच १ गुन्हा तांत्रिक स्वरूपाचा आहे.

दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१८ रोजी समर्थनगर वरुडा रोडवरील सुनिल रेसीडन्सी येथील बांधकाम ठेकेदार यांचे गोदामाचे अज्ञात चोरट्यांनी कडी तोडून एकूण २५, ८००/- रुपये किंमतीचे लाईट फिटींगचे सामान चोरून नेलेबाबत प्राप्त फिर्यादीवरून आनंदनगर पोलीस स्टेशन येथे गु.र.नं. ३२९/२०१८ भा.दं.वि. कलम ४६१, ३८० प्रमाणे गुन्हा दाखल असून गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे.

उमरगा येथील सचिन मेडीसीन दुकानाचे अज्ञात चोरट्यांनी शटर तोडून एकूण ९०,०००/- रुपयांचा मुद्देमाल चोरून नेलेबाबत पोलीस स्टेशन उमरगा येथे गु.र.नं. ३३४/२०१८ भा.दं.वि. कलम ४५७, ३८० प्रमाणे गुन्हा दाखल आहे. सदर गुन्ह्याच्या तपासात चोरीला गेलेल्या मुद्देमालापैकी १२,९९५/- रुपयांचा मुद्देमाल हस्तगत करण्यात आला आहे. उर्वरित मुद्देमाल हस्तगत करणेवर गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे.

उस्मानाबाद शहर पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं. २२२/२०१८ भा.दं.वि. कलम ३७९, गु.र.नं. २२६/२०१८ भा.दं.वि. कलम ३७९, गु.र.नं. २३१/२०१८ भा.दं.वि. कलम ३८० व गु.र.नं. २५९/२०१८ भा.दं.वि. कलम ३९२, ३४ अन्वये एकूण ४ चोरीचे गुन्हे दाखल असून सदरचे गुन्हे तपासावर आहेत.

(५) विलंब झालेला नाही.

**ताडवाडी, माझगाव, मुंबई येथील बीआयटी
चाळींच्या पुनर्विकास प्रकल्पाबाबत**

(५६) * ४६४३८ श्री.अमरनाथ राजूरकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१३८९ ला दिनांक ११ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ताडवाडी, माझगाव, मुंबई येथील बीआयटी चाळींच्या पुनर्विकासाच्या प्रकल्प गत १३ वर्षांपासून प्रलंबित असून सदर प्रकल्पाकरीता मे.ग्रेस अँड रबरवाला सिटी डेव्हलपर्स या विकासकास देण्यात आलेले इरादापत्र रद्द करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पांतर्गत बांधण्यात आलेल्या संक्रमण शिबिराच्या ३ इमारतींचे स्ट्रक्चरल इंजिनियर यांचेमार्फत करण्यात आलेल्या संरचनात्मक सर्व्हेक्षण अहवालात नमूद केल्याप्रमाणे सदरहू इमारतींची दुरुस्तीकरणे अत्यावश्यक असल्याने संक्रमण शिबिरातील इमारतींच्या दुरुस्तीबाबत सुरु करण्यात आलेल्या निविदा प्रक्रियेची सद्यःस्थिती काय आहे तसेच इमारतींच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून कोणत्या तातडीच्या उपाययोजना करण्यात आल्या वा येत आहेत,

(३) असल्यास, चेंबूर येथे औदयोगिक कंपन्यांची संख्या व त्यामुळे होणारे प्रदूषण पाहता तेथील स्थानिक नागरिकांचे इतरत्र पुनर्वसन करण्याची मागणी होत असल्याने प्रश्न भाग (१) मध्ये नमूद ताडवाडी येथील पुनर्वसन प्रकल्पातील ज्या नागरिकांना माहूल चेंबूर येथे स्थलांतरीत करण्यात आले, त्यांना ताडवाडी, मुंबई येथेच संक्रमण शिबिर बांधून देण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

- (४) असल्यास, सदरहू पुनर्वसन प्रकल्प म्हाडा अथवा महानगरपालिकेच्या माध्यमातून सुरु करून नागरीकांना त्यांच्या हक्काची घरे मिळवून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याची सद्यःस्थिती काय आहे तसेच उक्त प्रकरणी शासनाची भूमिका काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) मुंबईतील माझगांव, ताडवाडी येथील बी.आय.टी. चार्जच्या पुनर्विकासासाठी मे.ग्रेस अँड रबरवाला सिटी डेव्हलपर्स यांना दिनांक १६/०५/२००८ रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत इरादापत्र देण्यात आले होते.

परंतु सदर विकास प्रकल्पामध्ये विकासकाने लक्षणीय प्रगती न केल्याने इरादापत्र रद्द करण्यात आल्याचे महानगरपालिकेमार्फत दिनांक ०३/०५/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये विकासकास कळविण्यात आले आहे.

(२) सदर पुनर्वसन प्रकल्पांतर्गत बांधण्यात आलेल्या ३ संक्रमण शिबिराच्या इमारतींचे संरचनात्मक परिक्षण करण्याकरीता मे.फेमट्रस्ट कन्सल्टिंग इंजिनिअर्स एलएलपी यांची दिनांक १९/०६/२०१८ रोजी नियुक्ती करण्यात आली असून, त्यांनी दिलेल्या अहवालानुसार सदर संक्रमण शिबिरांच्या दुरुस्तीची निविदेबाबतची कार्यवाही सुरु असल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) सद्यःस्थितीत महानगरपालिकेकडे तात्पुरत्या संक्रमण शिबिराकरीता माहुल येथील प्रकल्पबाधितांच्या सदनिका संकुलामध्ये रिक्त सदनिका उपलब्ध असल्याने, ताडवाडी येथे नवीन संक्रमण शिबीर बांधणे संयुक्तिक होणार नाही असे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(४) व (५) महानगरपालिकेच्या जमिनीवरील विलंब झालेल्या मंजूर पुनर्विकास प्रकल्पांबाबत अभ्यास करण्यात येत असून, त्यानुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**राज्यातील विशेषतः कोथरुड (जि.पुणे) येथील घरगुती
पाळणाघरांकरीता नियमावली तयार करण्याबाबत**

(५७) * ४४२०० डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोथरुड (जि.पुणे) येथे एका घरगुती पाळणाघरात ठेवलेल्या तीन वर्षांच्या मुलीवर पाळणाघर चालविणाऱ्या महिलेच्या मुलाने व त्याच्या मित्रांनी अत्याचार केल्याची घटना माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक १ सप्टेंबर, २०१८ रोजी या संदर्भात लेखी निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील पाळणाघरांकरीता नियमावली तयार करून त्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच उपरोक्त प्रकरणी स्थानिक पोलीस स्थानकात कोणत्या कलमान्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला, त्याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, त्याची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३) फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून कोथरुड पोलीस स्टेशन येथे गु.र.नं. २३६/२०१८ भा.दं.वि. कलम ३७६, ३७६ (डी), सह बाललैंगिक अपराधापासून बालकांचे संरक्षण अधिनियम २०१२ चे कलम ३,४,७ व ८ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्यातील आरोपी क्र. १ विधीसंघर्षित बालक यास ताब्यात घेण्यात आले. तसेच आरोपी क्र. २ यास अटक करण्यात आली. गुन्ह्याचे तपासात एकूण १८ साक्षीदार तपासण्यात आले असून, गुन्ह्याचा तपास पूर्ण करून आरोपीतांविरूद्ध मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे. सद्यःस्थितीत सदर गुन्हा न्यायप्रविष्ट आहे.

राज्यात शासनामार्फत, स्वयंसेवी संस्थांमार्फत तसेच खाजगीरित्या चालविण्यात येणाऱ्या पाळणाघरांचे नियंत्रण व नियमन करण्यासाठी स्वतंत्र कायदा, नियम व नियमावली तयार करण्याच्यादृष्टीने तसेच या पाळणाघरांची एकूण कार्यपध्दती निश्चित करण्यासाठी मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली आहे. नियमावली तयार करण्याचे कामकाज उक्त समितीमार्फत सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंधेरी, मुंबई येथील विकासक अग्निरोधक यंत्रणा
बसविण्याकडे दुर्लक्ष करित असल्याबाबत**

(५८) * ४४७३९ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंधेरी, मुंबई येथील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेंतर्गत पूर्ण झालेल्या इमारतीमध्ये विकासकांकडून अग्निरोधक यंत्रणा बसविण्याकडे दुर्लक्ष होत असल्याने रहिवाश्यांच्या सुरक्षेचा प्रश्न निर्माण झाल्याचे शिवशक्ती एसआरए योजनेच्या इमारतीला लागलेल्या आगीच्या घटनेमुळे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एसआरए योजनेंतर्गत बांधण्यात येणाऱ्या इमारतीमध्ये झोपडीधारक राहत असून ते आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल असल्याने सदर इमारतीच्या अग्निरोधक व अन्य सुविधांसंदर्भातील जबाबदारी विकासकांवर व शासनावर काही प्रमाणात विभागणी करण्याबाबत शासन विचार करणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१) हे खरे नाही.

झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतर्गत बांधण्यात येणाऱ्या इमारतीमध्ये विकास नियंत्रण नियमावली १९९१ मधील नियमाला अधीन राहून अग्निरोधक यंत्रणा बसविण्यात येते. शिवशक्ती एसआरए योजनेची इमारत ७ माळ्याची असून विकास नियंत्रण नियमावली १९९१ मधील तालिका क्र. २४ (Table No २४) नुसार २४ मीटर उंचीच्या इमारतीला अग्निरोधक यंत्रणा बसविण्याची तरतुद नाही.

(२) हे खरे नाही.

इमारतीला अग्निरोधक व अन्य सुविधांच्या देखभाल संदर्भातील जबाबदारी संबंधित संस्थेची आहे.

(३) शिवशक्ती सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या पुनर्वसन इमारतीमध्ये शॉर्ट सर्किटमुळे आग लागलेली होती. त्यानुषंगाने विकासकासोबत बैठक घेऊन शॉर्ट सर्किटमुळे जळालेली वायर काढून त्याठिकाणी नविन इलेक्ट्रीफिकेशनचे काम करण्याबाबत संबंधित विकासकास झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने निर्देश दिले होते, त्यानुसार विकासकाने इलेक्ट्रीफिकेशनचे काम पूर्ण केले असल्याचा झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाचा अहवाल आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात घनकचऱ्याची विल्हेवाट तसेच पुनर्प्रक्रिया करण्यासाठी यंत्रणा उभारण्याबाबत

(५९) * ४४१२० श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील महानगरपालिका, नगरपालिका व नगरपरिषदेमध्ये घनकचरा विल्हेवाट आणि पुनर्प्रक्रियेबाबत शासनाने ठोस धोरण आखून यंत्रणा न उभारल्याबाबत मा.सर्वोच्च न्यायालयाने तीव्र स्वरूपाची नाराजी व्यक्त करून

राज्यातील बांधकामांवर माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या शेवटच्या आठवड्यात बंदी घातली असून मुंबई महानगर प्रदेशात सुरु असलेल्या सुमारे आठ हजारांहून अधिक तर राज्यात सुरु असलेल्या सुमारे २५ हजारांहून अधिक बांधकामांवर त्याचा परिणाम झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.सर्वोच्च न्यायालयाने घातलेल्या निर्बंधानंतर शासनाने दिनांक ४ सप्टेंबर, २०१८ रोजी राज्यातील काही महानगरपालिका, नगरपालिका व नगर परिषदा अशा सुमारे ३२ स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सुमारे १७८ कोटी रुपयांच्या घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प आराखड्यास मंजूरी दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्याचे स्वरूप काय आहे व उर्वरित महानगरपालिका, नगरपालिका व नगरपरिषदेत घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प आराखडा राबविण्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे, तसेच सदर प्रकल्प किती कालावधीत पूर्ण होण्याचे नियोजित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ अंतर्गत देशातील ज्या राज्यांनी धोरण तयार केलेले नाही अशा सर्व राज्यामधील बांधकामे थांबविण्याचे आदेश मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१८ रोजी दिले होते, ही वस्तुस्थिती आहे.

घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ अंतर्गत महाराष्ट्र राज्याने धोरण निश्चित केले असल्याने व ते मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिल्यानंतर राज्यातील बांधकामावरील स्थगिती मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक ५ सप्टेंबर, २०१८ रोजीच्या आदेशान्वये उठविली.

(२) व (३) मा.मुख्य सचिव महोदयांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीने दिनांक ४ सप्टेंबर, २०१८ रोजी ३२ स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सुमारे १७५ कोटी रुपयांच्या घनकचरा व्यवस्थापनाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मंजूरी दिली आहे.

राज्यातील २४५ नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या घनकचरा व्यवस्थापनाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास आतापर्यंत मंजूरी दिली असून या सर्व प्रकल्पांची अंमलबाजवणी सुरु असून हे सर्व प्रकल्प ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोंडपिंपरी (जि.चंद्रपूर) नगरपंचायतीकरीता मंजूर
केलेल्या रकमेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(६०) * ४४६९५ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोंडपिंपरी (जि.चंद्रपूर) नगरपंचायतीकरीता वृक्ष लागवड व संगोपनासाठी रुपये २१ लक्ष मंजूर करूनही सन २०१७-१८ या वर्षात केवळ ६६० झाडांची लागवड करण्याकरीता रुपये साडेअकरा लक्ष खर्च करून उर्वरित रकमेचा गैरव्यवहार झाल्याचे दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा आशयाचे वृत्त दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ रोजीच्या "दैनिक पुण्यनगरी" या वर्तमानपत्राच्या अंकात छापून आले होते, हे खरे आहे.

(२) गोंडपिंपरी नगरपंचायतीने सन २०१७-२०१८ या वर्षात ९५० वृक्ष लागवडीसाठीच्या अंदाजपत्रकास महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची दिनांक २४/४/२०१८ रोजी तांत्रिक मंजूरी घेतली.

निविदा प्रक्रिया राबवून यशस्वी निविदाकारास दिनांक ०४/७/२०१८ रोजी याबाबतचे कार्यारंभ आदेश देण्यात आले. एकूण कामाची किंमत २१,३४,०८०/- एवढी होती.

कार्यारंभ आदेश व करारनाम्यानुसार निविदाकाराने ३ महिन्यात ९५० रोपांची लागवड करणे आवश्यक होते. दिनांक ०५/९/२०१८ पर्यंत त्यांनी ६६० रोपांची लागवड केल्याचे आढळल्याने दिनांक ०५/९/२०१८ रोजी मोजमापे नोंदवून ६६० रोप लागवडीचे रुपये ११,०५,६७४/- एवढ्या रक्कमेचे देयक निविदाकारास दिनांक ०७/९/२०१८ रोजी प्रदान करण्यात आले. पूर्ण ९५० रोप लागवडीचे देयक प्रदान करण्यात आलेले नाही.

उर्वरित २९० रोपे दिनांक ०७/९/२०१८ ते दिनांक १०/९/२०१८ पर्यंत लावण्यात आली आहेत. अंतिम देयक प्रदान करण्यापूर्वी सर्व ९५० रोपांची पुन्हा तपासणी केली असता त्यामध्ये ३६ रोपे मृत पावल्याचे आढळून आले आहे. निविदेतील अटीनुसार नगरपरिषदेने निविदाकारास दिनांक ३१/१०/२०१८ रोजी मृत रोपांचे पुनःरोपण करण्याबाबत कळविले आहे. सदर कार्यवाही पूर्ण झाली नसल्याने उर्वरित २९० रोपांची रक्कम निविदाकारास अद्याप अदा करण्यात आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वांद्रेकर नगर, जोगेश्वरी (मुंबई) मजास परिसरातील येथील
आरक्षित भूखंड महापालिकेच्या ताब्यात देण्याबाबत**

(६१) * ४४४०५ श्री.प्रसाद लाड, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.विलास पोतनीस, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वांद्रेकर नगर, जोगेश्वरी (मुंबई) येथील मजास परिसरातील १३ हजार ४६० चौ.मी. क्षेत्रफळाचा रुपये ५०० कोटी किंमतीचा रुग्णालय व मनोरंजन मैदानाकरीता आरक्षित भूखंड महानगरपालिका अधिकाऱ्यांनी दुर्लक्ष केल्यामुळे महापालिकेला गमवावा लागल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी प्रथम मा.उच्च व नंतर मा.सर्वोच्च न्यायालयातही महापालिकेची बाजू योग्यरीत्या न मांडण्यात आल्याने महापालिकेला पराभव पत्करावा लागला असून आयुक्तांनी चौकशीचे आदेश दिल्यानंतर उपायुक्त (विशेष) निधी चौधरी यांनी दोन टप्प्यात चौकशी पूर्ण करून २६१ पानांचा आयुक्तांना सादर केलेल्या अहवालात पालिकेच्या विधी खात्याव्यतिरिक्त अन्य खात्यातील वरिष्ठ अधिकारी असे एकूण १८ अधिकाऱ्यांवर निष्काळजीपणाचा आरोप करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अहवालातील शिफारशीनुषंगाने संबंधित दोषीविरोधात कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे तसेच प्रश्नाधीन भूखंडावरील आरक्षण पुनर्स्थापित करून भूखंड पालिकेच्या ताब्यात घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) याबाबतचे वृत्त दिनांक २६ मे, २०१८ रोजीच्या टाईम्स ऑफ इंडिया या वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाले होते हे खरे आहे.

(२) उपायुक्त (विशेष), बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी सादर केलेल्या अहवालाच्या आधारे, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विकास नियोजन विभागातील १७ व विधी विभागातील ६ अशा एकूण २३ अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध खात्यांतर्गत सर्वकष/संक्षिप्त चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणातील अहवालाच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली/येत आहे :-

- प्राथमिक चौकशीमध्ये सकृतदर्शनी दोषी आढळून आलेल्या ४ अधिकारी/कर्मचारी यांना निलंबित करण्यात आले आहे.
- २३ अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध करण्यात येत असलेल्या खात्यांतर्गत चौकशीमधील निष्कर्षानुसार संबंधितांविरुद्ध योग्य ती कारवाई करण्यात येणार आहे.

- आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांच्या अभिप्रायात फेरफार झाल्याबाबत दिनांक २५/०५/२०१८ रोजी आज्ञाद मैदान पोलीस स्टेशन येथे गु.र.क्र. १३९/२०१८ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात येऊन, त्या अंतर्गत अटक झालेल्या एका लिपिकास १०/०६/२०१८ पासून निलंबित करण्यात आले आहे.

मौजे मजास येथील न.भू.क्र. ४५(भाग) व ४८(भाग) या भूखंडावरील आरक्षण पुनर्स्थापित करून भूखंड बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या ताब्यात घेण्याच्या अनुषंगाने महानगरपालिकेने मा.उच्च न्यायालयातील याचिका क्रमांक १५८६/२०१६ मध्ये दिनांक १६/११/२०१७ रोजी दिलेल्या आदेशाविरुद्ध मा.उच्च न्यायालयात दिनांक ०३/०९/२०१८ रोजी पुनर्विचार याचिका (लॉ) ५७/२०१८ दाखल केली आहे.

सदर प्रकरण सध्या न्यायप्रविष्ट आहे.

मुंबई महानगरपालिकेच्या एम पूर्व विभागात अनधिकृत रुग्णालय आणि प्रसुतीगृह असल्यामुळे नागरीकांचे आरोग्य धोक्यात आल्याबाबत

(६२) * ४४९१८ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या एम पूर्व विभागात गत १० वर्षांपासून अनधिकृत रुग्णालय आणि प्रसुतीगृहे असल्यामुळे नागरीकांचे आरोग्य धोक्यात आल्याचे दिनांक १० सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निर्देशनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या एम/पूर्व विभागातील ६७ खाजगी नर्सिंग होमपैकी १९ नर्सिंग होम अनधिकृत असून, बॉम्बे नर्सिंग होम्स रजिस्ट्रेशन अॅक्ट अंतर्गत त्यांचे नोंदणीकरण करण्यात आलेले नाही ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) व (३) सदर १९ अनधिकृत नर्सिंग होमविरुद्ध स्थानिक पोलीस ठाण्यांमध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत तक्रार नोंदविण्यात आली असून, त्यांचेविरोधात न्यायालयीन खटले दाखल करण्यात आले आहेत.

सदर प्रकरणे न्यायप्रविष्ट आहेत.

**ओवळी (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) ग्रामपंचायतीच्या हद्दीतील ज्वलनशील
केमिकलच्या गोदामाला आग लागल्याबाबत**

(६३) * ४४०९४ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नागोराव गाणार, अॅड.अनिल परब :

सन्माननीय **मुख्यमंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ओवळी (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) ग्रामपंचायतीच्या हद्दीतील पारसनाथ कंपाऊंड येथील ज्वलनशील केमिकलच्या गोदामाला दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास आग लागल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गोदामात हायड्रोजन पेरॉक्साईड व सोडियम नायट्रोजन तसेच अन्य प्रकारचे घातक केमिकल ड्रम बेकायदेशीररित्या साठवून ठेवल्याने स्फोट होऊन आग लागली असून आगीमुळे आजुबाजूच्या शेतजमिनीचे देखील नुकसान झाले आहे तसेच ओवळी गावातील ग्रामस्थांना धुरामुळे श्वसनाचा व डोळे चुरचुरण्याचा त्रास होऊ लागल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर गोदामामध्ये बेकायदेशीररित्या घातक केमिकलची साठवणूक करणाऱ्या गोदाम मालकावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरण नारपोली पोलीस स्टेशन येथे आकस्मात जळीत क्र. २२/२०१८ प्रमाणे दाखल केला असून सदर प्रकरणी चौकशी सुरु आहे. सदर गाळयास आग निश्चित कोणत्या कारणाने लागली याबाबतचा अहवाल केमिकल अॅनालायझर यांच्या यांचेकडून प्राप्त होणे बाकी आहे.

सदर आगीमुळे उग्र वासासंबंधी ग्रामपंचायतीकडे अथवा प्रादेशिक अधिकारी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कल्याण यांच्याकडे लेखी तक्रार सूचना प्राप्त नव्हती

(३) तहसिलदार, भिवंडी यांचे कार्यालयाकडून दिनांक १२/०३/२०१८ रोजी प्राप्त झालेल्या भिवंडी परिसरातील १९३ रासायनिक गोदामांची यादीमधील १४२ प्रकरणी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणमार्फत नियमानुसार स्थळ पाहणी अहवाल तयार केल्यानंतर त्यापैकी १२२ प्रकरणी नोटीस कार्यवाही पूर्ण करुन २९ प्रकरणी निष्कासनाचे अंतिम केलेल्या २९ प्रकरणी निष्कासनासाठी पोलीस बंदोबस्ताची मागणी केली असून ३ प्रकरणी पोलीस बंदोबस्त प्राप्त होऊन निष्कासन कार्यवाही करण्यात आली आहे.

नारपोली पोलीस स्टेशनमध्ये सन २०१६, सन २०१७ व सन २०१८ मध्ये बेकायदेशीर केमिकलसाठा करणाऱ्यांविरुद्ध गुन्हे नोंदविण्यात आले आहेत. यातील बहुतांशी प्रकरणे न्यायप्रविष्ट आहेत.

(४) प्रश्न उभेदवत नाही.

बोरिवली (पश्चिम), मुंबई येथील गोरई गाव मूलभूत सुविधेपासून वंचित असल्याबाबत

(६४) * ४५३८९ श्री.विलास पोतनीस, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरिवली (पश्चिम), मुंबई येथील गोरई गाव हे अद्यापही वीज, स्मशानभूमी, प्रसूतीगृह, शाळा, रस्ते, पाणी इत्यादी मूलभूत सुविधेपासून वंचित असल्यामुळे सदर सुविधा तातडीने पुरविण्याबाबतचे निर्देश

महानगरपालिका आयुक्ताने संबंधित अधिकाऱ्यांना माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महानगरपालिका आयुक्तांनी दिलेल्या निर्देश वा आदेशानुसार आतापर्यंत संबंधित अधिकाऱ्यांनी सदर मूलभूत सुविधा पुरविण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बोरीवली (पश्चिम) येथील गोरई गाव येथे वीज, स्मशानभूमी, प्रसुतीगृह, शाळा, रस्ते, पाणी इत्यादी मूलभूत सुविधा पुरविण्याबाबत आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी महानगरपालिकेच्या विविध विभागांना दिनांक ०७/०८/२०१८ रोजी निर्देश दिले आहेत ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) व (३) गोरई गावात मूलभूत सुविधा पुरविण्यासंदर्भात बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे:-

- सदर ठिकाणी स्मशानभूमीकरीता आरक्षित असलेल्या जमिनीचा भूसंपादनाचा प्रस्ताव सुधार समिती/महानगरपालिका यांच्या मंजुरीकरीता दिनांक ०३/११/२०१८ रोजी सादर करण्यात आला आहे.
- सदर ठिकाणी प्रसुतीगृह व दवाखाना या प्रयोजनार्थ आरक्षण नाही. तथापि, गोरई गावात प्राथमिक/माध्यमिक शाळेकरीता राखीव असलेल्या भूखंडाचे आरक्षण बदलून प्रसुतीगृह व दवाखाना असे आरक्षण करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.
- सदर ठिकाणी छोटी डोंगरी रस्ता, मोठी डोंगरी रस्ता, हौदपाडा रस्ता, कुलवेम व्हिलेज रस्ता या रस्त्यांचे डांबरीकरणाचे काम सुरु असून, सांची गेट ते म्यानमार गेट व म्यानमार गेट ते एन्ट्री गेट (पॅगोडा) या रस्त्यांची सुधारणा करण्यासाठी निविदा मागविण्यात आल्या आहेत.
- सदर ठिकाणी तळमजला + ४ मजल्यांची शाळा इमारत बांधण्याचे नियोजित आहे.

- गोरई गावात सद्यःस्थितीत मालाड-मनोरी मार्गे पाईपलाईनद्वारे पाणीपुरवठा करण्यात येतो. सदर परिसरात पुरेशा दाबाने पाणीपुरवठा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.
- गोरई गावात अस्तित्वात असलेल्या आदिवासी पाड्यांमध्ये कुपनलिकांची व्यवस्था करणे तसेच, सदर ठिकाणी काही उंचावरील भागास पिण्याचे पाणी मुबलक प्रमाणात पुरविण्याच्या अनुषंगाने साठवणूक टाक्यांची व्यवस्था करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.
- गोरई गावात पुरेसा विद्युत पुरवठा करण्यासाठी सबस्टेशनची आवश्यकता असून, सदर जागा शासकीय असल्यामुळे मे.अदानी इलेक्ट्रिसिटी यांचेमार्फत जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांचेकडे पाठपुरावा सुरु आहे.

मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(६५) * ४४००८ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील धारावी झोपडपट्टीच्या पुनर्विकास प्रकल्पातून नॅशनल बिल्डिंग कन्स्ट्रक्शन कॉर्पोरेशन कंपनीने माघार घेतल्यामुळे बहुप्रतिक्षित धारावी प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नॅशनल बिल्डिंग कन्स्ट्रक्शन कॉर्पोरेशन कंपनीप्रमाणेच अन्य कंपन्यांनीही माघार घेतल्यामुळे मूळ प्रकल्पाचा आराखडा बदलण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार जागतिक निविदा प्रक्रियेची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१) हे खरे नाही, धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला विशेष प्रकल्प दर्जा देण्यासह प्रकल्पाची अंमलबजावणी विशेष हेतू कंपनी (SPV) संकल्पनेवर निविदा मागवून करावी यास राज्य मंत्रिमंडळाने दिनांक १६/१०/२०१८ रोजी मान्यता दिली आहे.

याबाबत दिनांक ०५/११/२०१८ रोजी शासन निर्णय जारी केलेला आहे व त्याप्रमाणे पुढील कार्यवाही सुरु आहे असा धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाचा अहवाल आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूर शहरास पाणीपुरवठा करण्याबाबत

(६६) * ४४७८० श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दत्तात्रय सावंत :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर शहरास पाणीपुरवठा करण्यासाठी उजनी जलाशयातून नविन पाणीपुरवठा योजना मंजूर करण्याबाबत शासनस्तरावरून काय कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(२) असल्यास, शासनाने केलेल्या कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून लातूर शहरास पाणीपुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) लातूर शहरास सद्यःस्थितीत मांजरा धरण या स्रोतावरून पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे.

लातूर शहरास अधिक शाश्वत स्रोतावरून पाणीपुरवठा करण्याच्या हेतूने उजनी धरण व माजलगाव धरण या दोन स्रोतावरून पाणीपुरवठा करण्याबाबतची व्यवहार्यता तपासण्याच्या सूचना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास देण्यात आल्या आहेत.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत याबाबत व्यवहार्यता तपासण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

ऑक्सफर्ड पब्लिक स्कूल, चारकोप, कांदिवली शाळेत
विद्यार्थीनीचा विनयभंग झाल्याबाबत

(६७) * ४४०४३ श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.अनिल भोसले, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चारकोप, सेक्टर क्र. ५, कांदिवली येथील ऑक्सफर्ड पब्लिक स्कूलमध्ये इयत्ता सहावीत शिकणाऱ्या विद्यार्थीनीचा एका विद्यार्थ्याने विनयभंग केल्याची घटना घडल्याचे दिनांक ३० ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेची तक्रार पिडीत विद्यार्थीनीने शाळेच्या मुख्याध्यापिकेकडे केली असता विद्यार्थीनीलाच दमदाटी करून शांत केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पिडीत विद्यार्थीनीची आई तात्काळ चारकोप पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल करण्याकरीता गेली असता पोलीस कुमक उपलब्ध नसल्याने सुमारे आठ तासानंतर पोलिसांनी तक्रार दाखल केल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर शाळेतील मुख्याध्यापिकेवर, पिडीत मुलीची छेड काढणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर तसेच तक्रार दाखल करण्यास विलंब करणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) सदर प्रकरणातील पिडीतेच्या आईच्या तक्रारीवरून दिनांक ३०/०८/२०१८ रोजी चारकोप पोलीस ठाणे येथे भा.द.वि.सं. कलम ३५४ सह बालकांचे लैंगिक गुन्ह्यांपासून संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम ८ अन्वये गु.र.क्र. ३४२/२०१८ दाखल करण्यात आला आहे. सदर प्रकरणातील आरोपी विधीसंघर्षग्रस्त बालकास ताब्यात घेवून मा.अति. मुख्य महानगर दंडाधिकारी, बाल न्यायालय, डोंगरी, मुंबई यांचे न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात विशेषतः मुंबई येथे मुली व महिलांचे होत
असलेले अपहरण रोखण्याबाबत**

(६८) * ४४३३९ अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.किरण पावसकर, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देशात मुली व महिलांच्या अपहरणाच्या प्रकरणात महाराष्ट्र राज्य पहिल्या क्रमांकावर असून मुंबई येथे गत पाच वर्षात २६ हजार ७०८ मुली व महिला बेपत्ता झाल्या असून त्यापैकी २२६४ मुलींचा तपास लागला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार मुली व महिलांच्या अपहरणाच्या प्रकरणात होणारी वाढ रोखण्याबाबत, गुन्ह्यांचा तपास तातडीने करण्याबाबत तसेच मानवी तस्करीला आळा घालण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) सन २०१६ मध्ये देशात अपहरण व अपनयनाचे सर्वाधिक गुन्हे उत्तर प्रदेश (१२९८४ गुन्हे) नोंद आहेत. त्याखालोखाल महाराष्ट्र राज्यात अपहरण व अपनयनाचे एकूण ६१७० गुन्हे नोंद आहेत. परंतु, लोकसंख्येच्या प्रमाणात अपहरण व अपनयन गुन्ह्यांचा प्रमाण पाहता महाराष्ट्र राज्याचा देशात १२ वा क्रमांक आहे.

बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्रातून अपहरण/ हरवलेल्या मुली व हरवलेल्या महिलांबाबत सन २०१३ ते सप्टेंबर, २०१८ या कालावधीतील वर्षनिहाय सांख्यिकी माहिती खालीलप्रमाणे आहे :-

सन	१८ वर्षाखालील मुली		१८ वर्षावरील महिला	
	अपहरण	सापडलेल्या	हरवलेल्या	सापडलेल्या
२०१३	९२	७९	४०४१	३८२३
२०१४	१५००	१४७५	४१७०	३९४३
२०१५	९२७	८७८	४३१५	४०३९
२०१६	११६९	१०९१	४५२७	४०९६
२०१७	१३६८	१२३५	४५९९	३७८५
एकूण	५०५६	४७५८	२१६५२	१९६८६

मा.सर्वोच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्र. ७५/२०१२ “बचपन बचाव आंदोलन” संदर्भात दिलेल्या आदेशानुसार १८ वर्षाखालील हरविलेल्या लहान मुलांचे बाबतीत अपहरणाचा गुन्हा दाखल करण्यात येतो त्यामुळे यामध्ये वाढ दिसून येत आहे.

(२) हरविलेल्या व्यक्तींचा तपास करण्यासंदर्भात प्रमाणित कार्यपध्दती (SOP) तयार करण्यात आली आहे. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्र. ७५/२०१२ (बचपन बचाव आंदोलन) मध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार १८ वर्षाखालील हरविलेल्या मुल/मुली संदर्भात अपहरणांचा गुन्हा दाखल करण्यात येतो.

हरविलेल्या मुलांच्या संदर्भात खालील वेबसाईट्स कार्यान्वित आहेत.

- १) www.trackthemissingchild.gov.in
- २) www.mumbaipolice.gov.in
- ३) www.shodh.gov.in

हरविलेल्या लहान मुलांचा शोध घेण्याकरीता जुलै, २०१७ ते जुलै, २०१७ या कालावधीत ऑपरेशन मुस्कान व ऑपरेशन स्माईलच्या एकूण ६ शोध मोहिम राबविण्यात आले आहेत.

१८ वर्षाखालील हरविलेल्या लहान मुलांच्या बाबतीत अपहरणाचा गुन्हा दाखल झाल्यापासून चार महिन्यांच्या आत सदर लहान मुले मिळून न आल्यास त्याबाबतचा तपास 'अनैतिक मानवी वाहतूक प्रतिबंध कक्ष' ने तपासासाठी हाती घेण्याकरीता बृहन्मुंबईतील सर्व परिमंडळात 'अनैतिक मानवी वाहतूक प्रतिबंध कक्ष (AHTU) ' स्थापन करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमर महल, चेंबूर, मुंबई येथील रस्त्याचे रुंदीकरणात बाधित निवासी/अनिवासी लोकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(६९) * ४४३९६ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमर महल, चेंबूर, मुंबई येथील रस्त्याचे रुंदीकरण १२२ फुटांपर्यंत करण्यासाठी बाधित निवासी/अनिवासी लोकांचे पुनर्वसन तातडीने करण्याबाबत मुंबई महानगरपालिकेकडे वारंवार मागणी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रस्ता रुंदीकरणाने अपघाताचे प्रमाण कमी व्हावे आणि वाहतूक सुरळीत व वेगवान व्हावी यासाठी बॉटल नेक परिसरातील अतिक्रमणे निष्कासित करण्याकरीता सहपोलीस आयुक्त, वाहतूक, मुंबई यांनी महानगरपालिका आयुक्तांकडे दिनांक १० जानेवारी, २०१४ रोजी प्रस्ताव पाठवूनही अद्यापी कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे व शासनाची भूमिका काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे. रस्ता रुंदीकरण बाधित निवासी/अनिवासी लोकांचे पुनर्वसन तातडीने करण्याबाबत निवेदने प्राप्त होत असल्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२), (३) व (४) रस्ता रुंदीकरणाच्या अनुषंगाने सदर रस्त्यावरील बाधित बांधकाम धारकांना मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ कलम ३१४ अन्वये बांधकामांना नोटीस देण्यात आली आहे. बांधकामधारकांची पात्र-अपात्रता निश्चित झाली असून, पात्र बांधकामधारकांना पर्यायी जागा देण्यात आली असून सदर रस्ता रुंदीकरणाचे काम महानगरपालिकेमार्फत नियोजित आहे.

सदर प्रकरण मा.उच्च न्यायालयात दावा क्र. २५०५/२०१७ अन्वये प्रलंबित आहे.

मुंबई शहरातील काचेच्या इमारतींवर सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोणातून बंदी आणण्याबाबत

(७०) * ४४५९३ आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगांव, मुंबई येथील १२ मजली काचेची आच्छादने (ग्लास फसाड) असलेल्या इमारतीला लागलेल्या आगीत ४ जणांचा बळी गेल्यानंतर मुंबईतील काचेच्या इमारतींचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईत काचेची आच्छादने (ग्लास फसाड) असलेल्या इमारतींवर सहा वर्षापूर्वी महापालिकेने बंदी घातली असूनही मुंबईत अनेक ठिकाणी काचेने आच्छादित टोलेजंगी इमारती उभ्या राहत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर इमारतीमधील काचेमुळे धुर बाहेर पडू न शकल्याने अनेक व्यक्तींना मृत्यूला सामारे जावे लागले असून अग्निशमन दलालाही नागरिकांना वाचविणे अडचणीचे होत असल्याने सुरक्षिततेच्या दृष्टिकोनातून काचेच्या इमारतींवर बंदी आणण्याकरीता धोरण आखून त्याची कोटेकोर अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) गोरेगांव (पश्चिम) मुंबई येथील टेक्निप्लेक्स (तळ मजला + ९ मजले) काचेची आच्छादने असलेल्या इमारतीला दिनांक २७ मे, २०१८ रोजी लागलेल्या आगीत ०५ जणांचा मृत्यू झालेला आहे.

मुंबईत काचेची आच्छादने असलेल्या इमारतीवर बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने बंदी घातलेली नाही.

तथापि, बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात नव्याने बांधण्यात येणाऱ्या काचेच्या इमारतींकरिता दिनांक २८ ऑगस्ट, २०१३ च्या परिपत्रकान्वये अग्निसुरक्षा उपाययोजना तयार करण्यात आल्या असून, त्याची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

(३) काचेच्या इमारतीच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून महानगरपालिकेमार्फत पुढील उपाययोजना करण्यात येत आहे :-

- बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात अस्तित्वात असलेल्या काचेच्या इमारतींकरिता दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ च्या परिपत्रकान्वये अग्निसुरक्षा उपाययोजना तयार करण्यात आल्या आहेत.
- या उपाययोजनांच्या अंमलबजावणीकरिता मुंबई अग्निशमन दलाच्या नामनिर्देशित अधिकाऱ्यांमार्फत काचेच्या इमारतींची नियमित तपासणी करण्यात येते.
- तपासणी दरम्यान त्यात काही अनियमितता आढळून आल्यास आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ अन्वये मुंबई अग्निशमन दलामार्फत कारवाई करण्यात येते.
- काचेची आच्छादने (ग्लास फसाड) असलेल्या इमारतींच्या अग्निसुरक्षेसाठी जनतेस जाहीर आवाहन करणारे परिपत्रक महानगरपालिकेमार्फत दिनांक १ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी काढण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आरे कॉलनी, गोरेगाव, मुंबई येथील विविध पाड्यांमध्ये
सोयी-सुविधा पुरविण्याबाबत**

(७१) * ४४७१६ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगाव, मुंबई येथील आरे कॉलनीतील विविध पाडे सोयी सुविधांपासून वंचित असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आरे दुग्धविकास विभागाकडून मूलभूत सोयी सुविधांसाठी परवानगी मिळत नसल्यामुळे शेकडो आदिवासींना वीज, पाणी तसेच विविध सुविधांपासून वंचित रहावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, येथील पायवाटांवर बसविण्यात आलेले सोलार यंत्र देखील गत अनेक महिन्यांपासून बंद असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने आदिवासी पाड्यांमध्ये मूलभूत सोयी सुविधा पुरविण्याकरीता कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) आरे कॉलनी येथील एकूण २७ आदिवासी पाड्यांपैकी २४ आदिवासी पाड्यांना पाणी पुरवठ्याची सोय उपलब्ध आहे.

उर्वरित ३ आदिवासी पाड्यांना पाणीपुरवठा करण्याकरीता सहाय्यक शोषण टाकी, पंपगृह बांधणे व जलवाहिनी टाकणे इत्यादी कामे पूर्ण झाली असून, विद्युत पंप बसविण्याचे काम डिसेंबर, २०१८ अखेर पूर्ण होऊन पाणीपुरवठा करण्यात येणार असल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान ईको सेन्सिटीव्ह झोन सनियंत्रण समिती व आरे प्रशासन यांच्या ना-हरकत प्रमाणपत्रासापेक्ष बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या उपलब्ध निधीतून पायवाटा, शौचालय, समाज मंदिर, शेड, साफसफाई इत्यादी सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

(३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सन २०१०-२०११ या आर्थिक वर्षात सोलर दिवे बसविण्यात आले होते. सदर सोलर दिव्यांचा हमी दायित्व कालावधी सन २०१६ रोजी संपुष्टात आलेला आहे.

सद्यःस्थितीत सदर सोलर दिवे बंद असल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(४) सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षापासून संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान ईको सेन्सिटीव्ह झोन सनियंत्रण समितीच्या ना-हरकत प्रमाणपत्रासापेक्ष आरे कॉलनी येथे मूलभूत सोयी-सुविधांची कामे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येतात.

सन २०१८-२०१९ या आर्थिक वर्षातील प्रस्तावित कामांना सनियंत्रण समितीची मंजूरी प्राप्त झाली असून, आरे प्रशासनाच्या ना-हरकत प्रमाणपत्राची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली येथील घरकूल धारकांना निधी देण्याबाबत

(७२) * ४४३३१ श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार :

सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गडचिरोली नगरपंचायत अंतर्गत येणाऱ्या आर्थिक दुर्बक घटकातील कुटुंबियांना हक्काचे घर उपलब्ध होण्याकरीता शहरी भागात प्रधानमंत्री आवास योजनेमार्फत सन २०१८ मध्ये घरकूल मंजूर करण्यात येवूनही निधी उपलब्ध न झाल्याने लाभार्थी हक्काच्या घरापासून वंचित असल्याचे दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर मंजूर घरकूल धारकांना शासनाने निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१) व (२) हे खरे नाही.

गडचिरोली नगरपरिषदेसाठी प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) अंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील लाभार्थ्यांकरीता घटक क्र. ४ (BLC) अंतर्गत प्रथमतः दाखल केलेल्या १००८ घरकुलांच्या व तद्नंतर दाखल केलेल्या २५६ घरकुलांच्या अशा एकूण १२६४ घरकुलांच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास केंद्रीय मान्यता व संनियंत्रण समितीने मंजूरी दिलेली आहे. तसेच सदर नगरपरिषदेला प्रस्तुत प्रकल्पांसाठी राज्य हिश्याच्या प्रथम टप्प्याच्या अनुदानापोटी रुपये ५,०९,५३,८००/-एवढा निधी दिनांक २९/०९/२०१८ रोजी वितरीत केला आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजनेंतर्गत केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार केंद्र हिश्याचा निधी ४०%, ४०% आणि २०% अशा ३ टप्प्यात वितरीत करण्याची तरतूद आहे. तथापि, केंद्र शासनाच्या धर्तीवर राज्य शासनाच्या हिश्याचा निधी वितरीत करण्याचे तत्व आतापर्यंत अवलंबविण्यात आलेले आहे. राज्यात प्रधानमंत्री आवास योजनेला गती देण्यासाठी तसेच सदर योजनेच्या घटक क्र .४ अनुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील लाभार्थ्यांवाऱे वैयक्तिक स्वरूपातील घरकूल बांधण्यास अनुदान (BLC) अंतर्गत घरकूल निर्मितीची उद्दिष्टे विहित कालावधीत पूर्ण करण्याकरीता सदर घटकांतर्गतच्या प्रकल्पांना राज्य हिश्यापोटी पहिल्या हप्त्याचा (४०% च्या प्रमाणात) निधी प्रती लाभार्थी रुपये ४०,००० प्रमाणे महाराष्ट्र निवारा निधीतून जोत्यापर्यंतच्या बांधकामाची अट शिथिल करून सरसकट वितरीत करण्यास विशेष बाब म्हणून दिनांक ०२/०८/२०१८ रोजी शासन मान्यता दिलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी स्मारकासाठी

जागेचा ठराव मंजूर करण्याबाबत

(७३) * ४५३४५ श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी स्मारकासाठी यशवंत स्टेडियम परिसरातील २७८० चौ.मी. जागा महानगरपालिकेने प्रस्तावित केली असून सदर जागा स्मारकाला अपूरी पडण्यासारखी असल्याने महानगरपालिकेने खसरा क्र. ५/३, ६/७ मधील १३.५६ एकर संपूर्ण जागेचा ठराव दिनांक २ जुलै, २०१८ रोजी महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण बैठकीत "विशेष बाब" म्हणून मंजूर करून तो शासनाकडे पाठविण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर स्मारक उभारण्याचे काम तब्बल २५ वर्षांपासून प्रलंबित असल्याबाबत यापूर्वी विविध पक्षांनी, संघटनांनी लोकशाही मार्गाने आंदोलने केली असून यासंदर्भात विधानभवन मुंबई येथे आयोजित केलेल्या बैठकीत तत्कालीन मा.महसूल मंत्री महोदय यांनी नगरविकास प्रधान सचिव, महसूल प्रधान सचिव, विभागीय आयुक्त, नागपूरचे मनपा आयुक्त, उप जिल्हाधिकारी यांना दिनांक १४ एप्रिल, २०१६ पूर्वी जागेचे हस्तांतरण महापालिकेकडे करून, त्यासंदर्भातील आराखडा तयार करून व जागेचा नकाशा मंजूर करून घेऊन त्वरित कामाला सुरुवात करावी असे आदेश देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यशवंत स्टेडियम परिसरात असलेला स्टार बसेसचा डेपो मोरभवन येथे स्थलांतरीत करावा व बांधकामास आवश्यक निधीची तरतूद अर्थसंकल्पात करावी असे आदेशही तत्कालीन मा.महसूल मंत्री महोदय यांनी दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नागपूर महानगरपालिकेने खसरा क्र. ५/३, ६/७ मधील १३.५६ एकर संपूर्ण जागेचा ठराव दिनांक ०२ जुलै, २०१८ रोजी महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण बैठकीत "विशेष बाब" म्हणून मंजूर केला आहे. तथापि, या ठरावासंदर्भाने आवश्यक तो प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(२), (३), (४) व (५) या विषयासंदर्भात मा.मंत्री महसूल यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक १२/०४/२०१६ रोजी बैठक संपन्न झालेल्या बैठकीच्या अनुषंगाने, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांनी दिनांक १३/०४/२०१६ च्या पत्रान्वये महसूल विभागाकडे अहवाल सादर केलेला होता, असे महसूल विभागाच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेले आहे.

दरम्यान, याच विषयासंदर्भात, मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी नागपूर येथे दिनांक ०३/०७/२०१६ रोजी झालेल्या बैठकीत, दिलेल्या निर्देशानुसार या जागेवर डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर शोध केंद्रासाठी व उर्वरित जागेचा एकत्रित आराखडा तयार करण्याची कार्यवाही महानगरपालिकास्तरावर अंतिम टप्प्यात आहे.

तदनंतर जागेच्या वापरानुसार त्यातील फेरबदल करण्यास शासनाची मान्यता घेणेबाबत आवश्यक तो प्रस्ताव सादर करण्याची तयारी सुरु आहे, असे आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांच्या अहवालात नमूद आहे.

सिडको व्यवस्थापनाकडून नस्ती गहाळ झाल्याबाबत

(७४) * ४५०४६ श्री.जयंत पाटील, अॅड.अनिल परब, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.जगन्नाथ शिंदे, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिडको प्रशासनाने नवी मुंबई शहराच्या निर्मितीसाठी दिघा पासून बेलापूर, खारघर पासून पनवेल व उरणपर्यंत सुमारे १ लाख ३८ हजार वाणिज्य, रहिवासी व सामाजिक बहुउद्देशिय इमारती उभारण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिडकोने बांधलेल्या सदनिका व डेटा एकत्रित करण्याचे, शोधण्याचे तसेच मालमत्तेची कागदोपत्री माहिती तपासण्याच्या कामाकरीता एका खाजगी संस्थेची नियुक्ती केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सिडको व्यवस्थापनाकडून रहिवासी व वाणिज्य स्वरूपाच्या मालमत्तांच्या सुमारे १८ हजार फायली गहाळ झाल्या असून सिडको महामंडळाकडून एका संस्थेमार्फत करण्यात आलेल्या सर्वेक्षणात सुमारे २ हजार मालमत्ता विक्रीविना असून बेकायदा ताब्यात असल्याचा संशय व्यक्त होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे आहे.

सिडको महामंडळाने विविध विभागांमध्ये बांधलेल्या सदनिकांची अद्ययावत माहिती तयार करण्याच्या अनुषंगाने सर्वेक्षण करण्यासाठी मे.ध्रुव कन्सल्टंसी सर्व्हिसेस लि. या खाजगी संस्थेची ई-निविदेद्वारे दिनांक १९/०१/२०१७ रोजी नेमणूक केली आहे.

सदर संस्थेने सर्वेक्षणाचा अंतरिम अहवाल सिडकोस जुलै, २०१८ मध्ये सादर केला आहे. सदर संस्थेने सादर केलेली माहिती व सिडकोच्या विविध विभागांकडून उपलब्ध माहिती या अनुषंगाने छाननी सुरु असून अंतिम अहवाल तयार करण्यात येत आहे.

(३) अशी बाब नाही.

रहिवासी व वाणिज्य स्वरूपाच्या मालमत्तांच्या गहाळ झालेल्या नस्त्या आणि किती मालमत्ता विक्रीविना पडून आहे याबाबत मे.ध्रुव कन्सल्टंसी सर्व्हिसेस लि. या खाजगी संस्थेमार्फत सर्वेक्षण करण्यात आले असून सर्वेक्षणाच्या अंतिम अहवालानंतर निश्चित संख्या ठरविण्यात येणार आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील औद्योगिक विभागातील सुरक्षा धोक्यात आल्याबाबत

(७५) * ४४८७२ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील माहूल, शिवडी आणि वडाळा येथील रिफायनरी, तेल कंपनी व रासायनिक कंपन्यांमुळे हा विभाग धोकादायक झाला असून रायगडमधील रसायनी औद्योगिक पट्टा भयंकर स्फोटक असल्याने याठिकाणी अनेक अपघात घडत असल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, औद्योगिक विभागातील कामगारांची सुरक्षा, त्यांचे आरोग्य आणि कारखान्यांची सुरक्षा याकडे राज्याच्या औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालयाचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार औद्योगिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या कामगारांची सुरक्षा व आरोग्य धोक्यात येऊ नये म्हणून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) हे खरे नाही.

मुंबई मधील माहूल शिवडी आणि वडाळा या परिसरात एकूण १३ रासायनिक कारखाने नोंदणीकृत असून जानेवारी, २०१६ ते सप्टेंबर, २०१८ पर्यंत या परिसरातील एकाच कारखान्यात दिनांक ०९/१०/२०१७ रोजी टॅकरमधून प्रोपलीन वायुगळतीची घटना व दिनांक ०८/०८/२०१८ रोजी स्फोट होऊन आग लागल्याची घटना घडली आहे.

तसेच रसायनी (जि.रायगड) या औद्योगिक पट्ट्यात एकूण ०४ रासायनिक कारखाने नोंदणीकृत असून जानेवारी, २०१६ ते सप्टेंबर, २०१८ पर्यंत यातील एकाच कारखान्यात आगीची घटना घडलेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

या संचालनालयाद्वारे केंद्रीय निरीक्षण प्रणालीमार्फत नोंदणीकृत रासायनिक कारखान्यांचे प्राधान्याने निरीक्षण केले जाते. निरीक्षणावेळी आढळलेल्या भंगाबाबत कायदेशीर कारवाई केली जाते व त्रुटींची पुर्तता करण्याच्या सूचना दिल्या जातात. कारखान्यामध्ये नियमितपणे रंगीत तालिम (Mock Drill) घेऊन दुर्घटना हाताळण्याचे सराव केले जातात.

(३) औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालयाने वरीलपैकी एका घटनेत कारखाने अधिनियम, १९४८ चे कलम ७A(२)(a) चा भंग आढळून आल्यामुळे कारखान्यांच्या भोगवटादारावर न्यायालयात फौजदारी खटला दाखल क्र. २९०२९१४/२०१८ दाखल केलेला आहे. या संचालनालयाद्वारे केंद्रीय निरीक्षण प्रणाली मार्फत नोंदणीकृत रासायनिक कारखान्यांचे प्राधान्याने निरीक्षण केले जाते. निरीक्षणावेळी आढळलेल्या भंगाबाबत कायदेशीर कारवाई केली जाते व त्रुटींची पुर्तता करण्याच्या सूचना दिल्या जातात. कारखान्यामध्ये नियमितपणे रंगीत तालिम (Mock Drill) घेऊन दुर्घटना हाताळण्याचे सराव केले जातात.

(४) विलंब झालेला नाही.

नागपूर जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण विभागाच्या अधिकाऱ्याने बनावट कागदपत्राद्वारे नोकरी व पदोन्नती मिळविल्याबाबत

(७६) * ४४६१९ श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण विभागाच्या अधिकाऱ्याने बनावट कागदपत्राद्वारे नोकरी व पदोन्नती मिळविल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर विभागाच्या लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास शासनास निवेदन पाठवून चौकशीची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) होय.

(२) होय.

(३) विभागीय जाती प्रमाणपत्र पडताळणी समिती क्र. २ नागपूर विभाग, चंद्रपूर यांनी त्यांच्या दिनांक ०२/१२/२०१४ रोजीच्या पत्रान्वये श्री.पेदापल्लीवार यांनी सादर केलेले जात वैधता प्रमाणपत्र क्रमांक/दिनांक निरंक वरील स्वाक्षऱ्या तत्कालीन सदस्य व सदस्य सचिव यांच्या मूळ स्वाक्षरीशी जुळत नसल्याचे व सदरील प्रमाणपत्र खोटे असल्याचे स्पष्ट होत असल्याचे नमूद करून संचालनालयाच्यास्तरावरून फौजदारी कार्यवाही करण्याबाबत अभिप्राय दिले. सबब याप्रकरणी अधिक चौकशी होणे आवश्यक असल्याने श्री.पेदापल्लीवार यांच्याविरुद्ध नागपूर पोलीस स्टेशन येथे दिनांक १९/०८/२०१८ रोजी अप क्र. ३३०/१८ कलम ४२०, ४६८, ४७१ भादंवि सहकलम ११ महाराष्ट्र कास्ट सर्टिफिकेट अधिनियम २००० अन्वये नियमित गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे.

श्री.उमाजी पुनवटकर यांनी श्री.दामोदर शिवन्ना पेदापल्लीवार (श्री.सुभाष पेदापल्लीवार), प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, राजुरा, जि.चंद्रपूर यांनी खोट्या जात वैधता प्रमाणपत्रावर वर्ग-३ पदाची नोकरी व वर्ग-१ पदापर्यंत ४ पदोन्नत्या मिळवल्यामुळे त्यांच्याविरुद्ध कारवाई होणेबाबत मा.उपलोकायुक्त यांच्याकडे तक्रार दाखल केली होती. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने दिनांक २८/०८/२०१८ रोजी झालेल्या सुनावणीअंती श्री.पेदापल्लीवार यांच्याविरुद्ध एफ.आय.आर. नोंदविण्यात आला असेल तर सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय यांचा सल्ला घेवून पुढील योग्य ती कार्यवाही त्यांच्याविरुद्ध करण्यात यावी, असे निदेश मा.उपलोकायुक्त यांनी दिले आहेत. प्रस्तुत विषय हा सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य तसेच सामान्य प्रशासन विभागाशी संबंधित असल्याने मा.उपलोकायुक्त यांनी दिलेल्या निदेशानुसार याबाबत सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य तसेच सामान्य प्रशासन विभागाचे अभिप्राय घेवून पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाळूज महानगर (औरंगाबाद) परिसरात सिडको प्रशासनाने उभारलेल्या
दोन मिनी क्रीडा संकुलाची दुरवस्था झाल्याबाबत**

(७७) * ४४९७० श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाळूज महानगर (औरंगाबाद) परिसरात सिडको प्रशासनाने लाखो रुपये खर्च करून उभारण्यात आलेल्या दोन मिनी क्रीडा संकुलाची दोन वर्षातच दुरवस्था झाली असून तेथील डबल/सिंगलबार व जॉगिंग ट्रॅक पूर्णपणे नादुरुस्त असून संपूर्ण मैदानात गवत/काटेरी झुडपे मोठ्या प्रमाणात वाढल्याने संकुलात खेळाडू ऐवजी जनावरे व सरपडणाऱ्या प्राण्यांचा वावर वाढला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, औरंगाबाद परिसरात राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे अनेक उद्योगमुख खेळाडू असून त्यांना योग्य सोई-सुविधा मिळत नसल्याने खेळाडूंचा भ्रम निराश होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर दोन्ही क्रीडा संकुलाची सिडको प्रशासनाने त्वरीत दुरुस्ती व देखभाल करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

वाळूज महानगर प्रकल्पाकरीता सिडकोची विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. वाळूज प्रकल्पाच्या मंजूर विकास आराखड्याच्या नगर-१ मध्ये २ व नगर-४ मध्ये १ असे ३ मिनी क्रीडा संकुल उभारून फेब्रुवारी, २०१८ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहेत. क्रीडा संकुलात गवत व झुडपे वाढल्याचे सिडको प्रशासनाच्या निदर्शनास आल्यानंतर वाढलेली गवत व झुडपे काढणे व दैनंदिन साफसफाई करण्यात येत आहे.

सदर क्रीडा संकुलांमध्ये बहुउद्देशीय इमारतींसह एसडब्लूडी ड्रेन, जॉगिंग ट्रॅक, योगासनाकरीता जागा व पथदिवे/विद्युतीकरण इ. सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

(३) क्रीडा संकुलांच्या देखभालीकरीता स्थानिक नोंदणीकृत संस्थांना “ना नफा ना तोटा” या तत्त्वावर अटी व शर्तीच्या अधीन राहून सिडकोमार्फत प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

दरम्यानच्या कालावधीत सदर क्रिडा संकुलांची स्थानिक अज्ञात समाजकंटकांनी नासधुस करून विद्युत साहित्य, मुख्य प्रवेशद्वाराची चोरी केल्यामुळे स्थानिक पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार दाखल करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महापालिकेची थकबाकीदारांनी
कोटयवधी रुपयांचा कर थकविल्याबाबत**

(७८) * ४३९७६ अॅड.अनिल परब : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महापालिकेने सर्व सोयी-सुविधा पुरवूनही कर न भरणाऱ्या जवळजवळ दोन हजार थकबाकीदारांची ३८३ कोटी १५ लाख रुपयांची थकबाकी असल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली महापालिकेने मालमत्ता कर आणि ओपन लॅंड टॅक्सची थकीत वसुली करण्याकरीता अभय योजना लागू केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अभय योजनेतर्गत आतापर्यंत किती लाखांचा निधी महापालिकेत जमा झाला असून थकबाकीदारांकडून कर वसूल करण्याबाबत शासनस्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात जमीन मिळकत धारकांची संख्या १२९६ असून इमारत मिळकत धारकांची संख्या २,५२,११८ अशी एकूण २,५३,४१४ मिळकत धारकांची संख्या आहे.

माहे ऑगस्ट, २०१८ अखेर जमीन व इमारत मिळकतधारकांकडून मालमत्ता करापोटी एकूण येणे रक्कम रुपये १०१८.४७ कोटी इतकी आहे.

सदर रकमेपैकी जमीन मिळकत धारकांकडून येणे रक्कम रुपये ४७७.४५ कोटी आहे, तर इमारत मिळकत धारकांकडून येणे रक्कम रुपये ५४१.०२ कोटी आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील प्रकरण आठ कराधान नियमातील नियम क्र. ५१ नुसार आयुक्तांस स्वेच्छा निर्णयानुसार नियम क्र. ४१ अन्वये शास्ती (दंड/व्याज) किंवा नियम ५० अन्वये फी पूर्णतः किंवा अंशतः माफ करण्याची तरतूद आहे.

शास्ती (दंड/व्याज) माफीची अभय योजना लागू करणेस सर्वसाधारण सभेने ठराव क्र. १०६, दिनांक २५/०१/२०१८ अन्वये मान्यता दिलेली आहे.

नियम ४१ खालील शास्ती (दंड/व्याज) अंशतः माफीची योजना सर्व जमीन व इमारत मिळकत धारकांना दिनांक १८/०९/२०१८ ते दिनांक ३०/११/२०१८ या कालावधीकरीता लागू करण्यात आली, हे खरे आहे.

(३) अभय योजनेतर्गत दिनांक १८/०९/२०१८ ते दिनांक ३१/१०/२०१८ पर्यंत रक्कम रुपये ४९.४० कोटी वसूल करण्यात आलेले आहेत.

अभय योजनेचा कालावधी संपुष्टात आल्यानंतर महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम १२८ च्या तरतूदीनुसार मालमत्ता कर वसुलीच्या अनुषंगाने आवश्यक ती सक्त कारवाई करण्यात येणार असल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई मनपाच्या शाळेत विद्यार्थी पटसंख्या शून्यावर आल्याबाबत

(७९) * ४४१५७ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी

रुपनवर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळेत विद्यार्थी संख्या वाढविण्यासाठी अनेक उपक्रम राबविण्यात येत असूनही गत पाच वर्षांत पश्चिम उपनगरातील काही मराठी शाळांची पटसंख्या शून्यावर आल्याने सदर शाळांचे अन्य शाळेत

विलिनीकरण करण्याचा निर्णय मुंबई मनपाने घेतला असल्याचे दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई मनपा शाळांतील पटसंख्या वाढविण्यासाठी झोपडपट्ट्यामध्ये विद्यार्थ्यांच्या घरोघरी जाऊन मन वळविण्याचे प्रयत्न करणे तसेच चावडी सभा घेऊन पालिका शाळांचे महत्व पटविण्याकरीता प्रयत्न करणे अशा सूचनांच्या प्रस्तावांना मुंबई मनपाकडून मान्यता न मिळाल्याने कांही शाळांचे विलिनीकरण करण्याची नामुष्की मुंबई मनपावर आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई मनपाच्या शाळेतील विद्यार्थी पटसंख्या वाढविण्याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या पटसंख्या शून्य झालेल्या मराठी शाळांच्या विलिनीकरणाच्या ठरावास दिनांक २७/०९/२०१८ रोजी शिक्षण समितीची कार्योत्तर मंजूरी मिळाल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळेतील विद्यार्थी पटसंख्या वाढविण्यासाठी महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या/येत आहेत :-

- प्रत्येक मनपा शाळेतील शिक्षक पट नोंदणी पंधरवड्यात घरोघरी जाऊन सर्व माध्यमातील शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना दाखल करण्यास नियोजित प्रयत्न करतात.
- पालक सभांमध्ये/शाळा व्यवस्थापन समिती सभांमध्ये मातृभाषेतून शिक्षण घेण्यास प्रवृत्त केले जाते.
- पालकांचा इंग्रजी माध्यमाकडे वाढलेला कल लक्षात घेता, मराठी माध्यमाच्या शाळांमधून सेमी इंग्रजी अध्यापन सुरु करण्यात आले आहे.

- महानगरपालिका शाळांमधील विद्यार्थ्यांची गळती थांबविण्यासाठी शैक्षणिक साहित्य, वह्या इत्यादी २७ वस्तूंचे मोफत वाटप, विद्यार्थीनींना उपस्थिती भत्ता (मुदतठेव), विद्यार्थ्यांना मोफत बस प्रवास, मोफत पाठ्यपुस्तके, शालेय आरोग्य कार्यक्रम इत्यादी तसेच शासनाने निर्देशित केलेले उपक्रम, शालेय पोषण आहार, संगणक प्रशिक्षण, शाळा व्यवस्थापन समितीमार्फत जनजागृती राबविण्यात येत आहे.
- मनपा शाळांचा दर्जा उंचावण्यासाठी व्हर्च्युअल क्लासरूम, शाळा सुधार प्रकल्प, शाळांतील वाचनालये, शालेय इमारतींची दुरुस्ती, दर्जोन्नती व पुनर्बांधणी, प्राथमिक शिक्षक प्रशिक्षण केंद्र यासारख्या उपाययोजना सुरु करण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा आयोगामार्फत उपजिल्हाधिकारी पदासाठी
घेण्यात आलेल्या मुख्य परिक्षेतील पात्र उमेदवारांना
नियुक्ती पत्र अदा करण्याबाबत**

(८०) * ४४८२० अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा आयोगामार्फत उपजिल्हाधिकारी पदाकरीता ३७७ जागांसाठी माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये घेण्यात आलेल्या मुख्य परिक्षेचा निकाल माहे मे, २०१८ च्या अखेरीस जाहीर करून ३७७ उमेदवारांची यादी जाहीर करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निकालाबाबत काही उमेदवारांनी आक्षेप घेतल्याने उक्त प्रकरणी न्यायालयाने सुनावणी दरम्यान शासनाला भूमिका स्पष्ट करण्यास सांगितली असून अद्याप शासनाने भूमिका स्पष्ट न करता अंतिम निकाल लागेपर्यंत कोणत्याही उमेदवाराला नियुक्ती न देण्याचा निर्णय घेतल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्य सेवा परीक्षा उत्तीर्ण उमेदवारांपैकी न्यायालयीन आक्षेप असलेल्या उमेदवारांची नियुक्ती न करता इतर पात्र उमेदवारांना नियुक्ती पत्र अदा करून त्यांना प्रशिक्षणासाठी पाठविण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक ०७ सप्टेंबर, २०१८ रोजी निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे व त्याचे स्वरूप काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२), (३), (४) व (५) सदर निकालाबाबत मा.उच्च न्यायालय यांनी दिलेल्या निदेशांस अनुसरून उमेदवारांना नियुक्ती न देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. या प्रकरणी शासनाने आपली भूमिका महाधिवक्ता यांचेमार्फत दिनांक २८/०९/२०१८ रोजी स्पष्ट केली आहे. दरम्यान शिफारस प्राप्त उमेदवारांपैकी आक्षेप नसलेल्या उमेदवारांना नियुक्ती देण्याबाबत काही उमेदवारांनी दिनांक १ सप्टेंबर, २०१८ तसेच ७ सप्टेंबर, २०१८ रोजी शासनास निवेदन सादर केले आहे. तथापि, सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्याने शासनस्तरावरून सद्यःस्थितीत कोणताही निर्णय घेणे शक्य नाही. या प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाचे आदेश प्राप्त होताच त्यानुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्याचे नियोजित आहे.

**मुंबई येथील गेट वे ऑफ इंडिया परिसरातील जल पर्यटनासाठी
आकर्षण स्थान असलेल्या धक्का क्रमांक २ जेटी खचल्याबाबत**

(८१) * ४४९३२ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई येथील गेट वे ऑफ इंडिया परिसरातील जल पर्यटनासाठी आकर्षण स्थान असलेल्या धक्का क्रमांक २ जेटी खचून दोन महिन्याहून अधिक कालावधी लोटला असूनही खचलेल्या धक्काच्या दुरुस्तीसाठी मुंबई

महानगरपालिकेने अदयापही आवश्यक उपाययोजना केली नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त परिसरात पावसाचे पाणी साचू नये याकरीता महापालिकेने उभारलेल्या पर्जन्य जलवाहिन्यांमधून वाहणारे पाणी धक्का क्रमांक २ खालील मोठ्या वाहिनीच्या माध्यमातून समुद्रात सोडले जाते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पुरातन वास्तू जतन करण्याकरीता शासनाने त्वरीत कोणती आवश्यक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे अंशतः खरे आहे.

धक्का क्रमांक २ च्या लगतच्या पृष्ठभागावर स्वामी विवेकानंदांच्या पुतळयाजवळ बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील जमीन खचली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) गेट वे ऑफ इंडियाच्या परिसरात पर्जन्य जलवाहिन्यांमधून वाहणारे पाणी धक्का क्रमांक २ च्या खालून वाहत नसल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) गेट वे ऑफ इंडिया येथे खड्डा पडलेल्या ठिकाणची बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत दिनांक २८/०६/२०१८ रोजी पाहणी करण्यात आली.

महानगरपालिकेमार्फत खड्डा भरून व लाद्या बसवून सदर काम दिनांक ११/०९/२०१८ रोजी पूर्ण करण्यात आले.

सदर खड्डा भरण्याचे काम करताना सदर ठिकाणी पूर्ण उत्खनन करण्यात आले. त्यावेळी खड्डयाच्या खाली वापरात नसलेली पोकळी/वाहिनी असल्याचे महानगरपालिकेच्या निदर्शनास आले.

सदर पोकळी/वाहिनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत बंद करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे शहरातील कचऱ्यावर प्रक्रिया (बायोमायनिंग प्रक्रिया)
करण्यासाठी निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(८२) * ४५२८१ श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरातील ९ ते १० लाख टन कचऱ्यांवर प्रक्रिया (बायोमायनिंग प्रक्रिया) करून कचऱ्याची विल्हेवाट लावून २० एकर जागा रिकामी करण्यासाठी ९० कोटी रुपयांच्या निविदा प्रक्रियेतील निविदांमधील अटी, शर्तीमध्ये काही कंपन्यांच्या फायद्यासाठी बायोमायनिंगचे काम केल्याच्या अनुभवाचा उल्लेख न केल्याने अनुभव नसलेल्या कंपनीला काम देण्याचा प्रस्ताव शासनाने तयार केला असून निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार झाल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दोषी पुणे महानगरपालिकेचे अधिकारी व संबंधित विभाग यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२)

- याबाबत दिनांक २१/०९/२०१८ रोजी दै.लोकसत्ता या वृत्तपत्रामध्ये बातमी आली होती हे खरे आहे.
- उरुळी-फुरसुंगी कचरा डेपो येथील मोठ्या प्रमाणावर जमा होणाऱ्या कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी मा.राष्ट्रीय हरीत लवाद न्यायालयाने दिनांक १८/०९/२०१७ व १९/०७/२०१८ रोजी बायोमायनिंग प्रक्रिया करणेबाबत आदेश दिले होते.
- त्यास अनुसरून बी-२ पध्दतीने दिनांक २६/०७/२०१८ रोजी जाहिरात देऊन निविदा प्रक्रिया राबविणेत आली.
- या निविदेत प्रत्यक्ष ३ ठेकेदारांनी सहभाग घेतला होता .त्यापैकी फक्त सेव्ह एनव्हायर्नमेंट या संस्थेकडे बायोमायनिंगचा अनुभव होता.

- मे.भूमी ग्रीन या संस्थेकडे बायोमायनिंगचा अनुभव नव्हाता तथापि, निविदेतील अटीनुसार १,०८,८२२ मे.टन इतका घनकचरा हाताळणी (प्रक्रिया) केली असल्याबाबतचा अनुभव असल्याने तसेच या प्रकल्पाकरीता सदर कंपनीकडून सर्वात कमी दर म्हणजेच रुपये ६४६/- प्रति मे.टन या दराने रुपये ५८,१४,००,०००/- इतकी टेंडर रक्कम प्राप्त झाल्याने सदर कंपनीची शिफारस केली असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.
- मे.भूमी ग्रीन एनर्जी यांना कामाचे कार्यादेश दिनांक ०१/११/२०१८ रोजी देण्यात आलेले आहेत.
- उपरोक्त वस्तुस्थिती व पुणे महानगरपालिकेचा अहवाल तपासला असता बायोमायनिंगच्या कामाचा अनुभव नसलेल्या संस्थेस सदरच्या कामाचे कार्यादेश देण्यात आलेले आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे.
- बायोमायनिंगच्या कामाचा अनुभव नसलेल्या कंपनीस सदर कामाचे कार्यादेश का देण्यात आले याबाबत खुलासा सादर करण्याचे आदेश आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांना देण्यात आलेले आहेत. सदर खुलासा प्राप्त झाल्यानंतर याप्रकरणी पुढील आवश्यक कार्यवाही करण्याचे प्रायोजन आहे.
- बायोमायनिंग कामाची व्याप्ती विचारात घेऊन जुना कचरा साठविलेल्या जागेपैकी किमान ९० टक्के जागा पुनर्प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेची राहिल असे धोरण दिनांक १३/११/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित केले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील अनेक पोलीस ठाण्याबाहेर रस्त्यावर तसेच फुटपाथवर गुन्ह्यात पकडण्यात आलेली वाहने उभी केली जात असल्याबाबत

(८३) * ४४२८८ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील अनेक पोलीस ठाण्याबाहेर रस्त्यावर तसेच फुटपाथवर गुन्ह्यात पकडण्यात आलेली वाहने उभी करण्यात येत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर गंजलेल्या, खराब झालेल्या वाहनांमुळे पावसाळ्यात पावसाचे पाणी जमा होऊन त्याठिकाणी घाणीचे साम्राज्य निर्माण होऊन डासांचा प्रादुर्भाव होत असल्याने रोगराई पसरत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने पाहणी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार उपरोक्त वाहने तात्काळ हटविण्याबाबत शासनस्तरावर काय कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्रातील पोलीस ठाण्यातून गुन्हाच्या तपासाकरीता ताब्यात घेण्यात आलेली वाहने पोलीस ठाण्याच्या आवारात किंवा बाहेरील मोकळ्या जागेत उभी केली जातात. परंतु, तपास पूर्ण होताच कायदेशीर कार्यवाही पूर्ण करून सदरची वाहने मालकांच्या ताब्यात दिली जातात.

ज्या प्रकरणांमध्ये न्यायालयीन प्रक्रियेस उशीर लागणार असेल अशा प्रकरणातील वाहने माहुल गाव येथील पोलीस डंपिंग यार्ड येथे सुरक्षितपणे ठेवण्यात येतात.

(२) हे खरे नाही.

बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्रातील पोलीस ठाण्यातून गुन्हाच्या तपासाकरीता ताब्यात घेण्यात आलेल्या वाहनांमुळे पोलीस ठाणे तसेच लगतच्या परिसरात घाणीचे साम्राज्य निर्माण होऊ नये याकरीता नियमितपणे साफसफाई करण्यात येते. तसेच अशा ठिकाणी जंतुसंसर्ग किंवा डासांचा प्रादुर्भाव होऊ नये म्हणून महानगरपालिका कर्मचाऱ्यांकडून वेळोवेळी किटकनाशकांची फवारणी करवून घेण्यात येते.

(३) बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्रातील पोलीस ठाण्यातून गुन्हाच्या तपासाकरीता ताब्यात घेण्यात आलेली वाहने मालकांच्या ताब्यात देणे अथवा डंपिंग यार्डमध्ये जमा करणे इत्यादी योग्य ती कायदेशीर कार्यवाही त्वरित करण्याबाबत संबंधित पोलीस ठाण्यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बार्षी (जि.सोलापूर) येथील उपविभागीय पोलीस अधिकारी
कार्यालयाच्या इमारतीचा प्रस्ताव प्रलंबित असल्याबाबत**

(८४) * ४४५२७ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बार्षी (जि.सोलापूर) येथील गत २४ वर्षांपासून भाडेतत्वावरील जागेत चालणाऱ्या उपविभागीय पोलीस अधिकारी कार्यालयाच्या इमारतीचा प्रस्ताव प्रलंबित असल्याचे दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर इमारतीचा प्रस्ताव वारंवार शासनाकडे पाठवूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यामुळे उक्त इमारतीचा आराखडा १२ लाखांवरून आता ८६ लाखांवर गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रस्तावास मान्यता न देण्याची कारणे काय आहेत,

(४) तसेच उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी करून उपविभागीय पोलीस अधिकारी कार्यालयाची इमारत त्वरित बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) उपविभागीय पोलीस अधिकारी, बार्शी विभाग, बार्शी यांच्याकरीता नियंत्रण कक्षासहित प्रशासकीय इमारतीचे बांधकाम करण्याकरीता प्रशासकीय मान्यता व निधी मिळण्याचा प्रस्ताव प्राप्त झाला होता. तथापि, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, सोलापूर यांनी बांधकामासाठीच्या खर्चात वाढ झालेली असल्यामुळे अतिरिक्त निधीची आवश्यकता आहे, असे पोलीस अधीक्षक, सोलापूर यांना कळविले. त्यानुसार पोलीस अधीक्षक, सोलापूर यांनी सुधारित अंदाजपत्रक रुपये ११५.२२ लक्षाचा प्रस्ताव पोलीस महासंचालक कार्यालयास सादर केलेला आहे. सदर प्रस्ताव कार्यवाहीधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील झोपडपट्ट्यांमध्ये फिरून आरोग्याबाबत सर्वेक्षण करणाऱ्या
आरोग्य सेविकांच्या मागण्याबाबत**

(८५) * ४५१९६ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील झोपडपट्ट्यांमध्ये फिरून आरोग्याबाबत सर्वेक्षण करणाऱ्या चार हजार आरोग्य सेविका माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान आपल्या विविध मागण्याकरीता बेमुदत संपावर गेल्या, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या आरोग्य सेविकांच्या मागण्यांचे स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मागण्यासंदर्भात कोणता निर्णय घेतला व घेण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) मुंबईतील झोपडपट्ट्यांमध्ये फिरून आरोग्याबाबत सर्वेक्षण करणाऱ्या आरोग्य सेविका माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये बेमुदत संपावर गेल्या नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

तथापि, महिला आरोग्य स्वयंसेविकांनी किमान वेतन, प्रसुती रजा, भविष्य निर्वाह निधी, किमान घरभाडे भत्ता, उपदान इत्यादी लाभ मिळण्याबाबतचे निवेदन बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे दिले आहे.

(३) महिला आरोग्य स्वयंसेविकांना कामगार दर्जा देण्याबाबतचे प्रकरण मा.सर्वोच्च न्यायालयामध्ये न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महापालिकेच्या सायन रुग्णालयात रुग्णांना लाँड्रीमधून कपडे धुवून न मिळाल्याने ४० शस्त्रक्रिया रद्द कराव्या लागल्याबाबत

(८६) * ४५१०२ श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महापालिकेच्या सायन रुग्णालयात रुग्णांना लाँड्रीतून कपडे धुवून न मिळाल्याने दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१८ रोजी तब्बल ४० शस्त्रक्रिया रद्द कराव्या लागण्याची वेळ रुग्णालय प्रशासनावर ओढवली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त दिवशी होणाऱ्या शस्त्रक्रियांसाठी रुग्णांना ३ महिन्यापूर्वी तारखा देण्यात आल्या होत्या आता पुन्हा नवीन तारखा कधी मिळतील ह्याची माहितीही प्रशासन देत नसल्याने रुग्णांच्या नातेवाईकांमध्ये असंतोष पसरला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शस्त्रक्रियेदरम्यान संसर्ग होऊ नये यासाठी रुग्णांना स्वच्छ कपडे आवश्यक असतात व ते न मिळाल्याने युरोलॉजी, ऑर्थोपेडीक, न्यूरालॉजी आणि जनरल शस्त्रक्रिया विभागातील ४० शस्त्रक्रिया रद्द कराव्या लागल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२) व (३) सायन येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालयात शल्यशस्त्रक्रियागार विभागातील ७ व मुत्ररोग शल्यशस्त्रक्रियागार विभागातील ८ अशा एकूण १५ शस्त्रक्रिया, त्या विभागात शस्त्रक्रियागार वस्त्रे महानगरपालिका विद्युत धुलाई केंद्राकडून वेळेवर धुवून न मिळाल्याने रद्द कराव्या लागल्या ही वस्तुस्थिती आहे.

सदर रुग्णालयात दरवर्षी २५ ते २७ हजार छोट्या व २४ ते २५ हजार मोठ्या शस्त्रक्रिया करण्यात येतात.

सदर रुग्णालयात दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१८ रोजी एकूण ५९ मोठ्या व १५ छोट्या शस्त्रक्रियांचे नियोजन करण्यात आले होते, त्यापैकी ३५ मोठ्या व १५ छोट्या शस्त्रक्रिया विहित वेळेत पार पडल्या.

उर्वरित २४ मोठ्या शस्त्रक्रियांपैकी २ रुग्ण रुग्णालयात दाखल झाले नाहीत. तसेच, त्या दिवशी नियोजित करण्यात आलेल्या शस्त्रक्रिया लांबल्यामुळे व वेळेच्या अभावामुळे ७ शस्त्रक्रिया रद्द करण्यात आल्या.

शस्त्रक्रियागार वस्त्रांअभावी रद्द झालेल्या १५ शस्त्रक्रियांपैकी १३ शस्त्रक्रिया दिनांक २२/१०/२०१८ पर्यंत पार पाडण्यात आल्या आहेत व रुग्णालयात रुग्ण दाखल न झाल्यामुळे उर्वरित दोन शस्त्रक्रिया प्रलंबित आहेत.

(४) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य रस्ते विकास महामंडळाचे माजी व्यवस्थापकीय संचालक यांनी केलेल्या गैरव्यवहाराबाबत

(८७) * ४४८४५ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३९७१४ ला दिनांक ७ मार्च, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य रस्ते विकास महामंडळाचे माजी व्यवस्थापकीय संचालक यांच्यावर झालेल्या गैरव्यवहाराच्या आरोपाच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यासाठी माजी मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमण्यात आली असून चौकशी

समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला असून सदर अहवाल पुढील कार्यवाहीसाठी शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अहवाल प्राप्त होऊन जवळपास ९ महिन्यांचा कालावधी उलटूनही शासनाने उक्त माजी व्यवस्थापकीय संचालकाविरुद्ध कोणतीही कारवाई केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून माजी व्यवस्थापकीय संचालकाविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत कोणत्या स्वरूपाची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) व (३) चौकशी समितीने दिलेल्या अहवालानुसार सदर अधिकाऱ्याविरुद्ध चौकशी समितीच्या कार्यक्षेत्र असलेल्या आरोपाची सत्यता निष्पन्न होत नसल्याचे निदर्शनास आले.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे येथील शहर पोलीस ठाण्याचे विभाजन होणेबाबत

(८८) * ४५०३७ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे येथील शहर पोलीस ठाण्याचे विभाजन करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित असल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्ताव प्रलंबित असल्याची कारणे काय असून उक्त प्रकरणी शासनस्तरावरून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) धुळे शहर पोलीस ठाण्याचे विभाजन करून नवीन स्वतंत्र मोगलाई पोलीस ठाणे निर्माण करण्यासाठीचा सुधारित प्रस्ताव सादर करण्याबाबत पोलीस अधीक्षक, धुळे यांना पोलीस महासंचालक कार्यालयाने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला शहरातील विकास कामांकरीता महापालिकेत
सक्षम अधिकारी उपलब्ध नसल्याबाबत**

(८९) * ४४४७० श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला शहरातील विकास कामांसाठी शासनाकडून कोटयावधीचा निधी प्राप्त होवूनही सदर विकास कामांवर लक्ष ठेवण्यासाठी महापालिकेत सक्षम अधिकारी उपलब्ध नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सक्षम अधिकारी उपलब्ध नसल्याने विकास कामे प्रलंबित असून कामांचा दर्जा देखील खालावत चालला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महानगरपालिकेतील रिक्त पदे तात्काळ भरण्याबाबत शासनस्तरावर काय कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) अकोला महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवरील प्रतिनियुक्तीवर भरावयाच्या मंजूर ०८ पदांपैकी ०४ अधिकारी कार्यरत आहेत. उर्वरित ०४ अधिकाऱ्यांची पदस्थापना करण्यासंदर्भात संबंधित विभागास सूचना देण्यात आल्या आहेत.

तसेच अकोला महानगरपालिकेच्या हद्दीमध्ये सुरु असलेली विकास कामे सुरळीतपणे व विहित कालमर्यादेत पूर्ण होण्याच्यादृष्टीने अकोला महानगरपालिकेने मानधन तत्वावर १९, कंत्राटी पध्दतीने ४२ कनिष्ठ अभियंते तसेच सेवानिवृत्त अधिकाऱ्यांमधून उपअभियंता पदावर व शाखा अभियंता पदावर ७ अधिकारी/कर्मचारी कार्यरत आहेत.

उपलब्ध अधिकारी/कर्मचारी यांच्यामार्फत महापालिकेचे कार्यालयीन कामकाज आणि शहरातील विकासकामे सुरळीतपणे सुरु आहेत.

महानगरपालिकेचा आस्थापना खर्च ३५% च्या मर्यादेत ठेवून, पदभरती संदर्भात निर्णय घेण्यास महानगरपालिका सक्षम आहे.

महाराष्ट्र अंधश्रध्दा निर्मूलन समितीचे कार्याध्यक्ष डॉ.नरेंद्र दाभोलकर व कॉमेड गोविंद पानसरे यांच्या हत्येबाबत

(९०) * ४४४३९ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दक्षिणेतील विचारवंत गौरी लंकेश यांच्या हत्येप्रकरणी आरोपींना कर्नाटक पोलीस महाराष्ट्रात येऊन अटक करून घेऊन गेलेत परंतु कॉमेड गोविंद पानसरे यांची हत्या करणारे मारेकरी यांना पकडण्यात आले नसल्याने मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने सीबीआय सहसंचालक व राज्याच्या अतिरिक्त मुख्य सचिवांना समन्स बजावले असल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाराष्ट्र अंधश्रध्दा निर्मूलन समितीचे कार्याध्यक्ष डॉ.नरेंद्र दाभोलकर यांच्या हत्ये प्रकरणात सचिन अंदुरे आणि इतर दोघांना अटक केल्याचे दिनांक २० ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी अटक करण्यात आलेल्या गुन्हेगारांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच प्रश्नोक्त भाग (१) बाबत तपास पूर्ण करण्यास व आरोपींना पकडण्यास शासनास अपयश येत असल्याकारणास्तव कारवाई करण्यात अजून किती कालावधी लागणार असून यासंदर्भात शासन सविस्तर खुलासा करणार आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी सी.बी.आय, सहसंचालक व राज्याच्या अतिरिक्त मुख्य सचिव (गृह) यांना दिनांक १७/०७/२०१८ रोजी मा.उच्च न्यायालयात उपस्थित राहण्यास आदेशित केले होते.

(२) व (३) डॉ.नरेंद्र दाभोलकर यांच्या हत्येच्या गुन्ह्याचा तपास सी.बी.आय. कडून करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ शहराला पाणीपुरवठा करण्यासाठी मंजूर
अमृत योजनेचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(९१) * ४४५४६ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ शहराला चौवीस तास पाणीपुरवठा करण्यासाठी शासनाने ३०२ कोटींची अमृत योजना मंजूर करून सुद्धा ती योजना पूर्ण न झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेसाठी संपूर्ण शहरामध्ये पाईपलाईन टाकण्यासाठी खड्डे करून ठेवल्यामुळे शहरातील संपूर्ण रस्ता चिखलमय झाला असल्याने अपघाताचे प्रमाण वाढले आहे तसेच रस्ता पूर्ववत करण्याची जबाबदारी संबंधित कंत्राटदाराची असताना चार महिने उलटूनही रस्त्याचे काम सुरु करण्यात आले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, बेंबळा प्रकल्पाचे काम पूर्ण न झाल्याची कारणे काय आहेत, तसेच तेथील पालकमंत्र्यांनी माहे मे, २०१८ अखेरीस सदर काम पूर्ण होईल असे आश्वासन दिले होते, त्यानुसार यवतमाळकरांना पाणी मिळणे अपेक्षित असताना शहराला पाणी न देण्याची कारणे काय आहेत, सदर प्रकल्पाचे पाणी केव्हापर्यंत देण्यात येईल,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून यवतमाळ शहराला पाणीपुरवठा करण्यासाठी मंजूर अमृत योजनेचे काम पूर्ण करण्याबाबत तसेच नगर परिषदेला आर्थिक मदत देऊन नवीन रस्त्यांचे बांधकाम करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) यवतमाळ शहर पाणीपुरवठा योजना अमृत अभियानांतर्गत मंजूर असून, या योजनेच्या मूळ करारनाम्यानुसार सदर प्रकल्पाची कालमर्यादा ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंत होती.

तथापि, सुधारीत करारनाम्यानुसार प्रकल्पाची कालमर्यादा माहे ऑगस्ट, २०१९ अखेर निश्चित करण्यात आली आहे.

(२) या योजनेत प्रस्तावित असलेली पाईपलाईन टाकत असताना रस्त्यावर खड्डे निर्माण झालेले होते. सदरचे खड्डे कंत्राटदारामार्फत वेळोवेळी बुजविण्यात आलेले असल्याचे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत शासनास कळविण्यात आले आहे.

(३)

- या योजनेंतर्गत बेंबळा प्रकल्प उद्भवावरून पाणीपुरवठा करणेकरीता आवश्यक उपांगांची कामे पूर्ण करून दिनांक १ जून, २०१८ रोजी सदर उध्ववाहिनी कार्यान्वित करण्यात आली.
- तथापि, उध्ववाहिनी कार्यान्वित करताना काही पाईप्स फुटल्याने संपूर्ण पाईपलाईन त्वरीत काढून नव्याने पाईप लाईन विनामुल्य बदलण्याचे निर्देश महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत कंत्राटदारास देण्यात आले आहेत.
- त्यानुसार नवीन पाईपलाईन टाकण्याची कामे कंत्राटदारामार्फत सुरु केली आहेत.

- दरम्यानच्या कालावधीत निळोणा व चापडोह या स्रोतावरून शहरास पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे.

(४) व (५) सदर प्रकल्पाच्या विहित कालमर्यादेनुसार प्रकल्पाची सर्व कामे माहे ऑगस्ट, २०१९ अखेर पूर्ण करण्याचे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाचे नियोजन आहे.

तसेच शहरामध्ये पाईपलाईन टाकल्यामुळे होणारे खड्डे बुजविण्याची कार्यवाही कंत्राटदारामार्फत करण्यात येणार आहे.

राज्य महिला आयोगाने तुरुंगातील महिला कैद्यांच्या विदारक अवस्थेचा सादर केलेल्या अहवालाबाबत

(९२) * ४५४०७ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य महिला आयोगाने तुरुंगातील महिला कैद्यांच्या विदारक अवस्थेचा अहवाल मंजुळा शेटये मृत्यू प्रकरणानंतर शासनाला सादर केला असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, परदेशी महिला कैद्यांना मायदेशी पाठविण्यासाठी नियमानुसार प्रक्रिया सुरु करणे गरजेचे असून महिला कैद्यांची वाढती संख्या लक्षात घेता नवीन खुल्या प्रकारचे कारागृह सुरु करून महिलांसाठी पाच वर्षांची शिक्षेची अट शिथिल करून ती तीन वर्षे करण्याचा प्रस्ताव शासनानेपुढे मांडला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महिला कैद्यांची प्रकृती बिघडल्यानंतर तातडीने वैद्यकीय सेवा मिळण्याच्यादृष्टीने प्रत्येक कारागृहात महिला विभागामध्ये दोन महिला परिचारिकांची एकत्रित वेतनावर नेमुणाक करावी असेही नमूद केले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

सदर अहवाल शासनास प्राप्त झाला असून, त्यानुषंगाने अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून अभिप्राय मागविण्यात आले आहेत.

(२) व (३) सदर प्रस्तावांबाबत अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून अधिक माहिती मागविण्यात आली आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे महानगरपालिकेच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागातर्फे
गरोदर मातांची मोफत प्रसुतीपूर्व सोनोग्राफी
व अॅन्युअली स्कॅन तपासणी करण्याबाबत**

(९३) * ४४६६९ श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे महानगरपालिकेच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागातर्फे गरोदर मातांची मोफत प्रसुतीपूर्व सोनोग्राफी व अॅन्युअली स्कॅन तपासणी करण्यात येणार असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजना पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी असून त्याकरीता साडेबारा कोटींचा खर्चाचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदरहू प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर योजनेवरील खर्च ठाणे महानगरपालिकेच्या निधीतून करण्याचे प्रस्तावित आहे. यास्तव, ठाणे महानगरपालिकेने शासनास प्रस्ताव सादर केला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजा जरीफटका (नागपूर) येथे झुडपी जंगल जमिनीवर पोलीस
महासंचालक शिबिर कार्यालय उभारण्यात आल्याबाबत**

(९४) * ४६१६६ श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजा जरीफटका (जि.नागपूर) गट नंबर ८९ नगर भूमापन क्रमांक २४६७ या जमिनीच्या ७/१२ वर झुडपी जंगल अशी नोंद असतानाही पोलीस महासंचालक शिबिर कार्यालय उभारण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जमीन पोलीस आयुक्त यांना कधी व कोणत्या आदेशाने प्रदान करण्यात आली असून उक्त जमिनीवर बांधकाम करण्यापूर्वी सर्व संबंधित विभागाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यात आले काय,

(३) असल्यास, सदर बांधकाम तांत्रिक बाबींची पूर्तता न करता व नगररचना विभागाकडून नकाशास मंजूरी न घेता अनधिकृतपणे करण्यात आल्यामुळे स्थानिक प्राधिकरणाकडून बांधकाम थांबविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) उक्त जमिनीवर पोलीस महासंचालक शिबिर कार्यालय इमारतीचे बांधकाम सुरु होते. तथापि, महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित यांच्या दिनांक ०७/०९/२०१८ च्या पत्राद्वारे उक्त काम थांबविण्याबाबत आदेश देण्यात आले आहेत.

उक्त जमिनीवर बांधकामाकरीता आवश्यक संबंधित विभागाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्रे प्राप्त करून घेण्यात आली आहेत.

उक्त बांधकामाचे नकाशे सहसंचालक, नगररचना विभाग, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर यांच्याकडे मंजूरीसाठी सादर केले असता त्यांचेकडील पत्र दिनांक २६/०२/२०१७ नुसार २ अटींच्या अधीन राहून उक्त बांधकामास तत्त्वतः मान्यता प्रदान केली असल्याचे कळविले आहे.

उक्त जमिनीवरील झुडपी जंगल निर्वनीकरण करण्याबाबतचा प्रस्ताव उपवनसंरक्षक, नागपूर वन विभाग, नागपूर यांच्याकडे सादर करण्याची कार्यवाही क्षेत्रियस्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई शहरात पदपथांवर अनधिकृतपणे मासे विक्रीचा व्यवसाय करणाऱ्या परप्रांतियांच्या विरोधात कारवाई करण्याबाबत

(९५) * ४५६६० श्री.रमेश पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहरात पदपथांवर अनधिकृतपणे मासे विक्रीचा व्यवसाय करणाऱ्या परप्रांतियांच्या विरोधात शासनाने कोणतीही कारवाई न करता फक्त मासेमारी करणाऱ्या कोळी महिलांवर कारवाई केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रस्त्यावर मासे विक्रीचा व्यवसाय करणाऱ्यांना पाणी, वीज आणि प्रसाधनगृहे इत्यादी सुविधा देणे बाजार विभागाच्या अखत्यारित नसल्याचे स्पष्टीकरण पालिका आयुक्तांनी दिल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीच्या अधिकृत मंड्यांव्यतिरिक्त इतरत्र मासळी विक्री व्यवसाय करणाऱ्या अनधिकृत विक्रेत्यांवर महानगरपालिकेमार्फत मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ४१०(१) अन्वये वेळोवेळी कारवाई करण्यात येते.

(२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीच्या अधिकृत मंड्यांमध्ये मासळी विक्रीचा व्यवसाय करणाऱ्या विक्रेत्यांना महानगरपालिकेमार्फत अनुज्ञापत्रे देण्यात आली असून, तेथे त्यांना वीज, पाणी, प्रसाधनगृहे इत्यादी सुविधा महानगरपालिकेमार्फत उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

(३) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नालासोपारा व विरार तसेच बोईसर परिसर (जि.पालघर)
येथील वाहतूक कोंडीबाबत**

(९६) * ४६०५२ श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नालासोपारा व विरार (पूर्व-पश्चिम भाग) तसेच बोईसर परिसर (जि.पालघर) येथे नियमित पाण्याचे टँकर, विनापरवाना चालत असलेल्या रिक्शा यामुळे मोठ्या प्रमाणावर वाहतूक कोंडीची समस्या उद्भवत असून नागरिकांना जीव मुठीत धरून प्रवास करावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर परिसरात ट्रॅफिक पोलीस कधीच उपलब्ध नसल्याबाबत तसेच वाहतूक कोंडीच्या समस्येबाबत स्थानिक महिला, नागरिकांनी व प्रवाशांनी वाहतूक कोंडीच्या संबंधित पोलीस विभागाला कळवूनही उक्त प्रकरणी जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष केले जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय.

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त परिसरातील वाहतूक कोंडी प्रश्न तात्काळ सोडविण्यासाठी कोणती कडक कारवाई केली वा करण्यात येत आहे.

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

वसई विरार शहर महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये समाविष्ट असलेल्या गावांना पाणी टंचाईचा प्रश्न उद्भवत असल्याने टॅकरद्वारे पाणीपुरवठा करण्यात येतो. माहे जुलै, २०१७ अखेर पालघर जिल्हामध्ये एकूण २०,२४६ अॅटोरिक्षा होत्या. जुलै, २०१७ पासून अॅटो रिक्सा परमिट खुले केल्याने ऑक्टोबर अखेर अॅटो रिक्सांच्या संख्येमध्ये ११,१९२ ने वाढ होवून आजमितास एकूण ३१,४४६ अॅटोरिक्षा आहेत. तसेच शहराच्या वाढत्या लोकसंख्येच्या तुलनेत वाहनाच्या संख्येत झालेली प्रचंड वाढ व उपलब्ध असलेले रस्ते हे वाहनांचे पार्किंग व फेरीवाले यांनी व्यापल्यामुळे शहराच्या काही भागामध्ये वाहतुकीच्या वेळेत अधून मधून वाहतूक कोंडी होत असते. परंतु दैनंदिन कर्तव्यावर नेमेलेले वाहतूक पोलिसांकरवी वाहतूक सुरळीत ठेवण्यात येते. याशिवाय माहे जानेवारी, २०१८ ते माहे ऑक्टोबर अखेर वाहतूक नियमाचे उल्लंघन करणाऱ्या १५४ पाणीवाहतूक करणाऱ्या टॅकरचे चालक/मालक यांचे विरुद्ध महाराष्ट्र मोटार वाहन कायदा १९८८ अन्वये कारवाई करून एकूण १,४८,४००/- रुपये तडजोड शुल्क आकारण्यात आलेले आहे. तसेच १२८८४ अॅटो रिक्साचे चालक/मालक यांचेविरुद्ध महाराष्ट्र मोटार वाहन कायदा १९८८ अन्वये कारवाई करून एकूण ५५,११,१००/- रुपये तडजोड शुल्क आकारण्यात आले आहे.

तसेच बोईसर परिसरात औद्योगिक महामंडळ एमआयडीसी बोईसर मधून पाण्याचा पुरवठा केला जातो. बोईसर पुर्व परिसरात काही ठिकाणी टँकरने पाणीपुरवठा केला जातो. तसेच बोईसर परिसरात रेल्वे स्टेशन असल्याने उपलब्ध असलेले रस्ते हे वाहनांचे पार्किंग व फेरीवाले यांनी व्यापल्यामुळे बोईसर रेल्वे परिसरामध्ये अधुन मधुन वाहतूक कोंडी होत असते. परंतु दैनंदिन कर्तव्यावर नेमलेले वाहतूक पोलिसांमार्फत वाहतूक सुरळीत ठेवण्यात येते व बीट कर्मचारी यांना नियमित पेट्रोलिंग नेमण्यात येते.

(२) व (३) वसई विरार शहर महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये एकूण ४२ ठिकाणी नियमित वाहतूक पोलीस कर्मचारी कर्तव्यासाठी नेमण्यात येवून वाहतूक नियमन करण्यात येते. तसेच बोईसर परिसरामध्ये स्थानिक पोलीस ठाणेमार्फत एकूण ६ पोलीस कर्मचारी नेमण्यात येवून वाहतूक नियमन करण्यात येते वाहतूक नियम मोडणाऱ्या वाहन चालकांवर कठोर कारवाई करून संबंधिताविरुद्ध गुन्हा दाखल करून दंड वसूल करण्यात येतो.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिरानंदानी, पवई येथे विविध ठिकाणी वाहने अनधिकृत संशयरित्या पार्किंग होत असल्याबाबत

(९७) * ४६०१७ श्री.रामनिवास सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिरानंदानी, पवई येथे विविध ठिकाणी वाहने अनधिकृतपणे संशयरित्या पार्क केली जात असल्याचे माहे ऑक्टोंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अनधिकृत पार्किंग करून वाहतूक कोंडी करणाऱ्या वाहनांवर विशेष भरारी पथक नेमून कारवाई करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ११ ऑक्टोंबर, २०१८ रोजी सह पोलीस आयुक्त, वाहतूक मुंबई व पोलीस उपायुक्त, परिमंडळ-१० एमआयडीसी, अंधेरी पूर्व यांच्याकडे केलेल्या पत्रव्यवहाराच्या अनुषंगाने कोणतीच कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

सदर ठिकाणी अनधिकृत संशयीत वाहने मिळून आलेली नाही. परंतु रस्त्यावर बेवारस अनधिकृतपणे सोडून दिलेली वाहने यांच्यावर गृह विभाग, शासन परिपत्रक, दिनांक ०९/१०/२०१८ मध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार योग्य ती कारवाई करण्यात येत आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या अर्जांच्या अनुषंगाने साकीनाका विभागाकडून पोलीस उपनिरीक्षक दर्जाचा एक अधिकारी व ४ अंमलदारासह दिनांक ०४/०१/२०१८ पासून विशेष पथकाची नेमणूक करण्यात आलेली आहे. या पथकाकडून सदर ठिकाणी अनधिकृतपणे पार्क केलेल्या वाहनांवर ई-चलन माध्यमातून एकूण ३६० वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करण्यात आलेली असून सदरची कारवाई यापुढेही निरंतर चालू ठेवण्याबाबत आदेशित करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

देशात तसेच राज्यात मोमो, किकि चॅलेंज आणि मेरी पॉपिन्स ह्या जीवघेण्या खेळांचे प्रमाण वाढत असल्याबाबत

(९८) * ४४३२२ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देशात तसेच राज्यात गत वर्षी ब्ल्यू व्हेल या अत्यंत घातक अशा मोबाईल गेममुळे अनेक जणांचा बळी गेला असून आता मोमो, किकि चॅलेंज आणि मेरी पॉपिन्स हे जीवघेणे खेळ आल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जीवघेण्या खेळांवर बंदी घालण्याकरीता तसेच सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये जनजागृती करण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच अशा प्रकारचे विदेशी खेळ आपल्या देशात रोखण्याकरीता कोणते विशेष प्रयत्न शासनामार्फत करण्यात येत आहेत व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय बाल अधिकार आयोग, नवी दिल्ली यांनी दिनांक ०६/९/२०१८ रोजी प्रसिध्द पत्रकामध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार राज्यातील सर्व पोलीस घटकांमार्फत शाळा / महाविद्यालयातील मुले, शिक्षक किशोरवयीन मुले व पदाधिकारी यांच्यामध्ये सदरच्या गेमबाबत जनजागृती करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई येथील लालबागचा राजा गणपती मंडळाच्या मुजोर
कार्यकर्त्यांकडून दर्शनासाठी आलेल्या भाविकांना
केलेली धक्काबुक्की व मारहाणीबाबत**

(९९) * ४४५३८ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर,
अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) मुंबई येथील लालबागचा राजा गणपती मंडळाच्या मुजोर कार्यकर्त्यांकडून दर्शनासाठी आलेल्या भाविकांशी धक्काबुक्की, मारहाण, महिला भाविकांना असभ्य वर्तन, पोलिसांशी हुज्जत घालणे, हात उगारणे अशा गंभीर घटना गणेशोत्सवाच्या काळात माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची मा.धर्मादाय आयुक्त यांनी गंभीर दखल घेऊन व्यवस्थेची प्रत्यक्ष पाहणी केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार चौकशीअंती गणेशोत्सव मंडळाच्या मुजोर कार्यकर्त्यांना समज देण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

सदर प्रकरणी काळाचौकी पोलीस ठाणे क्षेत्रात दिनांक १८/०९/२०१८ रोजी लालबाग गणेश उत्सव मंडळाचे कार्यकर्ते व पोलीस यांच्यात बाचाबाची झाली आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी वर्तमानपत्रामध्ये व दुरचित्रवाणी वरील बातमीच्या अनुषंगाने चौकशीचे आदेश धर्मादाय आयुक्त यांनी दिले होते. चौकशीअंती, धर्मादाय आयुक्त यांनी दिनांक १२/१०/२०१८ रोजी आदेश पारित केले असून, या आदेशान्वये, सर्वाना योग्य प्रकारे दर्शन मिळावे, याकरीता धर्मादाय आयुक्त कार्यालयाचा प्रतिनिधी, मंडळाचा प्रतिनिधी व पोलीसांचा विभागाचा प्रतिनिधी अशी त्रिसदस्यीय समिती गठित करावी व या समितीने गणेशोत्सवाच्यावेळी आठ दिवस आधी बैठक घेऊन सर्व प्रकारच्या दर्शन रांगेचे नियोजन करण्यासाठी धोरण निश्चित करावे, असे निर्देश दिले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भायखळा तुरुंगात महिला कैदी आजारी पडून जे-जे

रुग्णालयात दाखल करण्यात आल्याबाबत

(१००) * ४४८५० श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भायखळा तुरुंगात माहे जुलै महिन्यात ८५ महिला कैदी आजारी पडून जे-जे रुग्णालयात दाखल करण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, अचानक मोठ्या प्रमाणात कैदी आजारी पडण्याचे कारणे काय असून भविष्यात अशाप्रकारची घटना घडू नये याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे व त्याचे स्वरूप काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) भायखळा जिल्हा कारागृहामध्ये दिनांक २०/०७/२०१८ रोजी सकाळी ८७ महिला बंद्यांना साधारणतः मळमळ होणे, उलटीसारखे वाटणे, कोरड्या उलटी होणे ही लक्षणे प्रामुख्याने आढळून आल्याने त्यांना जे.जे.रुग्णालय, मुंबई येथे दाखल करण्यात आले होते. जे.जे.रुग्णालयातील वैद्यकीय अहवालानुसार ७९ महिला बंद्यांना गॅस्ट्रायटीस (gastritis) या आजाराचे निदान झालेले आहे. जे.जे.रुग्णालयामार्फत प्राप्त अहवालानुसार महिला रुग्ण बंद्यांची लक्षणे ही पावसाळ्यातील हवामान बदलामुळे (Monsoon related illness) झाले असल्याचे नमूद केले आहे.

अशा घटना घडू नये म्हणून कारागृहातील बंद्यांना पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यात येत असलेल्या टाक्या वेळोवेळी स्वच्छ करण्यात येत आहेत व पिण्याचे पाण्याचे परिक्षण वेळोवेळी करण्यात येत आहे. तसेच प्रतिबंधक औषधांचे तपासणी व खात्री करून वाटप करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे. कारागृहातील धान्याचा साठा व तयार केलेले जेवण यांची तपासणी रोजच्या रोज करण्यात येत आहे. कैद्यांना देण्यात येणाऱ्या आहार व कारागृहातील स्वच्छतेबाबत अधिष्ठाता सर जे.जे.समुह रुग्णालये, मुंबई यांचेकडून समिती गठीत करण्यात आलेली असून सदर समिती प्रत्येक महिन्यातून एकदा अचानकपणे कारागृहास भेट देते. सदर भेटी दरम्यान कारागृहातील सर्व विभागांची पाहणी केली जाते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भायखळा येथील वीरमाता जिजाबाई भोसले उद्यान व प्राणी
संग्रालयामार्फत पिंजऱ्याचे बांधकामाबाबत**

(१०१) * ४४९२५ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, अॅड.राहुल नार्वेकर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भायखळा येथील वीरमाता जिजाबाई भोसले उद्यान व प्राणी संग्रालयामार्फत पिंजऱ्याचे बांधकाम करण्याकरीता अनुभवाची चुकीची कागदपत्रे सादर करणाऱ्या "हायवे कन्स्ट्रक्शन" या कंपनीला कंत्राट दिले असल्याचे दिनांक ०२/०८/२०१८ रोजी वा त्यासुमारास निर्देशनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) भायखळा येथील वीरमाता जिजाबाई भोसले उद्यान व प्राणीसंग्रहालयातील प्राण्यांकरीता एकूण १० पिंजरे बांधण्याकरीता दिनांक ०४/०९/२०१७ रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत राबविण्यात आलेल्या ई-निविदा प्रक्रियेत एकूण ४ कंत्राटदारांनी ई-निविदा सादर केल्या.

सदर निविदा पडताळणीअंती तांत्रिक व अनुभवाच्या अटी व शर्तीनुसार ३ निविदाकारांच्या निविदा पात्र ठरविण्यात आल्या.

सदर पात्र निविदांमध्ये मे.हायवे कन्स्ट्रक्शन कंपनी यांची निविदा लघुत्तम दराची असल्यामुळे स्थायी समितीच्या दिनांक ०८/०८/२०१८ रोजीच्या ठरावानुसार मे.हायवे कन्स्ट्रक्शन कंपनी यांची कंत्राटदार म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

**मुंबईत एकमजली झोपडीधारकांकडे सन २००० पूर्वीचे वास्तव्याचे पुरावे
असल्यास झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेचा लाभ देण्याबाबत**

(१०२) * ४५३८४ श्री.विलास पोतनीस, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत एकमजली झोपडीधारकांकडे सन २००० पूर्वीचे वास्तव्याचे पुरावे असल्यास त्यांनाही झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेचा लाभ देण्यात यावा अश्या मागणीचा प्रस्ताव मुंबई महानगरपालिकेने मंजूर करून शासनाकडे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान पाठविण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावासंदर्भात शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, त्यांचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा स्वरूपाचा ठराव महापौर, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी दिनांक ०४ ऑक्टोबर, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास सादर केला आहे.

(२) व (३) सदर ठरावाच्या अनुषंगाने गृहनिर्माण विभागाचे अभिप्राय प्राप्त करून घेण्यात येत आहेत.

**पुण्याच्या हिंजवडी परिसरातील ऊसतोड कामगारांच्या
मुर्लीवर लैंगिक अत्याचार झाल्याबाबत**

(१०३) * ४४२२४ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नरेंद्र दराडे, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुण्याच्या हिंजवडी परिसरातील एका ऊसतोड कामगाराच्या १२ वर्षीय २ अल्पवयीन मुलींवर लैंगिक अत्याचार झाल्याची दुर्दैवी घटना दिनांक २० सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर घटनेमुळे परिसरात संतापाची तीव्र भावना पसरली असून आरोपींना तात्काळ अटक करून उक्त घटनेचा खटला जलदगती न्यायालयात चालवावा अशी मागणी लोकप्रतिनिधी आणि पिडीत मुलींच्या पालकांनी मा.मुख्यमंत्र्यांकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने त्वरित निर्णय घेवून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) सदर घटनेचा खटला जलदगती न्यायालयात चालविण्याची विनंती मा.लोकप्रतिनिधी यांनी केली आहे.
- (३) सदर घटनेबाबत फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून हिंजवडी पोलीस स्टेशन, पिंपरी येथे गु.र.नं. ४९४/२०१८ भा.दं.वि. कलम ३६६(अ),३७६(ड) सह लैंगिक अपराधापासून बालकांचे संरक्षण अधिनियम २०१२ चे कलम ३,४,५ (ग) प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर गुन्ह्यामध्ये ३७६ (ए बी), ३७६ (डी बी), ३७६,३७७ पोक्सो कलम ५(एम) ६ सह अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती अत्याचार प्रतिबंधक अधिनियम सन २०१६ चे कलम ३(१)(डब्ल्यु)(ii) अन्वये आरोपीतांविरुद्ध गुन्ह्यात कलमवाढ करण्यात आली आहे. सदर गुन्ह्यातील तीन आरोपी क्र.१, ३ व ४ यांना अटक करण्यात आली व चौथा आरोपी क्र. २ विधी संघर्षग्रस्त बालक यास ताब्यात घेण्यात आले. सध्या आरोपी क्र.१, ३ व ४ हे येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथे न्यायालयीन कोठडीत आहेत व आरोपी क्र. २ विधी संघर्षग्रस्त बालक हा जामिनावर आहे. सद्यःस्थितीत दाखल गुन्ह्याचा पोलीस तपास चालू आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद महानगरपालिका क्षेत्रातील मराठी माध्यमांच्या
सर्व शाळांना निवासी दराने कर लागू करणेबाबत**

(१०४) * ४४७७६ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दत्तात्रय सावंत :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद महानगरपालिकेने शहरातील मराठी माध्यमांच्या शाळांना निवासी दराने मालमत्ता कर लावण्याबाबत निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच सदर निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) औरंगाबाद महानगरपालिकेने सर्वसाधारण सभेच्या दिनांक ७/२/२०१४ रोजीच्या ठरावानुसार शैक्षणिक संस्थांना खालीलप्रमाणे मालमत्ता कर लागू केले आहेत.

- अनुदानित शैक्षणिक संस्थांना निवासी दराने म्हणजेच ३०% सामान्य कर व नियमानुसार इतर कर,
- विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांना व्यापारी मिळकतीसाठी असलेल्या ४५% ऐवजी ३७.५% दराने सामान्य कर,
- वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या फक्त रुग्णालयासाठी वापर होणाऱ्या इमारतींना व्यावसायिक वापराच्या इमारतीसाठी असलेला ४५% सामान्य कर व नियमानुसार इतर कर.

सर्वसाधारण सभेने दिनांक ७/२/२०१४ रोजी केलेल्या ठरावा अन्वये सन २०१८-१९ साठी शैक्षणिक संस्थांना मालमत्ता कर लागू करण्याबाबत महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण सभेने दिनांक १९/३/२०१८ रोजी ठराव संमत केला आहे. सदर ठरावानुसार कर वसुलीची कार्यवाही महानगरपालिकेकडून करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर महानगरपालिकेच्या महापौरांनी स्वतःच्या मुलाला
महानगरपालिकेच्या खर्चाने अमेरिकेला नेल्याबाबत**

(१०५) * ४४३३३ श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर महानगरपालिकेची आर्थिक स्थिती ठिक नसताना तसेच निधी अभावी विकास कामे प्रलंबित असताना नागपूर महानगरपालिकेच्या महापौरांनी स्वतःच्या मुलाला खाजगी सचिव या पदावर दाखवून अमेरिकेला महानगरपालिकेच्या खर्चाने घेऊन गेल्याची बाब दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गत ११ महिन्यात त्यांनी महानगरपालिकेच्या पैशाने ११ विदेश दौरे केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४)

- आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांच्या प्राप्त अहवालानुसार,
- महानगरपालिकेतर्फे विद्यमान महापौरांच्या मुलाची खाजगी सचिव म्हणून नेमणूक केलेली नाही.
- तसेच त्यांच्या सॅन फ्रॅन्सीस्को येथील दौऱ्यासाठी त्यांचा तसेच त्यांच्या मुलाच्या दौऱ्यासाठी नागपूर महानगरपालिकेकडून कोणताही खर्च करण्यात आलेला नाही.
- नागपूर महानगरपालिकेच्या विद्यमान महापौर यांनी मागील दिड वर्षात एकूण ०६ विदेश दौरे केलेले असून, या दौऱ्यांचा खर्च संबंधित आयोजक संस्थांनी केलेला आहे.

राज्यात सायबर पोलीस ठाणे सुरु करण्याबाबत

(१०६) * ४४२७६ अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सायबर प्रकल्पांतर्गत सर्व जिल्ह्यांमध्ये अद्यावत ४७ सायबर पोलीस ठाणे सुरु करून त्यासाठी ६५० कोटी निधी देण्याची ग्वाही दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास देण्यात आली असूनही सायबर पोलीस ठाणे उभारण्याची घोषणा झाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुण्यातील एका बँकेवर सायबर हल्ला करून ९४ कोटी रुपयांची फसवणूक केल्यानंतर तसेच गतवर्षीच्या आकडेवारीनुसार सायबर गुन्ह्यांमध्ये ४१ टक्क्यांनी वाढ होऊनही सायबर ठाणे सुरु करण्याचे काम अद्याप प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सध्या पोलिसांच्या सायबर सेल मधून सीडीआर (कॉल डिटेल्स रेकॉर्ड) आणि एसडीआर (सबस्क्राबर डिटेल्स रेकॉर्ड) तपासणीचे काम करण्यात येत असून सायबर गुन्हे रोखण्यासाठी आवश्यक असलेले आधुनिक प्रशिक्षण वाढविण्याची गरज लक्षात घेता तसेच सायबर पोलीस ठाण्यासाठी स्वतंत्र इमारत, प्रशिक्षित कर्मचारी आदींची आवश्यकता पहाता विनाविलंब सायबर पोलीस ठाणे व प्रशिक्षित कर्मचारी वर्ग मोठ्या प्रमाणात उपलब्ध करून देण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) राज्यातील सर्व जिल्हे व पोलीस आयुक्तालय मध्ये मिळून एकूण ४७ सायबर लॅब दिनांक १५/०८/२०१६ पासून सुरु करण्यात आल्या आहेत. सायबर गुन्ह्याची तात्काळ दखल घेता यावी व तपासाला गती मिळावी याकरीता शासन अधिसूचना दिनांक १५/११/२०१६ नुसार सर्व जिल्ह्यातील / आयुक्तालयातील ४३ सायबर लॅबना 'सायबर पोलीस ठाणे' असे घोषित करण्यात आले आहे, त्यापैकी आता पर्यंत ३६ सायबर पोलीस ठाणे कार्यान्वित झाले आहेत. उर्वरित ७ सायबर पोलीस ठाणे कार्यान्वित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) सायबर लॅब/पोलीस ठाणे यांना गुन्हे तपासाकरीता आधुनिक यंत्रसामुग्री (सॉफ्टवेअर व हार्डवेअर) पुरविण्यात आल्या आहेत. तसेच Intellinex (CDR Analysis) या टुलमार्फत सीडीआर/एसडीआर तपासणीचे काम केले जाते.

सायबर गुन्हे रोखण्याकरीता पोलीस अधिकारी व कर्मचारी यांच्याकरीता वेळोवेळी प्रशिक्षण आयोजित करण्यात आले असून यामध्ये सी डॅक या संस्थेच्या मार्फतीने, १३८ अधिकारी यांना दिनांक २१/११/२०१६ ते दिनांक ११/०२/२०१७ रोजी प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे. सायबर लॅबकरीता खरेदी करण्यात आलेल्या सायबर फॉरेंसिक टूल्स व तंत्रज्ञान याबाबतचे वॅंडर टूल्स ट्रेनिंगद्वारे दोन टप्प्यात दिनांक ११/०९/२०१७ ते ०७/११/२०१७ या दरम्यान एकूण ४९ पोलीस अधिकारी व ११ पोलीस अंमलदार यांना प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे. सतर्कता जागरूकता सप्ताह अंतर्गत बॅक ऑफ इंडिया, बेलापूर, नवी मुंबई यांचे तर्फे महाराष्ट्रातील पोलीस अधिकारी व अंमलदार यांचेकरीता दिनांक ०१/११/२०१८ व दिनांक ०२/११/२०१८ अशी दोन दिवस कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. एकूण ४९ पोलीस अधिकारी व अंमलदार यांनी कार्यशाळेत सहभाग घेतलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सन १९७५-७७ च्या आणीबाणी कालावधीत तुरंगात असलेल्या
लोकशाहीवादी कार्यकर्त्यांना पेन्शन सुरु करण्याबाबत**

(१०७) * ४४३९८ श्री.कपिल पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३७८८९ ला दिनांक ७ मार्च, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन १९७५-७७ च्या आणीबाणी कालावधीत कारावास भोगलेल्या लोकशाहीवादी कार्यकर्त्यांना पेन्शन सुरु करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सन २००५ मध्ये मुंबई शहर/उपनगरामध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे कारागृहाच्या अभिलेख कक्षात पावसाचे पाणी शिरल्यामुळे लोकशाहीवादी बंद्यांचे सर्व अभिलेख भिजून खराब झाले असल्याने संबंधित माहिती उपलब्ध होण्यास अडचण निर्माण झाली असल्याचे अधीक्षक, मुंबई मध्यवर्ती कारागृह यांनी कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित पेन्शन योजना सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याचे स्वरूप काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) होय.

(३) सन १९७५ ते १९७७ मधील आणीबाणीच्या कालावधीत लोकशाहीकरीता लढा देणाऱ्या व्यक्तींना बंदिवास सोसावा लागला अशा व्यक्तींचा सन्मान/यथोचित गौरव करण्यासंबंधी शासन निर्णय क्र. निवृत्ते-१०१५/प्र.क्र २६१/२०१५/(२०१८) /स्वासैक-१, दिनांक ०३/०७/२०१८ अन्वये "आणीबाणीच्या काळात एक महिन्यापेक्षा जास्त कारावास भोगलेल्या व्यक्तींना दरमहा दहा हजार व त्यांच्या पश्चात त्यांच्या पत्नीस/पतीस पाच हजार रुपये मानधन देण्यात येईल तर एक महिन्यापेक्षा कमी कारावास भोगलेल्या व्यक्तींना दरमहा रुपये पाच हजार, तर त्यांच्या पश्चात त्यांच्या पत्नीस/पतीस रुपये अडीच हजार मानधन देण्यात येईल" असे धोरण ठरविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

**मुंबईतील वाहतूक कोंडीच्या प्रश्नावरील न्यायालयीन
आदेशाचे पालन होत नसल्याबाबत**

(१०८) * ४४५७० आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील वाहतूक कोंडीच्या प्रश्नावरील न्यायालयीन आदेशाची अंमलबजावणी राज्य शासन, वाहतूक पोलीस विभाग व मुंबई महापालिकेमार्फत होत नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी बॉम्बे बार असोशिएशनने माहे जानेवारी, २०१० मध्ये जनहित याचिका दाखल केली असून यासंदर्भात मा.उच्च न्यायालयाने वारंवार संबंधितांना आदेश देऊनही त्याचे पालन होत नसल्याप्रकरणी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) एक अन्य याचिका क्र. ९२/२०१३ प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार रस्त्यावर अनधिकृतरित्या पार्क केलेली / बेवारस वाहने हटविण्याबाबत गृह विभाग, शासन परिपत्रक, दिनांक ९/१०/२०१८ मध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार योग्य ती कार्यवाही करण्यात येत आहेत.

(२) मा.मुंबई उच्च न्यायालय येथे दाखल जनहित याचिका क्र. १८/२०१० (बॉम्बे बार असोसिएशन विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) मध्ये मा.न्यायालयाने, मुंबई शहरातील वाहनांची तसेच पादचारी यांची वाहतूक व्यवस्था सुरळीत, शिस्तबद्ध सुरु रहावी याकरीता उपाययोजना सूचविण्याकरीता अ.मु.स. (गृह) यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याचे दिनांक ७ मे, २०१२ अन्वये आदेश दिले. त्यास अनुसरून शासनाने दिनांक ६ जून, २०१२ च्या शासन निर्णयानुसार अ.मु.स. (गृह) यांच्या अध्यक्षतेखालील नऊ सदस्यीय उच्चस्तरीय समितीची स्थापना केली आहे. सदर समितीने जनहित याचिकेच्या अनुषंगाने आपला अहवाल मा.उच्च न्यायालयास सादर केलेला आहे.

मात्र, उच्चस्तरीय समिती यापुढेही चालू राहिल ही बाब लक्षात घेऊन समितीला सहाय्य करण्यासाठी १) आयुक्त (परिवहन), महाराष्ट्र राज्य आणि २) अतिरिक्त आयुक्त (रस्ते), बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांच्या अध्यक्षतेखाली दोन उपसमित्यांची स्थापना दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली.

मुंबईतील वाहतूक सुरळीत व शिस्तबद्ध व्हावी याकरीता उपाययोजना सुचविण्यासाठी उच्चस्तरीय समितीच्या दिनांक १८/०३/२०१४, ३०/०५/२०१४, ०८/०८/२०१६, २१/१२/२०१६ व दिनांक ०६/०२/२०१८ रोजी आयोजित बैठकीत सर्व संबंधितांना आवश्यक ते निर्देश देण्यात आले आहेत. त्यास अनुसरून वाहतूक सुविधा, जसे झेब्रा क्रॉसिंग पेंटिंग, रस्ता दुभाजक बसविणे, दिशादर्शक/रस्ते नामफलक/चौक नामफलक बसविणे, इ. कामे करण्यात आली आहेत. तर मुंबईमधील प्रमुख रस्त्यांवर आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे दिशादर्शक, जागतिक वारसा वास्तु फलक, आवश्यकतेनुसार रोडसाईड फर्निचर ची कामे, सिग्नलव्यवस्था इ. कामे प्रस्तावित आहेत. तसेच वाहतूक पोलिसांच्या समन्वयाने आवश्यक कामे गरजेनुसार विविध ठिकाणी करण्यात येत आहेत.

त्याशिवाय परिवहन विभागामार्फत वेळोवेळी राबविण्यात येणाऱ्या रस्ते सुरक्षा अभियानामध्ये देखील वाहतूक सुरक्षेच्यादृष्टीने आवश्यक ते मार्गदर्शन करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत एक लाख शौचकुपांची कमतरता असल्याबाबत

(१०९) * ४४५२६ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेने गत वर्षभरात २२ हजार ७०० शौचकुप बांधण्याच्या निविदा सुमारे दुप्पट जादा दराने आल्या कारणास्तव रद्द केल्यामुळे शहरात एक लाख शौचकुपांची कमतरता निर्माण झाल्याची गंभीर बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई महानगरपालिकेने गत दोन वर्षात फक्त २ हजार ७०० शौचकुपे बांधले असून शौचकुपांच्या बांधकामाचा दर्जा निकृष्ट असल्याने नव्याने बांधण्यात आलेल्या शौचालयांची वर्षभरात दुरुस्ती करावी लागल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मुंबई सारख्या शहरात अधिकाधिक चांगल्या दर्जाची शौचकुपे उभारण्यासाठी शासनाने महानगरपालिकेला निर्देश दिले आहेत काय,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे अंशतः खरे आहे,

मुंबई शहरात झोपडपट्टी वसाहतीतील ६५.०५ लक्ष लोकसंख्येसाठी १,३०,१०३ शौचकुपांची आवश्यकता आहे. सध्या ७५,४६२ शौचकुपे उपलब्ध असून ती वापरात आहेत. तर ५४,६४१ शौचकुपांची कमतरता असल्याने त्यापैकी २२,७७४ शौचकुपांचे बांधकाम करण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने कंत्राट लॉट-११ अंतर्गत निविदा मागविण्यात आल्या होत्या.

सदर निविदा उघडल्यानंतर निविदाकारांनी सदर निविदा अति उच्च दराने भरल्याचे निदर्शनास आल्यावर नियमानुसार त्या निविदाकारांसोबत दर कमी करण्याबाबत वाटाघाटी करूनही दर कमी न झाल्याने हा कंत्राट लॉट-११ रद्द करण्यात आला.

याच कामासाठी पुनर्निविदा कंत्राट लॉट-११ (आर) अंतर्गत सप्टेंबर, २०१८ मध्ये निविदा मागविण्यात आल्या होत्या. यामधील ३८ पैकी २५ निविदांना प्रतिसाद मिळाला असून उर्वरित १३ निविदांचा प्रतिसाद नसल्याने त्यास मुदतवाढ देण्यात आली आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे,

कंत्राट लॉट-१० अंतर्गत २७२० शौचकुपे बांधण्यात आली आहेत. त्यापैकी ४६ शौचकुपे असलेल्या २ शौचालयांच्या युनिट मधील कामांबाबत मुंबई महानगरपालिकेकडे तक्रार प्राप्त झाली होती. त्या तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी केली असता तक्रारीमध्ये तथ्य आढळून आले. त्यामुळे या शौचालयांची आवश्यक दुरुस्ती संबंधित कंत्राटदारा मार्फत दायित्व कालावधी अंतर्गत मुंबई महानगरपालिकेमार्फत करून घेण्यात येत आहे.

(३) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत व इतर विविध कार्यक्रमांतर्गत बांधण्यात येणारी शौचालये चांगल्या दर्जाची असावीत, असे निदेश राज्य शासनामार्फत सर्वच नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वेळोवेळी देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर सुधार प्रन्यास अंतर्गत भुखंडाचे अवैद्यरित्या
वाटप करण्यात आल्याबाबत**

(११०) * ४५४९८ श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर सुधार प्रन्यास अंतर्गत ८५ भुखंडाचे अवैद्यरित्या वाटप झाले असून मौजे पारडी गट नं. १४/१ क्षेत्रफळ ३२०७.३५ चौ.मी. या नागपूर सुधार प्रन्यासच्या जागेवर कळमना पोलीस स्टेशनचे बांधकाम करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कळमना पोलीस स्टेशनसाठी शासनाने मंजूर केलेल्या जागेवर बांधकाम न करता वरील जागेवर बेकायदेशीररित्या बांधकामासाठी पोलीस आयुक्त, नागपूर यांनी कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग-१ यांना रुपये ३ कोटी प्रदान केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच नागपूर सुधार प्रन्यासच्या मालकीची मौजे लेंडा गट नंबर २५७/१ नभुक्र क्षेत्रफळ २२२१.४४ ही जागा विकत घेण्याच्या उद्देशाने पोलीस महासंचालक कार्यालयाने नागपूर सुधार प्रन्यासना रुपये ३०७६४९६८ एवढी रक्कम अदा केली असून उपरोक्त जमीन पोलीस आयुक्त, नागपूर यांना खरेदी हक्काने कायमस्वरूपी न देता २५ वर्षांच्या भाडेपट्टे कराराने देण्यात येवून सदर जमिनीवर बांधण्यात आलेल्या बजाजनगर पोलीस स्टेशनच्या नकाशास नगररचना विभागाची मान्यता नसतानाही अनधिकृत बांधकाम करण्यात आले असल्याने स्थानिक प्राधिकरणाने सदरचे बांधकाम थांबविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) नागपूर सुधार प्रन्यासकडून ८५ भूखंडांचे अवैधरित्या वाटप करण्यात आलेले नाही. नागपूर सुधार प्रन्यासच्या जागेवर कळमना पोलीस ठाण्याचे बांधकाम करण्यात आलेले नाही. उक्त पोलीस ठाण्याचे बांधकाम हे खसरा क्र. ३/२, ३/३, मौजा पारडी या जागेवर सुरु करण्यात आले. नागपूर सुधार प्रन्यासने दिलेल्या नोटीशीनंतर उक्त बांधकाम थांबविण्यात आले आहे.

उक्त जागा पोलीस विभागाच्या ताब्यात नसताना कळमना पोलीस स्टेशनचे बांधकाम का सुरु करण्यात आले, याबाबत पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडून अहवाल मागविण्यात आला आहे.

कळमना पोलीस स्टेशनच्या बांधकामासाठी रुपये २.३४ कोटी निधी सार्वजनिक बांधकाम विभागास वितरीत करण्यात आला आहे.

नागपूर सुधार प्रन्यास जमीन विनियोग १९८३ मधील तरतूदीनुसार मौजे लेंद्रा गट नंबर २५७/१ नभुक्र क्षेत्रफळ २२२१.४४ ही जमीन ३० वर्षांच्या भाडेपट्टीने घेण्यात आली आहे. उक्त जमिनीच्या भाड्यापोटी रुपये ३,०४,०७,२८०/- इतकी रक्कम नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर यांना अदा करण्यात आली आहे. उक्त जमिनीवर पोलीस ठाणे, बजाजनगर यांच्या प्रशासकीय इमारतीच्या बांधकामाचे आराखडे सह संचालक, नगररचना विभाग, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर यांच्याकडे मंजूरीसाठी सादर केले असता त्यांनी चार त्रुटींची पूर्तता करण्याबाबत कळविले आहे. त्यानुषंगाने उक्त जमिनीची सुधारित लीज डीड नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर यांच्याकडून करून घेण्यात आली आहे. तसेच, सुधारित आखीव पत्रिका प्राप्त करून नकाशा प्रमाणित करून मिळणेबाबत सह संचालक, नगररचना विभाग, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर यांच्याकडे क्षेत्रियस्तरावर पत्रव्यवहार करण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथे ऑनलाईन शॉपिंगमार्फत हुक्क्याचा
वापर होत असल्याबाबत**

(१११) * ४३९६७ श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील तरुणाई ऑनलाईन शॉपिंगचा वापर करून कॉलेज होस्टेल, कॉट बेसिसवर घेतलेले रूम्स, कॉलेज कट्टा इत्यादी ठिकाणी छुप्या पध्दतीने हुक्क्याचा वापर करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऑनलाईन शॉपिंग साईटवर हुक्का पॉट आणि हुक्का फ्लेवरकरीता आकर्षक सूट देण्यात येत असून अवघ्या २०० ते ३०० रुपयात हुक्का पॉट तर ३०० रुपयांत हवा तो फ्लेवर उपलब्ध करून तरुणाईला आमिष दाखविले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, हुक्क्यामध्ये वापरली जाणारी विविध फळे आणि फुलांच्या फ्लेवरमध्ये लिक्विड तंबाखू वापरला जात असून पारंपारिक हुक्क्यात तंबाखू आणि कोळसा वापरला जातो तर आधुनिक हुक्क्यात फ्लेवर्ड तंबाखू तसेच अफुची गोळी व गांजाची पूड टाकून अधिक स्ट्रॉंग करण्यात येत असल्यामुळे नशेचा परिणाम ८ ते १० तास टिकत असल्याचे ही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) अशी बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या कोटयवधी रुपयांसह
'लक्ष्मी एन्टरप्रायझेसचा' ठेकेदार बेपत्ता झाल्याबाबत**

(११२) * ४५०७६ श्री.जयंत पाटील, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली येथील सांडपाण्याची समस्या कायमस्वरूपी निकाली काढण्याकरीता कल्याण-डोंबिवली महापालिकेने ठेका निश्चित करून संभाजी नगर येथील 'लक्ष्मी एन्टरप्रायझेस' या ठेकेदाराला माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वर्कऑर्डर देवून १८ महिन्यात काम पूर्ण करण्याची अंतिम मुदत दिलेली असतानाही आजमितीस सदर प्रकल्पाचे काम सुरुच झालेले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास 'लक्ष्मी एन्टरप्रायझेसला दिलेले ३३ कोटी रूपये घेवून ठेकेदार गत १ वर्षांपासून बेपत्ता झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) केंद्र शासन पुरस्कृत अमृत अभियानांतर्गत सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या सेक्टर १२ मध्ये मलनिःसारण योजना राबविण्यासाठी रूपये १५३.३३ कोटी रकमेच्या प्रकल्प अहवालास मंजूरी देण्यात आलेली आहे.

सदर प्रकल्पाच्या कामासाठी ऑगस्ट, २०१७ मध्ये मे.लक्ष्मी कन्स्ट्रक्शन, अहमदाबाद या निविदाधारकास ३० महिने कालावधीकरीता कार्यादेश देण्यात आलेले आहे.

सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण ही अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून कार्यरत आहेत.

सद्यःस्थितीत सदर प्रकल्पाचे काम भौतिकदृष्ट्या १५% पूर्ण झाले असून, आजपावेतो या कामासाठी रक्कम रुपये १३.४२ कोटी इतके खर्च झाले आहेत. उर्वरित सुरु असलेले काम पुढील १५ महिन्यांच्या कालावधीत पूर्ण करण्याचे प्रस्तावित असल्याचे महानगरपालिका तसेच महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूरमध्ये आंदोलकांनी श्रीकृष्ण अवधूत अँग्रो कंपनीचे नुकसान केल्याबाबत

(११३) * ४४८६५ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूरमध्ये आंदोलकांकडून रेणापूरमधील कुंभारी येथील सुशिक्षित बेरोजगार तरुणांनी बँकेकडून कर्ज घेऊन उभारलेल्या श्रीकृष्ण अवधूत अँग्रो कंपनीचे दिनांक ९ ऑगस्ट, २०१८ रोजी ६० लाख रुपयांचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनामार्फत चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कंपनीची झालेली नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

सदर घटनेच्या अनुषंगाने फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून दिनांक ०९/०८/२०१८ रोजी सकाळी ११.३० वा. सुमारास श्रीकृष्ण अवधूत अँग्रो कंपनीवर एकूण १२ व्यक्तींनी दगडफेक केली, तसेच कंपनीच्या गेटवर चढून कंपनीमधील ऑफिसमध्ये प्रवेश करून कॅबीनच्या काचा, टेबल, खुर्च्या, एसी, एसी हॉलच्या काचा, ट्यूब, इनव्हरटर, कुलर, जनरेटर, थर्मोकूल बॉक्स, पाण्याचे प्लास्टीक बॅरेल तसेच तयार झालेल्या मशरूमचे ३५ ते ४० कॅरेट

उलथून देऊन, पायाने तुडवून एकूण मिळून रुपये ६० लाखाचे नुकसान केले. सदर प्रकरणी पोलीस ठाणे रेणापूर, जि.लातूर येथे २१६/२०१८ कलम ४५२, १४३, १४७, १४९, ३२३, ३३६, ४२७ भादंवि अन्वये गुन्हा दाखल केलेला आहे. सदर गुन्ह्यामध्ये एकूण ८ आरोपींना अटक करण्यात आली असून त्यांना जामीन मंजूर करण्यात आला आहे. याबाबत पुढील तपास सुरु आहे.

कंपनीच्या झालेल्या नुकसानीबाबत कंपनीच्या मालकाने टाटा एआयजी जनरल इन्शुरन्स कंपनीकडे सदर कारखान्याचा विमा काढलेला असल्याने सदर झालेल्या नुकसानीबाबत त्यांनी इशुरन्स कंपनीकडे प्रस्ताव पाठविलेला असल्याचे कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील व्होकेशनल टिचर्स असो (व्हिटा) या संघटनेच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत

(११४) * ४४६१७ श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) व्होकेशनल टिचर्स असो (व्हिटा) या संघटनेच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत रविभवन नागपूर येथे दिनांक १२ जुलै, २०१८ रोजी बैठक घेतली असून शासकीय तंत्र माध्यमिक शाळा व + २ स्तरावरील व्यवसाय शिक्षणाचे औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत तसेच व्हि.टी.पी. मध्ये रूपांतर न करण्याबाबत व्होकेशनल टिचर्स असो (व्हिटा) या संघटनेच्यावतीने तसेच नागपूर विभागाच्या शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी शासनास दिनांक २ सप्टेंबर, २०१८ व दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी मागण्यांचे निवेदन पाठवून विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर बैठकीचे इतिवृत्त अधिवेशन संपण्याच्या २ दिवस अगोदर लोकप्रतिनिधींना व संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांना उपलब्ध करून देण्याबाबतचे आदेश उपस्थित अधिकाऱ्यांना देण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, बैठकीचे इतिवृत्त उपलब्ध करून देण्यात आले नसल्याने नागपूर विभागाच्या शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी शासनास दिनांक २१ जुलै, २०१८ रोजी निवेदन पाठवून अधिकाऱ्यांना ताकीद देण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) हे खरे आहे.

नागपूर विभागाच्या शिक्षक लोकप्रतिनिधीचे दिनांक २ सप्टेंबर, २०१८ चे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व्होकेशनल टिचर्स असो (व्हिटा) या संघटनेच्या विविध मागण्यांबाबत दिनांक १२/७/२०१८ रोजी संपन्न झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त दिनांक १३/७/२०१८ रोजी मान्यतेकरीता सादर करण्यात आले होते. सदर इतिवृत्तास मान्यता प्राप्त होवून त्याबाबतची नस्ती दिनांक २७/७/२०१८ रोजी विभागास प्राप्त झाली. त्यानंतर सदर इतिवृत्त संबंधितांना दिनांक ३१/७/२०१८ रोजी पाठविण्यात आले आहे. नागपूर विभागाच्या शिक्षक लोकप्रतिनिधीचे दिनांक २१ जुलै, २०१८ रोजी दिलेले निवेदन विभागास अद्यापि प्राप्त झालेले नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद महानगरपालिका परिसरात वैयक्तिक
स्वच्छतागृह नसल्याबाबत**

(११५) * ४४९७१ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद महानगरपालिकेच्या स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत सर्वेक्षणानुसार महानगरपालिका हद्दीत ११९९७ कुटुंबाकडे वैयक्तिक स्वच्छतागृह नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महानगरपालिका प्रशासनाने शहरातील सामान्य कुटुंबातील लोकांकडून वैयक्तिक स्वच्छता गृहासाठी तीन वर्षापूर्वी अर्ज मागविले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गत तीन वर्षात प्राप्त झालेले अर्जातून ७४९७ लाभार्थ्यांची निवड करून त्यांना अनुदानाचा पहिला हप्ता ६००० रुपये देण्यात आले असून मात्र निधी अभावी अनुदानाचा दुसरा हप्ता न दिल्याने वैयक्तिक स्वच्छतागृहाचे काम अपूर्ण राहिले असून ४५०० लाभार्थी सदर योजने पासून वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून ७४९७ लाभार्थ्यांना अनुदानाचा दुसरा हप्ता व प्रतिक्षेत असलेल्या ४५०० लाभार्थ्यांना निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) स्वच्छ भारत अभियानाची अंमलबजावणी राज्यामध्ये दिनांक १५ जून, २०१५ पासून सुरु आहे.

सन २०११ च्या जनगणनेनुसार औरंगाबाद महानगरपालिकेतर्गत एकूण ११९९७ कुटुंबांना शौचालयाची सुविधा उपलब्ध नव्हती.

अभियानाची अंमलबजावणी सुरु झाल्यानंतर आतापर्यंत ९३६२ कुटुंबांनी वैयक्तिक शौचालय मिळण्यासाठी अर्ज केले होते, ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) व (४) हे अंशतः खरे आहे.

प्राप्त झालेल्या एकूण ९३६२ अर्जांपैकी ८९३० अर्ज पात्र ठरले असून त्यापैकी ८५५६ कुटुंबांना शौचालय बांधकामासाठी प्रत्येकी रुपये ६०००/- एवढा निधीचा पहिला हप्ता वितरीत करण्यात आला आहे. आतापर्यंत एकूण ६१११ शौचालयांची कामे पूर्ण झाली असून त्यापैकी ४७५९ कुटुंबांना रुपये ६०००/- एवढा निधीचा दुसरा व अंतिम हप्ता वितरीत करण्यात आला आहे.

राज्य शासनाने औरंगाबाद महानगरपालिकेस वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी रुपये ६.१३ कोटी एवढा निधी दिनांक १८/९/२०१८ रोजी उपलब्ध करून दिला असल्याने औरंगाबाद महानगरपालिकेमार्फत उर्वरित लाभार्थ्यांना निधीचा पहिला व दुसरा हप्ता पुढील आठ दिवसात वितरीत करून शौचालयाची कामे पूर्ण करून घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय हरित लवादाने मेट्रो-३ च्या आरे कॉलनीतील
कारशेडला मान्यता दिल्याबाबत**

(११६) * ४४१४३ अॅड.अनिल परब : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आरे कॉलनी, गोरेगाव येथे मेट्रो-३ च्या कारशेडला राष्ट्रीय हरित लवादाने मान्यता दिल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मेट्रो-३ च्या आरे कॉलनीतील कारशेडला मान्यता दिल्यामुळे मुंबईतील गर्द वनसंपदा धोक्यात येणार असून मोठा हरित पट्टा नामशेष होणार असल्यामुळे तेथील नागरिकांमध्ये तीव्र असंतोष पसरून सर्वतोपरी विरोध दर्शविण्यात येत असून आरे संवर्धन समितीनेआरे बचावचा नारा देवून आरे येथे कारशेड झाल्यास तीव्र आंदोलन करण्यात येईल असा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) राष्ट्रीय हरित लवादाने या विषयाबाबत अपिलकर्त्याने केलेली याचिका दिनांक २०/०९/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये खारिज केली आहे.

(२), (३) व (४) अशासकीय संस्था व पर्यावरणवादी नागरीकांकडून होत असलेल्या विरोधामुळे शासनाने दिनांक ११ मार्च, २०१५ रोजी ०६ सदस्यांची तांत्रिक समिती नियुक्ती केली होती. सदर तांत्रिक समितीच्या अनुमोदनांचा सखोल अभ्यास करून मेट्रो कारशेड आरे कॉलनी क्षेत्रात उभारण्याचे शासनाने निश्चित केले आहे. त्यानुसार कारशेडचा सुधारित आराखडा-१ शासनाने डिसेंबर, २०१६ मध्ये मंजूर केला असून कारशेड क्षेत्रातील, मोठ्या प्रमाणात झाडांचे असलेले ५ हे. क्षेत्र अबाधित राहणार आहे. संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान व लगतच्या परिसरातील असलेल्या हरित पट्ट्यापैकी प्रस्तावित कार आगाराचे क्षेत्र केवळ ०.२५ टक्के प्रमाणात आहे. त्यामुळे मोठा हरित पट्टा नामशेष होणार असल्याचा मुद्दा खरा नाही. त्याचप्रमाणे मेट्रो कारशेड डेपो आरे कॉलनी क्षेत्राच्या अगदी दक्षिण टोकाला स्थित असून या क्षेत्राभोवती वाहतूक रस्ते व इतर नागरी सुविधा उपलब्ध आहे.

तांत्रिक समितीने पर्यावरण विषयक व्हास कमी होण्यासाठी अनेक उपाययोजना सूचविल्या असून त्याची अंमलबजावणी बांधकामा दरम्यान करण्यात येत आहे. मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन तर्फे संजय गांधी उद्यान बोरिवली येथे २२,१०० वृक्षांची लागवड वन विभागाकडून पूर्ण करण्यात आली आहे. यामध्ये स्थानिक प्रजातींच्या झाडांचा समावेश आहे. त्याप्रमाणे मेट्रो कार शेड क्षेत्राच्या समोरील भागात यापूर्वीच ४०० झाडांची लागवड करण्यात आलेली आहे.

**लोकग्राम पुलाचे (ता.कल्याण, जि.ठाणे) प्रलंबित
काम पूर्ण करण्याबाबत**

(११७) * ४४००० श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४३७११ ला दिनांक ११ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लोकग्राम पादचारी पुल (ता.कल्याण, जि.ठाणे) सन १९९१ मध्ये रेल्वेने बांधला असून त्याचा खर्च महानगरपालिकेने केलेला असून सदर पुल अरुंद असल्याने वाढत्या प्रवासी संख्येस अपुरा पडत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पादचारी पुलाचे मजबूतीकरण, छत टाकणे तसेच तिकीट घराजवळ नविन रस्ता बांधणे, स्वच्छतागृहाची सोय करणे इत्यादीबाबत शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याने सदर बाबींची पूर्तता केव्हापर्यंत करण्यात येणार आहे,
- (३) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमार्फत स्मार्टसिटी योजनेंतर्गत कल्याण पूर्व स्वच्छतागृह, प्रशस्त पादचारीपूल, वाहनतळ, रिक्षा स्टॅंड व बसस्थानक इत्यादीबाबीसाठी कोणती जागा प्रस्तावित करण्यात आली आहे तसेच लोकग्रामकडून येणाऱ्या रस्त्यावर अनधिकृत वाहन पार्किंग व दुकाने लावण्यात आलेली आहेत व त्याची अंमलबजावणी केव्हापर्यंत करण्यात येणार आहे,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) लोकग्राम पादचारी पुल सन १९९१ मध्ये रेल्वेने बांधला असून, त्याचा खर्च महानगरपालिकेने रेल्वेला दिला आहे.

सदर पुलाची देखभाल रेल्वेमार्फत करण्यात येत असून त्याचा खर्च महानगरपालिका अदा करते.

सदर पुल अरुंद असल्याने वाढत्या प्रवासी संख्येस अपुरा पडतो, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२), (३) व (४) लोकग्राम तिकीट घराजवळ स्वच्छतागृहाची सोय करण्याबाबत महानगरपालिकेने रेल्वे प्रशासनास विनंती केलेली आहे.

एल्फिस्टन रोड येथील पादचारी दुर्घटनेनंतर या पुलाची विशेष समितीने पाहणी केली असून सदर समितीने प्रस्तुत पुलाचे मजबूतीकरण करून त्यावर छत टाकणेबाबत सुचविले आहे.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने स्मार्ट सिटी अभियानांतर्गत रेल्वे स्टेशन परिसर सुधार करण्याच्या प्रकल्पात लोकग्राम पुलाचा समावेश केलेला आहे.

यासाठी समंत्रकामार्फत तयार केलेला मास्टर प्लॅन रेल्वेच्या मान्यतेसाठी दिनांक २/११/२०१७ रोजी सादर केला असून महानगरपालिकेमार्फत त्याचा पाठपुरावा सुरु आहे.

रेल्वेची मान्यता प्राप्त झाल्यावर पुढील आवश्यक ती कार्यवाही महानगरपालिकेमार्फत करता येईल.

लोकग्राम रस्त्यावर असलेल्या अनधिकृत पार्किंग व दुकानांवर निष्कासनाची कार्यवाही करण्यासाठी महानगरपालिकेच्यावतीने मध्य रेल्वेला विनंती करण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबईतील प्रलंबित सीवूड्स-उरण रेल्वे प्रकल्पाबाबत

(११८) * ४४८३४ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील सीवूड्स-उरण रेल्वे प्रकल्पातील सेवा सुरु होण्याकरीता वारंवार सिडको आणि रेल्वे प्रशासनाकडून मुदतवाढ दिली जात असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्प किती कालावधीत पूर्ण होणार असून त्याचा पहिला टप्पा कधीपर्यंत कार्यान्वित होणार आहे तसेच वारंवार उक्त प्रकल्पास मुदतवाढ देण्याची कारणे काय आहेत याबाबत सिडको प्रशासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

नेरुळ/बेलापूर-सिवडस उरण रेल्वे प्रकल्प हा सिडको महामंडळ व भारतीय रेल्वे यांच्या संयुक्त भागिदारित विकसित करण्यात येत आहे. सदर प्रकल्पाचा टप्पा-१ सिवडस/नेरुळ ते खारकोपर ह्या रेल्वेमार्गाचे दिनांक ११/११/२०१८ रोजी उद्घाटन झाले असून दिनांक १२/११/२०१८ पासून कार्यान्वित करण्यात आला आहे.

सदर प्रकल्पाच्या संकल्प चित्रामधील बदल, गव्हाण रेल्वेस्थानकाजवळ रेल्वे मार्गाचा बदल, सदर प्रकल्प खाडीलगत व खारफुटी क्षेत्रात असल्याने मा.न्यायालयाने दिलेली तात्पुरती स्थगिती, जमीन संपादनास येणारे अडथळे, वन क्षेत्राची जमीन हस्तांतरीत करणे इत्यादी कारणांमुळे सदर प्रकल्पास मुदतवाढ देण्यात आली आहे. सदर प्रकल्पाचा टप्पा-२ ची कामे प्रगतीपथावर असून सदर प्रकल्प दिनांक ३१/३/२०२० पर्यंत पूर्ण होण्याची शक्यता आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

धारावी, मुंबई येथील शिवराज मैदानाला डॅम्पिंग

ग्राऊंडचे स्वरूप प्राप्त झाल्याबाबत

(११९) * ४४९३० श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) धारावी, मुंबई येथील ९० फूट रोड पेरियार स्वामी चौक येथे एक वर्षापूर्वी स्थानिक लोकप्रतिनिधीमार्फत सुशोभिकरण करण्यात आलेल्या शिवराज मैदानाला डॅम्पिंग ग्राऊंडचे स्वरूप प्राप्त झाले असल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मैदानाची अत्यंत दुरवस्था झाली असून मैदानात चिखलाचे साम्राज्य पसरल्यामुळे मुलांना त्यातच खेळण्याशिवाय पर्याय नसल्याने मुलांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ यांच्या कार्यालयातील अभियंत्यांनी सदर मैदानाची प्रत्यक्ष पाहणी केली असता, सदर मैदानाचा वापर मुलांना खेळण्यासाठी होत असून, डम्पिंग ग्राऊंड म्हणून होत असल्याची बाब निदर्शनास आली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे महानगरपालिकेतील साडेपाच हजार कोटी रुपयांच्या
अर्थसंकल्पाचा हिशेब लागत नसल्याबाबत**

(१२०) * ४५२२६ श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिकेचा गत आर्थिक वर्षातील कर्ज रोख्यांसह तब्बल साडेपाच हजार कोटी रुपयांच्या अर्थसंकल्पाचा हिशेब लागत नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर महानगरपालिकेतील नियोजित योजनेचा खर्च, निविदांमधील गैरव्यवहार आणि सल्लागार कंपन्यांचा अपहार लपविण्यासाठी सदर तपशील गहाळ करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार डेटा करप्ट किंवा बेपत्ता होण्यास तसेच महत्वाच्या डेटा बॅकअप न घेणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) दिनांक ०२/१०/२०१८ च्या दै.महाराष्ट्र टाईम्स या वृत्तपत्रात अशा स्वरूपाची बातमी प्रसिध्द झाली होती, हे खरे आहे. तथापि, यामध्ये डाटा करप्ट झालेला नाही, तसेच अर्थसंकल्पाच्या हिशेबाबत कोणतीही अडचण नाही असे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) या प्रकरणी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे (सीओईपी) यांच्या मार्फत तपासणी सुरू आहे.

तसेच डाटा करप्ट बाबत उपस्थित झालेले मुद्दे व पुणे महानगरपालिकेने पाठविलेला अहवाल यात संदिग्धता असल्याने प्रस्तुत प्रकरणी सखोल चौकशी संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान यांच्यामार्फत करण्यात येत आहे.

संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान यांचा चौकशी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पुढील योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात अतिरिक्त पोलिसांची आवश्यकता असल्याबाबत

(१२१) * ४४२१६ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, प्रा.डॉ.तानाजी सावंत :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) युनायटेड नेशन्सच्या मानकानुसार राज्यातील लोकसंख्येच्या प्रमाणात ४५४ नागरिकांमागे चार पोलिसांची गरज असून वाढती लोकसंख्या व वाढत चाललेली गुन्हेगारी आणि झपाट्याने होत असलेल्या नागरीकरणामुळे ६१ हजार ४९४ पोलिसांची आवश्यकता असताना गत चार वर्षात केवळ २५ हजार पोलीस भरती करण्यात आलेली असून अद्यापही ३५ हजार ८९७ पोलिसांची भरती आर्थिक कारणास्तव करता येत नसल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सध्या अस्तीत्वात असलेल्या पोलीस कर्मचाऱ्यांना अतिरिक्त कामाचा ताण सहन करावा लागत असून गुन्हेगारी रोखण्याकरीता अनेक शहरामध्ये आवश्यकतेनुसार पोलीस बळ उपलब्ध होत नसल्यामुळे सशस्त्र पोलीस आणि राज्य राखीव दलाची मदत घेण्याची वेळ अनेक पोलीस ठाण्यावर येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था सुरळीत ठेवण्यासाठी शासनाने पोलिसांच्या संख्येत वाढ करण्याच्यादृष्टीने पुरेसे पोलीस बळ उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नाही.

(२), (३) व (४) राज्य पोलीस दलामध्ये दिनांक ०१/०१/२०१५ रोजी पोलीस शिपाई या पदाचे मंजूर संख्याबळ ९२३२२ इतके असून त्यापैकी ३६७५ पदे रिक्त होती. तसेच दिनांक ०१/०१/२०१८ रोजी पोलीस शिपाई या पदाचे मंजूर संख्याबळ ९२,६८७ इतके असून त्यापैकी ५१६३ पदे रिक्त होती.

दिनांक ३१/१२/२०१८ पर्यंत पोलीस शिपाई संवर्गात रिक्त होणारी ५९८९ पदे भरण्याबाबत पोलीस शिपाई भरती २०१८ राबविण्यात आली असून ही पदे भरण्यासाठी घटकनिहाय निवडसूची तयार करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार माहे सप्टेंबर, २०१८ अखेरपर्यंत रिक्त झालेल्या पोलीस शिपाई पदांवर संबंधित उमेदवारांना नेमणुका देण्यात आल्या असून उर्वरित उमेदवारांना दिनांक ३१/१२/२०१८ पर्यंत रिक्त होणाऱ्या पदांवर नेमणुका देण्याबाबतची कार्यवाही संबंधित घटक प्रमुखांकडून करण्यात येईल.

तसेच अनुकंपा तत्वावर ९९ पदे भरण्यात आली आहेत.

**अकलूज (ता.माळशिरस, जि.सोलापूर) येथे वाहन
पार्किंगची सोय नसल्याबाबत**

(१२२) * ४४६३६ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकलूज (ता.माळशिरस, जि.सोलापूर) येथे वाहने सुरक्षित लावण्यासाठी पार्किंगची सोय नसल्यामुळे वाहने रस्त्यावर पार्क केली जात असून गावात जड वाहतूक बंदी असतानाही जड वाहनांची वाहतूक केली जात असल्याचा त्रास नागरिकांना सहन करावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त ठिकाणी नो पार्किंग झोन, वन वे रस्ता, नो एन्ट्री इ. विभाग करून वाहतूक कोंडी दूर करून तसेच जड वाहतूक रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अकलूज, ता.माळशिरस येथील गांधी चौक ते सदूभाऊ चौक या मुख्य रस्त्यावर बँका व पतसंस्था असून त्यासमोर बँकांच्या कामकाजाच्या वेळेत वाहने पार्क केली जातात. त्यामुळे सदर रस्त्यावर लोकांची गैरसोय होत होती. परंतु सदर रोडवरील बँका व पतसंस्था यांना लेखी पत्र देवून रहदारीस अडथळा होणार नाही. याची दक्षता घेवून वाहने लावण्याबाबत पोलीस निरीक्षक अकलूज यांनी लेखी पत्र दिलेले आहे. तसेच अकलूज मधील मुख्य रस्त्यावर पेट्रोलिंग करीता कर्मचारी नेमण्यात येत असून रस्त्यावर पार्किंग होवून रहदारीस अडथळा होणार नाही याची दक्षता घेणेबाबत आदेश दिलेले आहेत. तसेच रहदारीचे गांधी चौक व सदूभाऊ चौक या मुख्य चौकात ट्रॉफिकचे पोलीस कर्मचारी नेमून रहदारीचे नियंत्रण केले जाते. रहदारीस अडथळा होवून नागरीकांना त्रास होत असलेबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त नाही.

(२) अकलूज येथील गांधी चौक ते सदूभाऊ चौक व इतर रहदारीचे ठिकाणी वन वे रस्ता, नो इंट्री किंवा नो पार्किंग झोन करणेबाबत ग्रामपंचायत अकलूज यांना ठराव करणेबाबत पोलीस निरीक्षक अकलूज यांनी पत्र दिले असून अद्याप ग्रामपंचायत अकलूज यांच्याकडून ठराव केलेबाबत कळविण्यात आलेले नाही.

पोलीस निरीक्षक अकलूज यांनी सन २०१७ व २०१८ मध्ये ऑक्टोबर अखेर करण्यात आलेली कारवाईची माहिती खालीलप्रमाणे आहेत

सन २०१७

प्रकार	एकूण केसेस	दंड
अवैध प्रवासी वाहतूक	१६६	३३६७००/-
इतर केसेस	२४१	४८,२००/-
एकूण केसेस	४०७	३,८४,९००/-

सन २०१८

प्रकार	एकूण केसेस	दंड
अवैध प्रवासी वाहतूक	१२४	२,४८,०००/-
इतर केसेस	४७३	९४,७००/-
एकूण केसेस	५९७	३,४२,७००/-

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीच्या अधिकाऱ्यांनी
गैरव्यवहार केल्याबाबत**

(१२३) * ४४८५६ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४२११० ला दिनांक १८ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनीच्या अधिकाऱ्यांनी शासकीय नियमांचे उल्लंघन करून आपल्या मर्जीतील विकासकांना तसेच अन्य कंपन्यांना कमी किंमतीत जागा उपलब्ध करून दिल्याबाबत महालेखाकारांनी उपस्थित केलेल्या परिच्छेदांच्या अनुषंगाने जबाबदार अधिकाऱ्यांची सखोल चौकशी करून जबाबदारी निश्चित करण्यासाठी अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे अध्यक्षेखाली समिती गठीत करून चौकशी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर चौकशी समितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे काय, चौकशी अहवालमध्ये दोषी आढळलेल्या किती व कोणत्या अधिकाऱ्यांवर कोणत्या स्वरूपाची कारवाई करण्याची शिफारस करण्यात आली आहे व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) सदर प्रकरणी अप्पर मुख्य सचिव (गृहनिर्माण) यांचे अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती गठीत करण्यात आलेली असून अद्याप सदर चौकशी समितीमार्फत चौकशी करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील महानगरपालिका कर्मचाऱ्यांचा रजा रोखीकरण, निवृत्तीवेतन, अंशदान, भविष्य निर्वाह निधीचा भरणा केला नसल्याबाबत

(१२४) * ४४५०६ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नगरपालिका कर्मचाऱ्यांना संवर्ग करण्याची प्रक्रिया सन २००७ मध्ये पूर्ण होवून सेवा शर्ती नियम तयार झालेले असूनही अद्यापी संवर्ग कर्मचाऱ्यांचे रजा रोखीकरण, निवृत्तीवेतन, अंशदान, भविष्य निर्वाह निधीचा भरणा केलेला नसल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर संवर्ग कर्मचाऱ्यांमधील काही कर्मचारी सेवानिवृत्त झाले तर काही कर्मचारी मयत झाले असूनही त्यांच्या कुटुंबियांना शासकीय पेन्शन लाभ मिळालेला नसून सदर प्रकरणाच्या नस्ती आयुक्त तथा संचालक यांच्याकडे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनस्तरावर काय कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३)

- नगरपरिषद राज्यस्तरीय संवर्गातील कर्मचाऱ्यांच्या सेवाविषयक लाभासंदर्भात संचालनालय, विभागीय आयुक्त व जिल्हाधिकारी स्तरावरून कर्मचाऱ्यांच्या श्रेणीनिहाय कार्यवाही करण्याचे अधिकार विहित होते.
- सेवानिवृत्तीविषयक लाभासंदर्भातील प्रकरणात प्राप्त होणारे आक्षेप व त्या आक्षेपांचे निराकरण, या बाबींमुळे काही प्रकरणात अंतिम निर्णय घेण्यास विलंब होत होता. ही वस्तुस्थिती आहे.
- तथापि, सद्यःस्थितीत आवश्यक पूर्तता करून संचालनालयाच्या स्तरावर प्रलंबित असणाऱ्या प्रकरणांवर आक्षेप पूर्ततेसह महालेखाकार/कोषागार कार्यालयांकडे प्रलंबित प्रकरणे पाठविण्यात आली आहेत.
- नगरपरिषद राज्यस्तरीय संवर्गातील कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तीविषयक लाभासंदर्भात विशिष्ट कालमर्यादेत कार्यवाही पूर्ण करण्याच्यादृष्टीने संवर्गात समावेशन झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तीविषयक लाभासंदर्भातील अधिकार संचालनालयाच्या दिनांक १७/१०/२०१८ च्या परिपत्रकान्वये जिल्हा प्रशासन अधिकारी यांना प्रत्यार्पित करण्यात आले आहेत.
- तसेच, उपरोक्त प्रत्यार्पित अधिकारानुसार सेवानिवृत्तीविषयक प्रलंबित प्रकरणे पुढील ३ महिन्यात निकाली काढून पूर्तता अहवाल संचालनालयाकडे सादर करण्याबाबतच्या सूचना जिल्हा प्रशासन अधिकारी यांना देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धांमध्ये पदक विजेत्या खेळाडूंना
तसेच छत्रपती अँवार्ड विजेत्या खेळाडूंना महानगरपालिकेच्या
आस्थापनेवर थेट भरतीद्वारे नेमणुक करणेबाबत

(१२५) * ४४६७४ श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण,
श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) राज्यातील सांगली, पुणे, औरंगाबाद महानगरपालिकांकडून त्यांच्या
कार्यक्षेत्रातील राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धांमध्ये पदक विजेत्या खेळाडूंना
तसेच छत्रपती अँवार्ड विजेत्या खेळाडूंना महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर थेट
भरतीद्वारे नेमणुक करणेबाबतच्या ठरावाला नगरविकास विभागाने तात्काळ
मान्यता द्यावी अशी मागणी अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य ऑलिम्पिक
असोसिएशन यांनी दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये शासनाकडे
केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मागणीबाबत शासनाकडून काय कार्यवाही केली वा
करण्यात येत आहे, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा आशयाचे अध्यक्ष, महाराष्ट्र ऑलिम्पिक
असोसिएशन यांचे निवेदन दिनांक २६/०९/२०१८ रोजी शासनास प्राप्त झाले
आहे, हे खरे आहे.

(२) याबाबत सामान्य प्रशासन विभाग तसेच शालेय शिक्षण व क्रीडा
विभागाच्या सल्ल्याने आवश्यक तो धोरणात्मक निर्णय घेण्याची कार्यवाही
करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे जिल्ह्यात बीएसयुपीची घरे भाड्याने देणाऱ्या अथवा
विकणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(१२६) * ४६०९७ श्री.रमेश पाटील : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यात तुळशीधाम, सिध्दार्थनगर, खारटन, पडले गाव, ब्रह्मांड, कासारवडवली, टेकडी बंगला येथे महानगरपालिकेने बांधलेल्या ३ हजार ६०८ घरांपैकी ३ हजार ५४४ घरांचे वाटप बीएसयुपी योजनेतून लाभार्थ्यांना करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महापालिकेची कोणतीही परवानगी न घेता काही लाभार्थ्यांनी बीएसयुपीची घरे परस्पर भाड्याने दिली आहेत तर काही लाभार्थ्यांनी घरांची विक्री केल्याची माहिती दिनांक २९ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर बीएसयुपीची घरे भाड्याने देणाऱ्या अथवा विकणाऱ्यांवर कारवाई करण्याचे आदेश ठाणे महानगरपालिका आयुक्तांनी दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार बीएसयुपी योजनेचा गैरफायदा घेणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.प्रकाश महेता : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

बीएसयुपी योजनेतर्गत DPR १,२,३ व ४ अंतर्गत ६३५९ सदनिकांपैकी आजतागायत ३८०८ सदनिकांची बांधकामे पूर्ण करण्यात आलेली असून त्यापैकी ३५४४ घरांचे वाटप लाभार्थ्यांना करण्यात आलेले आहे.

सदर योजनेतर्गत ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रात खारटन, पडले गाव, ब्रह्मांड, कासारवडवली, टेकडी बंगला येथील प्रकल्पातील सदनिकांचे बांधकाम पूर्ण झालेले नसल्यामुळे सदनिका अद्यापही अवितरित आहेत.

(२), (३) व (४) होय, हे अंशतः खरे आहे.

महानगरपालिकेची पूर्वपरवानगी न घेता, काही लाभार्थ्यांनी सदनिका परस्पर भाड्याने दिल्याच्या तसेच काही लाभार्थ्यांना सदनिका विक्री केल्या असल्याच्या मौखिक तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत. त्यानुषंगाने उचित उपाययोजना करण्याकरीता आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका यांनी बैठक घेऊन "भरारी पथक" नेमून पुढील कार्यवाही करण्यासाठी निदेश दिले आहेत. प्रत्यक्ष सर्व्हेक्षणांती प्रथम टप्प्यात ५४ लाभार्थ्यांवर गुन्हे दाखल करण्यासाठी संबंधित पोलीस स्थानकास लेखी कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ.अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.